

Α.Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΘΕΜΑ:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»: ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ
ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΤΩΝ ΤΖΙΟΥΜΕΡΚΑ ΓΛΥΚΕΡΙΑΣ & ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ ΣΩΤΗΡΗ

ΕΠΙΒΛ.ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ :ΣΤΑΥΡΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2011

I. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί ένα σημαντικό κομμάτι της ελληνικής γης, όχι μόνο ως προς τη γεωστρατηγική της θέση αλλά και σε οικονομικό και πολιτισμικό επίπεδο. Αποφασίσαμε να αναλάβουμε την έρευνα αυτή παρά τις δυσκολίες διότι θέλουμε να αναδείξουμε τα πλεονεκτήματα και τα προβλήματα όχι μόνο στο επίπεδο του νομού μας αλλά όλων των νομών που απαρτίζουν την περιφέρεια.

Αρχικά, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον επιβλέποντα καθηγητή μας κ. Σταύρο Χρήσιμο για την βοήθεια, την καθοδήγηση καθώς και για τις σημαντικές διευκρινήσεις και απαραίτητες διορθώσεις που μας προσέφερε για την εκπόνηση της εργασίας αυτής.

Επίσης, θεωρούμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσουμε θερμά τους υπαλλήλους των Περιφερειακών Ενοτήτων για την βοήθεια που μας πρόσφεραν στην συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων και το προσωπικό των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Επιπρόσθετα, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης, του Α.Τ.Ε.Ι Καλαμάτας, για τα σημαντικά εφόδια με τα οποία μας εξόπλισαν ώστε να ανταποκριθούμε ορθά στο έργο αυτό. Τέλος, οφείλουμε να αφιερώσουμε την πτυχιακή εργασία μας στους φίλους και στις οικογένειές μας, για την αγάπη και τη συμπαράσταση που μας προσέφεραν όλα αυτά τα χρόνια της φοίτησης μας στο Α.Τ.Ε.Ι Καλαμάτας..

II. ΠΕΡΙΛΗΨΗ-ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Η έρευνα αυτή έχει ως σκοπό την προσέγγιση του μείζονος θέματος της εισαγωγής του νέου μοντέλου Διοικητικής οργάνωσης της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης, το Πρόγραμμα «Καλλικράτης»¹, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Η πρώτη ενότητα αφορά το προφίλ της περιφέρειας όπου αναλύονται οι υποδομές και σημαντικά στοιχεία της Κεντρικής Μακεδονίας (γεωφυσικά-οικονομικά-πληθυσμιακά δεδομένα, υποδομές μεταφορών και υγείας, παραγωγική δραστηριότητα κ.τ.λ.).

Στη δεύτερη ενότητα της εργασίας παρουσιάζεται η ερευνητική προσέγγιση του θέματος με ανάλυση των ερωτηματολογίων και των αποτελεσμάτων της έρευνας που αφορούν τα σημαντικά ερωτήματα που έχουν τεθεί.

Τέλος, στην τρίτη ενότητα επισημαίνονται τα τυχόν προβλήματα που υπάρχουν και έχουν αποκρυσταλλωθεί στα αποτελέσματα της μελέτης, καθώς επίσης παρατίθενται και τα ανάλογα συμπεράσματα και προτάσεις.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ, ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΝΟΜΟΣ

¹ Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»

III. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ευχαριστίες	i
Περίληψη-λέξεις κλειδιά	ii
Πίνακας Περιεχομένων	iii
Κατάλογος Πινάκων- Γραφημάτων.....	v
Συντομογραφίες-Ακρωνύμια	x
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Α. Προοίμιο.....	1
Β. Μεθοδολογία.....	1
Γ. Πηγές.....	2
Δ. Προβλήματα- Δυσκολίες.....	3
Ε. Βασική Δομή Εργασίας.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΟΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ	
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	
1. Ιστορική αναδρομή.....	5
2. Νομοι 2218/94 - 2240/94.....	5
3. Προβλήματα των ν.2218/94 – 2240/94.....	6
4. Στόχοι του προγράμματος «Ι. Καποδίστριας».....	6
5. Οργάνωση του κράτους με το πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας»	7
6. Προβλήματα του προγράμματος «Ι Καποδίστριας».....	8
7. Στόχοι του προγράμματος «Καλλικράτης».....	9
8. Οργάνωση του κράτους με το πρόγραμμα «Καλλικράτης».....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΦΥΣΙΟΦΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.....	
12	
1. Γεωφυσικά δεδομένα.....	12
2. Πληθυσμιακά-δημογραφικά δεδομένα.....	13
3. Περιφερειακό ακαθάριστο προϊόν.....	15
4. Απασχόληση-ανεργία.....	17

5. Εξελίξεις τομέων παραγωγής.....	19
6. Υποδομές-Ποιότητα Ζωής.....	24
7. Υφιστάμενες δομές δημοσίων υπηρεσιών και δομές της τοπικής αυτοδιοίκησης.....	26
8. Αξιολόγηση της περιοχής βάση πρωτογενούς και δευτερογενούς έρευνας με τη μέθοδο swot.....	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ Π.Κ.Μ.....	30
1.Επεξεργασία ερωτηματολογίων.....	30
2.Αποτελέσματα πρωτογενούς έρευνας.....	73
ΕΠΙΛΟΓΟΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	78
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι-ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΙΡΕΤΩΝ.....	85
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ- ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ.....	97
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ- ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ-ΠΙΝΑΚΕΣ.....	101

IV.ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ – ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3 ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΑΝΑ ΝΟΜΟ.....	13
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1 ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.....	14
ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2 ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗΣ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑΣ.....	14
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ Π.Κ.Μ.....	17
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2 ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΦΥΛΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦ.ΚΕΝΤΡ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ(2007).....	19

Πίνακας 1.1: Συνδυασμός ερωτώμενων.....	30
Πίνακας 1.2:Εκλογική ταυτότητα ερωτώμενων.....	31
Πίνακας 1.3:Αναληφθείσα θέση ευθύνης ερωτώμενων.....	32
Πίνακας 2:Φύλο ερωτώμενων.....	33
Πίνακας 3:Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενων.....	33
Πίνακας 4:Επίπεδο εκπαίδευσης ερωτώμενων.....	34
Πίνακας 5:Προηγούμενη απασχόληση ερωτώμενων.....	35
Πίνακας 6:Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης;.....	36
Πίνακας 7: Προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.....	37
Πίνακας 8: Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων στο κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα ;.....	38
Πίνακας 9:προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων στο κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	38
Πίνακας 10:Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων σε τοπικά συλλογικά σχήματα;.....	38
Πίνακας 11:προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων σε τοπικά συλλογικά σχήματα;.....	41
Πίνακας12 :Ποιά ήταν τα κίνητρα συμμετοχής των ερωτώμενων.....	42
Πίνακας 13:Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι το νέο θεσμό της αιρετής περιφέρειας.....	42

Πίνακας 14: Ποια είναι κατά τη γνώμη των ερωτώμενων τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την αιρετή περιφέρεια.....	43
Πίνακας 15: Οι ερωτώμενοι θεωρούν ότι η αιρετή περιφέρεια όπως θεσμοθετήθηκε.....	44
Πίνακας 16: Θεωρούν οι ερωτώμενοι σωστή τη διάταξη του νομού για τον έξαρχος ορισμό των αντιπεριφερειάρχων στις περιφερειακές ενότητες, αντί της εκλογής τους;.....	45
Πίνακας 17: Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων των περιφερειών.....	46
Πίνακας 18: Θεωρούν οι ερωτώμενοι ότι οι πολίτες πρέπει να έχουν λόγο κατά τη διάρκεια της θητείας της αιρετής διοίκησης στη διαμόρφωση των πολιτικών και του περιφερειακού σχεδιασμού, ή ότι αυτοί εκφράζονται επαρκώς από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους;.....	47
Πίνακας 19: Πώς πρέπει να εκφράζεται η γνώμη και να γίνεται η συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση κάποιων πολιτικών.....	48
Πίνακας 20: Τι θεωρούν οι ερωτώμενοι ότι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης.....	50
Πίνακας 21: Το περιφερειακό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέου συστήματος διοίκησης η χρειάζεται περίοδο προσαρμογής κατά τη γνώμη των ερωτώμενων;.....	50
Πίνακας 22: Πόσο εκτιμούν οι ερωτώμενοι ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία της αιρετής περιφέρειας.....	51
Πίνακας 23: Τι απαιτείται κατά τη γνώμη των ερωτώμενων για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην περιφέρεια.....	52
Πίνακας 24: Το αιρετό συμβούλιο της περιφέρειας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	53
Πίνακας 25: Ποιά θεωρούν οι ερωτώμενοι ως κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα.....	54
Πίνακας 26: Ποιά περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας θεωρούν οι ερωτώμενοι ως πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα.....	55
Πίνακας 27: Ποιές προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το περιφερειακό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	56
Πίνακας 28: Ποιές προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το περιφερειακό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων.....	57
Πίνακας 29: Που πρέπει να δοθεί η έμφαση για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	58
Πίνακας 30: Ποια μέτρα θεωρούν οι ερωτώμενοι σημαντικά για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στην περιφέρεια.....	59

Πίνακας 31: Ποιά μέτρα είναι σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στην περιφέρεια κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	60
Πίνακας 32: Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων στην περιφέρεια μέχρι σήμερα για τη χρηματοδότηση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων.....	61
Πίνακας 33: Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη των ερωτώμενων η συνεργασία της περιφέρειας με τους δήμους και τους κοινωνικούς/επαγγελματικούς/επιστημονικούς φορείς για την επιτυχία του περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού.....	62
Πίνακας 34: Η περιφέρεια θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει, κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	63
Πίνακας 35: Σε ποιούς τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή της περιφέρειας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	64
Πίνακας 36: Θα μπορούσε η περιφέρεια να προμηθευτεί υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων;.....	65
Πίνακας 37: Σε ποιούς τομείς θα προμηθευόταν η περιφέρεια υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	66
Πίνακας 38: Πώς θεωρούν την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τις περιφέρειες οι ερωτώμενοι.....	67
Πίνακας 39: Σε ποιούς τομείς θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων;.....	68
Πίνακας 40: Πώς κρίνετε το καθεστώς χρηματοδότησης των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση και την ουσιαστική έλλειψη της δυνατότητας αυτόνομης άντλησης τοπικών εσόδων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων;.....	69
Πίνακας 41: Ποιές τοπικές πηγές εσόδων θεωρούν οι ερωτώμενοι ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων.....	70
Πίνακας 42: Είναι υπέρ οι ερωτώμενοι της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αιρετής περιφέρειας.....	70
Πίνακας 43: Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσαν οι ερωτώμενοι.....	71
Πίνακας 44: Ποιές υπηρεσίες θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	72
Γράφημα 1: Συνδυασμός ερωτώμενων.....	31
Γράφημα.2 : Εκλογική ταυτότητα ερωτώμενων.....	31
Γράφημα 3 : Αναληφθείσα θέση ευθύνης ερωτώμενων.....	32
Γράφημα 4: Φύλο ερωτώμενων.....	33
Γράφημα 5: Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενων.....	34
Γράφημα 6: Επίπεδο εκπαίδευσης ερωτώμενων.....	35
Γράφημα 7: Προηγούμενη απασχόληση ερωτώμενων.....	36
Γράφημα 8: Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.....	36

Γράφημα 9: Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων στο κοινοβούλιο η σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	38
Γράφημα 10: Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων σε τοπικά συλλογικά σχήματα;.....	40
Γράφημα 11: Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι το νέο θεσμό της αιρετής περιφέρειας...	43
Γράφημα 12: Ποιά είναι κατά τη γνώμη των ερωτώμενων τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την αιρετή περιφέρεια.....	44
Γράφημα 13: Θεωρούν οι ερωτώμενοι σωστή τη διάταξη του νόμου για τον εξαρχής ορισμό των αντιπεριφερειάρχων στις περιφερειακές ενότητες, αντί της εκλογής τους;.....	46
Γράφημα 14: Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων των περιφερειών.....	47
Γράφημα 15: Θεωρούν οι ερωτώμενοι ότι οι πολίτες πρέπει να έχουν λόγο κατά τη διάρκεια της θητείας της αιρετής διοίκησης στη διαμόρφωση των πολιτικών και του περιφερειακού σχεδιασμού, ή ότι αυτοί εκφράζονται επαρκώς από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους;.....	48
Γράφημα 16: Πως πρέπει να εκφράζεται η γνώμη και να γίνεται η συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση κάποιων πολιτικών.....	49
Γράφημα 17: Το περιφερειακό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέου συστήματος διοίκησης η χρειάζεται περίοδο προσαρμογής κατά τη γνώμη των ερωτώμενων;.....	51
Γράφημα 18: Πόσο εκτιμούν οι ερωτώμενοι ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία της αιρετής περιφέρειας.....	52
Γράφημα 19: Τι απαιτείται κατά τη γνώμη των ερωτώμενων για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην περιφέρεια.....	53
Γράφημα 20: Το αιρετό συμβούλιο της περιφέρειας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	54
Γράφημα 21: Που πρέπει να δοθεί η έμφαση για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	58
Γράφημα 22: Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων στην περιφέρεια μέχρι σήμερα για τη χρηματοδότηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων.....	61
Γράφημα 23: Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη των ερωτώμενων η συνεργασία της περιφέρειας με τους δήμους και τους κοινωνικούς/επαγγελματικούς/επιστημονικούς φορείς για την επιτυχία του περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού.....	62
Γράφημα 24: Η περιφέρεια θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει, κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	63

Γράφημα 25: Σε ποιούς τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή της περιφέρειας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	64
Γράφημα 26 : Θα μπορούσε η περιφέρεια να προμηθευτεί υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων;.....	65
Γράφημα 27: Σε ποιούς τομείς θα προμηθευόταν η περιφέρεια υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	66
Γράφημα 28: Πώς θεωρούν την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τις περιφέρειες οι ερωτώμενοι.....	67
Γράφημα 29: Σε ποιούς τομείς θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων;.....	68
Γράφημα 30: Πώς κρίνετε το καθεστώς χρηματοδότησης των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση και την ουσιαστική έλλειψη της δυνατότητας αυτόνομης άντλησης τοπικών εσόδων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	69
Γράφημα 31: Είναι υπέρ οι ερωτώμενοι της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αιρετής περιφέρειας.....	71
Γράφημα 32: Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσαν οι ερωτώμενοι.....	72
Γράφημα 33: : Ποιές υπηρεσίες θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.....	73

ΙV. ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Βλ.	Βλέπε
Γ.Γ	Γενικός Γραμματέας
ΔΔΚ	Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας
ΔΕ	Δημαρχιακή Επιτροπή
ΔΣ	Δημαρχιακό Συμβούλιο
Εκτ.Επ.	Εκτελεστική Επιτροπή
επ.	επόμενα
ΕΣΑ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΣΥΕ	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος
ΚΣ	Κοινοτικό Συμβούλιο
ΝΑ	Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
ΝΕ	Νομαρχιακή Επιτροπή
ΝΠΠΔ ή νπδδ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΣΚ	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
Ν ή ν	Νόμος
ΟΕΥ	Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
Οικ.Επ.	Οικονομική Επιτροπή
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Παρ.	Παράγραφος
ΠΚΜ	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Σ	Περιφερειακό Συμβούλιο
ΣΕΕΔΔ	Σώμα Ελεγκτών Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης
Σελ.	σελίδα
Συντ. ή Σ.	Σύνταγμα
ΤΑ	Τοπική Αυτοδιοίκηση
ΥΠΕΣΔΔΑ	Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

A. Η έρευνα πραγματοποιείται το νεοσύστατο σύστημα διοίκησης στους οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης, και κυρίως του δεύτερου βαθμού, αυτού της Περιφέρειας². Βασικός σκοπός της έρευνας είναι η αξιολόγηση του θεσμικού πλαισίου και της διοικητικής μεταρρύθμισης του Καλλικράτη, καθώς επίσης και η καταγραφή και ανάλυση των απόψεων των αιρετών σχετικά με το εγχείρημα της εισαγωγής του Προγράμματος «Καλλικράτης», με σκοπό την επίλυση των προβλημάτων στο δημόσιο σύστημα διοίκησης³. Παράλληλα, ειδικός στόχος είναι η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας, της εφαρμογής του θεσμού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ως προς την επίλυση των κρίσιμων ζητημάτων που αντιμετωπίζει η περιοχή.

Η έρευνα αναφέρεται στη ευρύτερη περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας και στους νομούς Πιερίας, Ημαθίας, Πέλλας, Σερρών, Κιλκίς, Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης.

B. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Όσον αφορά το είδος της έρευνας, αποτελεί ποσοτική και ποιοτική έρευνα. Πληθυσμό αναφοράς αποτελούν οι 79 αιρετοί της Π.Κ.Μ, δηλαδή, οι 71 περιφερειακοί σύμβουλοι της περιφέρειας, οι 7 αντιπεριφερειάρχες των νομών Πιερίας, Ημαθίας, Πέλλας, Σερρών, Κιλκίς, Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης, καθώς επίσης και ο περιφερειάρχης της Κ.Μ. Η συλλογή δεδομένων έγινε με προσωπική συνέντευξη στο σύνολο των αιρετών και μέσω ερωτηματολογίου(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι). Οι ερωτήσεις είναι κλειστού τύπου και μία ερώτηση ανοιχτού τύπου (απαντήθηκε από 18 αιρετούς) . Είναι επίσης μοναδικής απάντησης, πολλαπλών απαντήσεων και ερωτήσεις ιεράρχησης.

Οι βασικές ενότητες του ερωτηματολογίου είναι οι εξής:

Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου

Τμήμα Β. Θεσμικό πλαίσιο αιρετής περιφέρειας

Τμήμα Γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Τμήμα Δ. Οικονομική πολιτική - Πόροι

Τα βασικά ερωτήματα της έρευνας είναι:

² Βλ. άρθρο3 παρ.1 του ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄) «Σύσταση και συγκρότηση περιφερειών.»

³ Αφορά την οργάνωση της διοίκησης στο σύνολο των ΝΠΔΔ και των επιχειρήσεων- οργανισμών του δημοσίου τομέα.

A

Η ταυτότητα των ερωτώμενων.

Επίπεδο εκπαίδευσης.

Προηγούμενη συμμετοχή σε όργανα αυτοδιοίκησης .

Προηγούμενη συμμετοχή σημαντικές θέσεις του δημοσίου τομέα.

Προηγούμενη συμμετοχή σε συλλογικά όργανα τοπικού χαρακτήρα

B

Η αξιολόγηση του θεσμού της αιρετής περιφέρειας.

Τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου .

Η εποπτεία των αποφάσεων της αιρετής περιφέρειας.

Η ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας με πιο ενεργή συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση του περιφερειακού σχεδιασμού και πολιτικών.

Η αποτελεσματικότητα του αποκεντρωμένου συστήματος διοίκησης.

Γ

Η αξιολόγηση της εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης στην περιφέρεια.

Η διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού.

Η ιεράρχηση των κρίσιμων ζητημάτων της περιφέρειας προς επίλυση.

Η αντιμετώπιση των βασικότερων περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της οικονομίας στην περιφέρεια.

Η υιοθέτηση του μοντέλου κοινωνικής οικονομίας και ο εθελοντισμός στην περιφέρεια ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση.

Δ

Η εξασφάλιση των απαραίτητων πόρων για τη διοικητική μεταρρύθμιση.

Η συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την εκτέλεση έργων και παροχή υπηρεσιών.

Γ. ΠΗΓΕΣ

Πρωτογενείς πηγές των πληροφοριών αποτέλεσαν τα ερωτηματολόγια έπειτα από προσωπική συνέντευξη με τους αιρετούς της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Δευτερογενείς πηγές αποτέλεσαν η σχετική βιβλιογραφία (βιβλία, έρευνες, άρθρα και νόμοι) που αφορά την διαχρονική εξέλιξη της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής

αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα και περιλαμβάνει παρελθούσες διοικητικές μεταρρυθμίσεις, θεσμικά πλαίσια και έννοιες. Επιπλέον, χρησιμοποιήθηκαν ιστότοποι του διαδικτύου, οικονομικοί πίνακες, τεχνικές μελέτες και άλλα έγγραφα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος, της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και του Υπουργείου Εσωτερικών.

Δ. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ/ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Από την αρχή αντιμετωπίσαμε σημαντικό κώλυμα στην επικοινωνία μας με τα αιρετά όργανα της Περιφέρειας. Παρά το γεγονός ότι το ίδρυμα μας διαβεβαίωσε για την έγκαιρη ενημέρωση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και των περιφερειακών ενοτήτων της με γραπτή καθώς και ηλεκτρονική επιστολή, οι γραμματείες των ενοτήτων ισχυρίστηκαν ότι ουδέποτε έλαβαν γνώση και υπήρξε μεγάλη χρονική καθυστέρηση στην προσπάθεια μιας εκ νέου ενημέρωσης και προσωπικής συνάντησης με τους περιφερειακούς συμβούλους. Ακόμα και έπειτα από προσωπική παράκληση της προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου κας Αηδονά και του περιφερειάρχη κ.Π.Ψωμιάδη περισσότεροι από τα 2/3 των αιρετών απέφυγαν να διευκολύνουν την έρευνα με προσωπική συνέντευξη στις έδρες των περιφερειακών ενοτήτων, αλλά ούτε και στη διάρκεια των συναντήσεων, στις οποίες μας είχε επιτραπεί να παρευρεθούμε σε τρία περιφερειακά συμβούλια. Αν και ο αριθμός των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων ανέρχεται στα 22, αυτά αφορούν και τους επτά νομούς, με τους αιρετούς του επιλαχόντος συνδυασμού να καλύπτουν κατά προσέγγιση το 1/4 των ερωτηματολογίων και τους επιτυχόντος συνδυασμού να καλύπτουν τα 3/4 του συνόλου των απαντημένων ερωτηματολογίων, ενώ ο βαθμός των απαντήσεων στο σύνολο των ερωτήσεων είναι αρκετά υψηλός και φθάνει στο 96,3% (τα στοιχεία των αιρετών βρίσκονται αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II). Τέλος, σαν κατακλείδα στην σειρά προβλημάτων που αντιμετωπίστηκαν θα θέλαμε να παραθέσουμε και τον οικονομικό παράγοντα, ως σημαντική τροχοπέδη στο εγχείρημα της όλης έρευνας, καθώς αυτή δεν είναι χρηματοδοτούμενη και θα έπρεπε με προσωπικά έξοδα να καλύψουμε όλο το φάσμα των μετακινήσεων και άλλων εξόδων για την ολοκλήρωση των συνεντεύξεων και της συλλογής δευτερογενή υλικού.

Ε. ΒΑΣΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η βασική δομή της εργασίας αποτελείται από 4 κεφάλαια και διαμορφώνεται ως εξής:

- Το 1^ο Κεφάλαιο περιλαμβάνει μια σύντομη ιστορική αναδρομή στη διαχρονική εξέλιξη του διοικητικού συστήματος της Ελλάδας και τα προβλήματα που οδήγησαν στην εισαγωγή του Προγράμματος Ι. Καποδίστριας, καθώς και τους στόχους, την οργάνωση και τα προβλήματα που προέκυψαν από την εφαρμογή του προγράμματος αυτού. Επιπροσθέτως, γίνεται αναφορά στο νέο μοντέλο διοίκησης και παρατίθενται τα βασικά σημεία και οι στόχοι του προγράμματος Καλλικράτη.
- Στο 2^ο Κεφάλαιο γίνεται ανάλυση της φυσιογνωμίας της περιοχής έρευνας και περιλαμβάνει γεωγραφικά, δημογραφικά, οικονομικά και διαρθρωτικά στοιχεία της περιφέρειας, και την αξιολόγηση της περιοχής με τα πλεονεκτήματα, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές που έχει η περιφέρεια και προκύπτουν από τα παραπάνω στοιχεία
- Στο 3^ο Κεφάλαιο γίνεται ανάλυση της πρωτογενούς έρευνας με τη χρήση πινάκων και γραφημάτων (pie charts, ραβδογράμματα)
- Τέλος στη 4^ο Κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την πρωτογενή και δευτερογενή έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΟΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα έως και σήμερα παρατηρείται μια έντονη ρευστότητα στο προφίλ της οργάνωσης του Δημόσιου διοικητικού συστήματος⁴ της Ελλάδας, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και συγκεκριμένα στην διοικητική αποκέντρωση και τοπική αυτοδιοίκηση. Οι αλληπάλληλες προσπάθειες των προηγούμενων κυβερνήσεων και του κρατικού σχεδιασμού αποσκοπούσαν στη δημιουργία ενός πρότυπου διοικητικού συστήματος, κυρίως με τους νόμους 1416/84⁵ και τον 1622/86⁶ για τις ασχεδιάστες και μετέπειτα σχεδιασμένες εθελοντικές συνενώσεις, καθώς και με τον νόμο 2218/1994, όπου η δημιουργία των Αναπτυξιακών Συνδέσμων και των Συμβουλίων Περιοχής, στόχευαν στην προσέλκυση του ενδιαφέροντος των πολιτών προς όφελος της ισχυροποίησης των Δήμων. Χωρίς όμως την ενεργή συμμετοχή του κεντρικού κράτους, όπου θα έθετε ξεκάθαρα το νομικό και χρονικό πλαίσιο για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και υπό το βάρος της διακριτικής τους ευχέρειας, ελάχιστοι Ο.Τ.Α υλοποίησαν τα κίνητρα της εθελοντικής συνένωσης και ποτέ δεν επήλθαν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

1.2. ΝΟΜΟΙ 2218/94 - 2240/94

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 η δημογραφική έξαρση, η οργάνωση της Τ.Α σε 5.923 Πρωτοβάθμιους ΟΤΑ⁷, καθώς επίσης ο χαμηλός δείκτης του μέσου όρου ΑΕΠ της χώρας⁸ και το φαινόμενο της αυξημένης αστικοποίησης, που συνεπάγονταν τη μεταφορά του 67% των παραγωγικών δραστηριοτήτων στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Θεσ/κης και Αθήνας αντικατοπτρίζουν το μέγεθος του περιφερειακού προβλήματος

⁴ Για την έννοια του όρου «Διοικητικό Σύστημα» βλ. Π. Πουλή, Εισαγωγή στο Δημόσιο Δίκαιο, Αθήνα-Κομοτηνή 2003, σελ.102.

⁵ Ν. 1416/84 (ΦΕΚ Α' 18) : «Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της δημοτικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ενίσχυση της Αποκέντρωσης και την ενδυνάμωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

⁶ Ν.1622/86 (ΦΕΚ Α' 92): «Τοπική Αυτοδιοίκηση – περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικός προγραμματισμός».

⁷ Βλ. «Διοικητική Διαίρεση της Ελλάδας», έκδοση του ΥΠΕΣΔΔΑ, Αθήνα 1994.

⁸ Με δείκτη-βάση ΑΕΠ το μέσο κοινοτικό όρο το 100, η Ελλάδα είχε μέσο εθνικό όρο μόλις 49 μονάδες, Εθνική απογραφή και ίδια επεξεργασία, Eurostat, 1991.

της χώρας⁹. Το γεγονός αυτό αποτέλεσε το έναυσμα για τη θέσπιση του ν. 2218/94¹⁰ που συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με το ν.2240/94¹¹, με τους οποίους οι Ν.Α ως Β' βαθμός αυτοδιοίκησης πλέον και σε συνεργασία με τον Α' βαθμό προοριζόταν να επιβλέπει και συμβάλει στην τοπική ανάπτυξη και οικονομία μέσω των παραγωγικών δραστηριοτήτων, του εκσυγχρονισμού των υποδομών, της επίβλεψης νέων τεχνικών έργων και της παροχής ποιοτικών υπηρεσιών.

1.3.ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ Ν.2218/94 – 2240/94

Η μεταρρύθμιση όμως στάθηκε αδύνατον να ανταπεξέλθει στα νέα δεδομένα, τόσο στο λειτουργικό κομμάτι των Ν.Α όσο και στον τομέα διαχείρισης της οικονομίας της, και με τις αδυναμίες των Ο.Τ.Α Α' βαθμού που προαναφέρθηκαν για την εθελοντική συνένωση επιβάρυναν την κατάσταση της διοίκησης. Συγκεκριμένα, παρά το γεγονός ότι η Τ.Α ήταν η πλέον κατάλληλη να διαχειριστεί τις τοπικές υποθέσεις σε σχέση με την κεντρική εξουσία, υπήρχαν αδυναμίες σχετικά με τη διαχείριση των οικονομικών λόγω της αδιαφάνειας των πράξεων και του μεγάλου πλήθους των Ο.Τ.Α, αναποτελεσματική πολιτική εκπροσώπηση, μη κάλυψη αναγκών των πολιτών λόγω κακής ποιότητας ή μη παροχής υπηρεσιών και γραφειοκρατία που απέρρευε από τον αυξημένο έλεγχο των εποπτικών οργάνων. Έτσι, ήρθε στο προσκήνιο ο ν.2529/97 «Πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας», με βασικό σκοπό την επίλυση όλων αυτών.

1.4.ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»

Στόχος του Προγράμματος ήταν ο εκσυγχρονισμός του υπάρχοντος διοικητικού συστήματος, που θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω : α) της παροχής ποιοτικών υπηρεσιών με τη μέγιστη αποτελεσματικότητα τόσο στους πολίτες των αστικών κέντρων όσο και των χωριών, β) του αναβαθμισμένου ρόλου των Ο.Τ.Α. και του νέου συστήματος εκλογής των αιρετών που στόχευε στη διεύρυνση πολιτικής βαρύτητας των Ο.Τ.Α Α'

⁹ Όπως παρατίθεται πλήρως ο ορισμός του περιφερειακού προβλήματος συνιστάται σε «...οι έντονες διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες στη χωροταξική κατανομή του πληθυσμού, στην κατανομή και στην διάρθρωση των οικονομικών δραστηριοτήτων, στο επίπεδο διαβίωσης, στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική υποδομή και γενικότερα στην παροχή ευκαιριών», Ν. Κόνσολα, Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1983, σελ.348

¹⁰ Ν.2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α') «Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ».

¹¹ Ν. 2240/1994 (ΦΕΚ 153 Α') «Συμπλήρωση διατάξεων για την Ν.Α και άλλες διατάξεις».

βαθμού, γ) της ισχυροποίησης της διοικητικής¹² και οικονομικής αυτοτέλειας¹³ των Ο.Τ.Α, δ) της αξιοποίησης των δημόσιων επενδύσεων τόσο για τα τοπικά έργα τεχνικής φύσης όσο και για την εξέλιξη του κοινωνικού ρόλου των Ο.Τ.Α, ε) της ενίσχυσης των δυνατοτήτων της περιφέρειας για ύπαρξη αιεφόρου ανάπτυξης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στ) της μείωσης της γραφειοκρατίας και εξασφάλιση της νομιμότητας των πράξεων μέσω της διαφάνειας στην διαχείριση των πόρων και την προστασία των πολιτών, ζ) της ύπαρξης οικονομικών κλίμακας¹⁴ στα λειτουργικά έξοδα και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.

1.5.ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»

Επίσης, ο ν. 2539/97 με σημείο κλειδί της «υποχρεωτικής συνένωσης» πλέον των Ο.Τ.Α δημιούργησε λιγότερους και ισχυρότερους Ο.Τ.Α, ο αριθμός των οποίων ανερχόταν σε 900 δήμους και 133 κοινότητες, από 377 δήμους και 5.398 κοινότητες που υπήρχαν πριν. Ειδικότερα, η περιφέρεια παρέμεινε το μοναδικό επίπεδο αποκεντρωμένης διοικητικής μονάδας του κράτους με οργανωτική και εδαφική έννοια, ενώ επιχειρήθηκε η θεσμική και οικονομική ενίσχυση του Β' βαθμού αυτοδιοίκησης δηλ. της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Τέλος Α' βαθμό αυτοδιοίκησης αποτέλεσαν οι δήμοι και κοινότητες που προήλθαν από τη συνένωση. Το σύστημα διοίκησης για την οργάνωση του κράτους με βάση το πρόγραμμα Καποδίστριας είχε ως εξής: Οι Υπουργοί αποτελούν διοικητικά όργανα κεντρικής εξουσίας και έχουν ως αρμοδιότητες: α) να προσυπογράφουν τις πράξεις του προέδρου της δημοκρατίας, β) να προτείνουν την έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων στηριζόμενο σε ειδική εξουσιοδότηση νόμου, γ) να προϊστανται του Υπουργείου τους και να ασκούν τις κατά νόμου αρμοδιότητες τους.¹⁵ Η Περιφέρεια αποτελεί «Ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα διοίκησης του Κράτους»¹⁶ και όργανο

¹² Με τον όρο « διοικητική αυτοτέλεια» νοείται ότι οι ΟΤΑ με δική τους ευθύνη, με δικά τους όργανα, ελεύθερα, και χωρίς να υπόκεινται στις διαταγές των οργάνων του κράτους, ή άλλου φορέα δημόσιας εξουσίας, λαμβάνουν και εκτελούν τις αποφάσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

¹³ Ο όρος «οικονομική αυτοτέλεια» αφορά στην οικονομική ανεξαρτησία των ΟΤΑ. Μπορούν να έχουν δική τους περιουσία και δικά τους έξοδα, να διαχειρίζονται και να διαθέτουν αυτά κατά βούληση, να καθορίζουν τα έξοδα, να επιβάλλουν δημόσια βάρη, να συντάσσουν δικό τους προϋπολογισμό και απολογισμό και να ασκούν τον δικό τους δημοσιονομικό αυτοέλεγχο.

¹⁴ Η έννοια «οικονομίες κλίμακας» αφορά στη μείωση του μακροχρόνιου μέσου κόστους καθώς αυξάνεται η κλίμακα (ποσότητα) παραγωγής. Βλ. Κ. Λέων, «Διάλεξη 3:Οικονομίες Κλίμακας- Εμπόδια εισόδου», Τμήμα Οικονομικών σχέσεων και Ανάπτυξης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ιούνιος 2007, σελ. 1.

¹⁵ Βλ. Π. Παραρά, Σύνταγμα 1975 – Corpus III, 1999, σελ.84 επ.

¹⁶ βλ. άρθρο 1 παρ.1, ν.2503/97 (ΦΕΚ 107 Α') «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας.»

διοίκησής της είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας με αρμοδιότητες¹⁷ που ανατέθηκαν ή μεταβιβάστηκαν στις υπηρεσίες της Περιφέρειας. Η τοπική αυτοδιοίκηση διακρινόταν σε δεύτερο βαθμό και πρώτο βαθμό. Το δεύτερο βαθμό Αυτοδιοίκησης αποτελούσαν οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις¹⁸. Όργανα των Ν.Α ήταν: α) ο Νομάρχης, β) το Νομαρχιακό Συμβούλιο και γ) η Νομαρχιακή Επιτροπή με αρμοδιότητες οριζόμενες από τον εκάστοτε νόμο¹⁹. Αντίστοιχα οι Δήμοι και οι Κοινότητες αποτελούσαν τους Οργανισμούς του Πρώτου βαθμού της Τ.Α.²⁰. Όργανα διοίκησης του Δήμου ήταν: α) ο Δήμαρχος, β) το Δημοτικό Συμβούλιο και γ) η Δημαρχιακή Επιτροπή. Ομοίως με τους Δήμους οι Κοινότητες διοικούνταν από : α) το Κοινοτικό Συμβούλιο και β) τον Πρόεδρο της Κοινότητας. Οι αρμοδιότητες όλων των παραπάνω οργάνων καθορίζονται βάσει νόμου και κυρίως στον Δ.Κ.Κ.²¹. Όσον αφορά την εποπτεία²² στους Ο.Τ.Α το Κράτος ασκούσε τον έλεγχο νομιμότητας μέσω του Γ.Γ. της Περιφέρειας, χωρίς να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους.²³

1.6.ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «Ι ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»

Το πρόγραμμα Ι. Καποδίστριας παρά τις αρχικές βλέψεις του κρατικού μηχανισμού αντιμετωπίστηκε με δυσπιστία και παρουσίασε μια σειρά σοβαρών προβλημάτων. Σχετικά με τη σχέση των δύο βαθμών αυτοδιοίκησης, πέρα από τον ανταγωνισμό για την θεσμική ενίσχυσή τους, υπήρξε και πρόβλημα σχετικά με τον καθορισμό των

¹⁷ βλ. άρθρο 1 παρ.2, ν.2503/97 (ΦΕΚ 107 Α´) «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας.», επίσης με το νόμο ν.2647/98 (ΦΕΚ 237 Α´) μεταφέρθηκαν 139 νέες αρμοδιότητες που πριν τις ασκούσαν οι Υπουργοί.

¹⁸ «είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο ΝΠΔΔ και έχουν ως προορισμό τους την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της Περιφέρειάς τους.», βλ. άρθρο 1 παρ.1 ν.2218/94 (ΦΕΚ 90 Α´) «Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης».

¹⁹ Για τις αρμοδιότητες του Νομάρχη βλ. άρθρο 16 παρ 1 ν. 2218/94- άρθρο 13 παρ.13 ν.2307/95- άρθρο 12 παρ.1 ν.3013/02, για τις αρμοδιότητες του Ν.Σ. βλ. άρθρο 13 ν.2218/94- άρθρο 15 παρ.5 ν.2503/97 και για τις αρμοδιότητες της Ν.Ε. βλ. άρθρο 15 παρ.3 ν.2218/94- άρθρο 13 παρ.10 ν.2307/95- άρθρο 15 παρ. 32,35 ν.2503/92.

²⁰ Βλ. άρθρο 1 παρ. 2 ν.3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α´) «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων»

²¹ Βλ. Για τις αρμοδιότητες του Δημάρχου άρθρο 86 παρ.1-6 ν. 3563/2006 (ΦΕΚ 114 Α´), για της αρμοδιότητες του Δ.Σ βλ.. άρθρο 93 παρ.1-6 ν.3563/2006 (ΦΕΚ 114 Α´), για τις αρμοδιότητες της Δ.Ε. βλ. άρθρο 103 παρ. 1-5 ν. 3563/2006 (ΦΕΚ 114 Α´), για τις αρμοδιότητες του Κ.Σ βλ. άρθρο 110 παρ.1-3 ν. 3563/2006 (ΦΕΚ 114 Α´) και τέλος για τις αρμοδιότητες του Προέδρου βλ. άρθρο 106 παρ.1-7 ν. 3563/2006 (ΦΕΚ 114 Α´)

²² Σύμφωνα με το διοικητικό δίκαιο οι μορφές ελέγχου της δημόσιας διοίκησης είναι οι εξής : α) κοινοβουλευτικός , β) διοικητικός, γ) ενδιάμεσος και δ) δικαστικός. Ο διοικητικός έλεγχος με τη σειρά του διακρίνεται σε : α) ιεραρχικό , β) ενδικοφανή προσφυγή και γ) διοικητική εποπτεία. Βλ. Π.Πουλής, Εισαγωγή στο Δημόσιο Δίκαιο, Εκδόσεις Α.Σάκκουλα, Αθήνα –Κομοτηνή 2003,σελ. 149

²³ Βλ. . άρθρο 148-154 παρ. 1 ν.3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α´) «Εποπτεία των οργάνων των Δήμων και Κοινοτήτων».

αρμοδιοτήτων τους. Οι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α αναβάθμιζαν συνεχώς τον ρόλο τους σχετικά με την οικονομική τους ανάπτυξη και ισχυροποίησαν τη θέση του πολιτικού τους προσωπικού. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την σταδιακή αποδυνάμωση του ρόλου των Ν.Α. Όσον αφορά την οικονομική αυτονομία των Ο.Τ.Α ,υπήρχαν ακόμα περιορισμένες δυνατότητες λόγω έλλειψης πόρων για την υλοποίηση των στόχων τους. Επιπλέον, δεν υπήρξε πλήρης μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων από την κεντρική εξουσία, αλλά αντιθέτως ο βαθμός εξάρτησης από το κράτος και την αποκεντρωμένη περιφέρεια συνέχισε να είναι αρκετά μεγάλος. Το χαοτικό σύστημα μέσω του οποίου γινόταν η χρηματοδότηση των ΟΤΑ και η μη ύπαρξη φορολογικής αυτοτέλειας οδήγησαν με την πλευρά τους στο μαρασμό της Τ.Α. Αποτέλεσμα, όλων αυτών ήταν μια εκ νέου αξιολόγηση του θεσμού και αλλαγή στο διοικητικό σύστημα.

1.7.ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

Το πρόγραμμα Καλλικράτης²⁴ το οποίο περιλαμβάνει περαιτέρω συρρίκνωση του αριθμού των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ με υποχρεωτική συνένωσή τους, κατάργηση της Ν.Α και εισαγωγή της αυτοδιοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, οδήγησε για ακόμα μια φορά στην αλλαγή του προφίλ της Δημόσιας Διοίκησης που έχει ως σκοπό να επιλύσει τις αδυναμίες του προγράμματος «Ι Καποδίστριας». Γενικός στόχος της μεταρρύθμισης αυτής είναι η ανακατανομή της εξουσίας ανάμεσα στο κέντρο και τα κατώτερα επίπεδα διακυβέρνησης, καθώς επίσης και επίλυση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων όπου παρατηρούνται έντονες διαφοροποιήσεις στην ποιότητα ζωής των πολιτών και την στην πρόσβαση των πολιτών σε υποδομές και ποιοτικές υπηρεσίες, όπως η παιδεία, η υγεία, η κοινωνική πρόνοια. Τα παραπάνω προβλέπετε ότι θα επιτευχθούν με:

- την παραχώρηση λειτουργιών εκτελεστικής φύσης από τα υπουργεία στις άλλες βαθμίδες για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων των πολιτών προς αποφυγή του διοικητικού κόστους που δημιουργούνταν έως τώρα.
- την δημιουργία ενός ολοκληρωμένου αποκεντρωτικού συστήματος για την ανάδειξη και τον εναρμονισμένο σχεδιασμό σε όλες τις βαθμίδες αποκεντρωμένης διοίκησης και αυτοδιοίκησης

²⁴ Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».

- την εξοικονόμηση πόρων μέσα από τη λειτουργική αυτονομία των Ο.Τ.Α μειώνοντας τις λειτουργικές δαπάνες τους, αξιοποιώντας τα τοπικά και περιφερειακά πλεονεκτήματα.
- την παροχή τεχνικών υποδομών, ανθρώπινου δυναμικού και εξειδικευμένου προσωπικού για την αύξηση των οργανωτικών δυνατοτήτων και την διαχειριστική επάρκεια των ΟΤΑ.

Τα βασικά σημεία του προγράμματος «Καλλικράτης» είναι να προωθήσει νέες αναπτυξιακές δυνατότητες και νέους τρόπους οργάνωσης, να ενισχύσει την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα στην τοπικά ανάπτυξη, να προάγει τη διαφάνεια, τη χρηστή διαχείριση, την εμπιστοσύνη και τη λογοδοσία με την ένταξη νέων συλλογικών οργάνων, να αναδειξει την κοινωνία των πολιτών, των κοινωνικών οργανώσεων, του εθελοντισμού και της συμμετοχικότητας και τέλος να συμβάλλει στην άνθιση νέων καινοτομιών για την ενίσχυση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.

1.8.ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

Από την 1^η Ιανουαρίου 2010 με την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης», οι 13 περιφέρειες που ως τώρα αποτελούσαν αποκεντρωμένα όργανα του κράτους αντικαταστάθηκαν από 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις με υπάρχουσες και επιπρόσθετες αρμοδιότητες²⁵. Στον τομέα της Αυτοδιοίκησης και ειδικά στο Β΄ βαθμό οι 57 Ν.Α και τα 19 Επαρχεία αντικαταστάθηκαν από 13 αυτοδιοικούμενες αιρετές Περιφέρειες, που διαιρούνται σε συνολικά 74 Περιφερειακές Οντότητες, με την Περιφέρεια Αττικής και την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης να αποτελούν Μητροπολιτικά κέντρα²⁶. Όργανα των Περιφερειών αποτελούν: α) ο Περιφερειάρχης, β) οι Αντιπεριφερειάρχες, γ) το Περιφερειακό Συμβούλιο, δ) η Οικονομική Επιτροπή και ε) η Εκτελεστική Επιτροπή. Οι υπάρχουσες και μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες των οργάνων ορίζονται από το νόμο²⁷. Τέλος στον Α΄ βαθμό Αυτοδιοίκησης, οι 1.034 πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α του

²⁵ Βλ. άρθρο 280 ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄)

²⁶ «Η μητρόπολη συχνά αποτελεί σημαντικό οικονομικό, πολιτικό και πολιτιστικό κέντρο μιας χώρας ή συγκεκριμένης περιοχής, καθώς και κόμβος τοπικών ή διεθνών διασυνδέσεων και μεταφορών.», ΠΗΓΗ: <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%B7%CF%84%CF%81%CF%8C%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B7>. (πρόσβαση: 20-09-2011)

²⁷ Για τις αρμοδιότητες: α) του Περιφερειάρχη βλ. άρθρο 159 παρ.1-5 ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄), β) των Αντιπεριφερειάρχων βλ. άρθρο 160 παρ. 1-5 ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄), γ) του Π.Σ. άρθρο 163 ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄), δ) της Οικ.Επ. βλ. άρθρο 176 παρ.1-3 ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄) και δ) της Εκτ.Επ βλ. άρθρο 174 ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α΄)

Καποδιστριακού νόμου συνενώθηκαν σε 325 Δήμους, με όργανα διοίκησης των δήμων: α) ο Δήμαρχος, β) το Δημοτικό Συμβούλιο, γ) την Οικονομική Επιτροπή, δ) την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής και ε) την Εκτελεστική Επιτροπή και οι αρμοδιότητες στους καθορίζονται από τον Καλλικρατικό νόμο²⁸. Τα συλλογικά όργανα των δήμων αποτελούν: α) η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, με την ανοιχτή συμμετοχή όλων των τοπικών φορέων στον σχεδιασμό των πολιτικών της αυτοδιοίκησης, β) ο Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης, με την έγκαιρη παρέμβαση για την αποφυγή της κακοδιοίκησης και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, και γ) το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών όπου κάθε δήμος παρέχει υποστήριξη και βοήθεια στους μετανάστες για την ένταξη τους στην τοπική κοινωνία.

²⁸ Για τις αρμοδιότητες: α) του Δημάρχου βλ. άρθρο 58 παρ.1-6 ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'), β) του Δημοτικού Συμβουλίου βλ. άρθρο 65 παρ.1-6 ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'), γ) της Οικονομικής Επιτροπής βλ. άρθρο 72 παρ. 1- 4 ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α'), δ) της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής βλ. άρθρο 73 παρ 1- 4 ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α') και ε) της Εκτελεστικής Επιτροπής άρθρο 63 4 ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α').

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Η ΠΚΜ καταλαμβάνει το κεντρικό τμήμα της βόρειας Ελλάδας. Γεωγραφικά αποτελεί σημαντικό κόμβο όχι μόνο ως προς τις μετακινήσεις αλλά και ως προς την εισαγωγική και εξαγωγική δραστηριότητα αγαθών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Βαλκάνια, καθώς συνορεύει με χώρες όπως η Π.Γ.Δ.Μ και η Βουλγαρία.

Η Π.Κ.Μ περιλαμβάνει επτά νομούς : Πιερίας, Ημαθίας, Πέλλας, Σερρών, Κιλκίς, Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης.

2.1. Γεωφυσικά δεδομένα

Η ΠΚΜ είναι η μεγαλύτερη περιφέρεια της χώρας, καθώς η επιφάνειά της εκτείνεται σε 19.147 τ.χλμ και καταλαμβάνει το 14,5% της έκτασης της Ελλάδας. Η κατανομή των εκτάσεων²⁹ της περιφέρειας διακρίνεται, βάσει της γεωγραφίας τους, σε πεδινή με ποσοστό επί τοις εκατό 46,65%, σε ημιορεινή 29,5% και σε ορεινή 23,85%

Η έκταση που καταλαμβάνουν οι νομοί και η κατανομή των εκτάσεων ανά νομό έχει ως εξής:

- Ο Νομός Κιλκίς καταλαμβάνει 2.519τ.χλμ με κατανομή σε πεδινή 65,1%, ημιορεινή 20,37% και ορεινή 14,53%
- Νομός Σερρών 3.968 τ.χλμ. με κατανομή σε πεδινή 48,06%, ημιορεινή 35,06% και ορεινή 16,88%
- Νομός Χαλκιδικής 3.254 τ.χλμ. με κατανομή σε πεδινή 23,39%, ημιορεινή 54,89% και ορεινή 21,72%
- Νομός Πέλλας 2.506 τ.χλμ με κατανομή σε πεδινή 40,63%, ημιορεινή 14,01% και ορεινή 45,36%
- Νομός Ημαθίας 1.701 τ.χλμ, με κατανομή σε πεδινή 48,52%, ημιορεινή 6,77% και ορεινή 44,71%
- Νομός Πιερίας 1.516 τ.χλμ με κατανομή σε πεδινή 36,39%, ημιορεινή 46,66% και ορεινή 16,95%

²⁹ Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, Κατανομή της έκτασης της Ελλάδας στις βασικές κατηγορίες χρήσης/κάλυψης, 2000 και ίδια επεξεργασία στοιχείων

- Νομός Θεσσαλονίκης 3.683 τ.χλμ. με κατανομή σε πεδινή 64,46%, ημιορεινή 28,74% και ορεινή 6,80%.

Οι χρήσεις γης της περιφέρειας κατηγοριοποιούνται³⁰ ως εξής: i) Αρόσιμη γη(6.077,2), ii)Μόνιμες καλλιέργειες(488,0), iii)Βοσκότοποι-δασώδεις/θαμνώδεις εκτάσεις(198,2), iv)Βοσκότοποι-θαμνώδεις/ποώδεις εκτάσεις(719,2), v)Βοσκότοποι-ελάχιστη βλάστηση(520,4), vi)Ετερογενείς γεωργικές περιοχές(2.768,9). Οι χρήσεις γης αναλυτικά ανά Νομό δίνονται στον παρακάτω πίνακα(1.3).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3 ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΑΝΑ ΝΟΜΟ

Νομός ↓	ΑΡΟΣΙ ΜΗ ΓΗ	ΜΟΝΙΜΕ Σ ΚΑΛΛΙΕΡ ΓΕΙΕΣ	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ - ΔΑΣΩΔΕΙΣ/Θ ΑΜΝΩΔΕΙΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΒΟΣΚΟΤΟΠΟ Ι- ΔΑΣΩΔΕΙΣ/Π ΟΩΔΕΙΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΒΟΣΚΟ ΤΟΠΟΙ ΕΛΑΧΙΣ ΤΗΣ ΒΛΑΣΤΙ ΣΗΣ	ΕΤΕΡΟΓ ΕΝΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚ ΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙ Σ
ΠΚΜ	6.077,2	488,0	198,2	719,2	520,4	2.768,0
ΚΙΛΚΙΣ	910,7	10,2	49,1	197,3	148,7	405,6
ΣΕΡΡΩΝ	1.890,0	9,9	89,2	79,2	117,5	161,6
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ Σ	765,5	212,0	11,3	34,9	7,1	422,2
ΠΕΛΛΑΣ	362,3	132,4	22,5	124,6	119,1	534,3
ΗΜΑΘΙΑΣ	450,9	85,9	5,7	52,5	46,4	320,6
ΠΙΕΡΙΑΣ	379,6	9,9	5,5	28,7	43,6	297,4
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙ ΚΗΣ	1.318,3	27,6	14,9	202,0	38,0	627,2

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ, Απογραφή Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, Κατανομή της έκτασης της Ελλάδας στις βασικές κατηγορίες χρήσης/κάλυψης, 2000 & ίδια επεξεργασία στοιχείων

2.2. Πληθυσμιακά-δημογραφικά δεδομένα

Στον πληθυσμό της περιφέρειας έχει παρατηρηθεί αυξητική τάση, με μεγαλύτερο ρυθμό από το μέσο όρο της χώρας και φτάνει το 1.876.558 κατοίκους, αποτελώντας το 17,3% του πληθυσμού της χώρας και θεωρείται μια από τις Περιφέρειες της χώρας που ενώ σημειώνει φυσική αύξηση του πληθυσμού, παρατηρείται έντονα το φαινόμενο της

³⁰ Οι τιμές αποδίδουν εκτάσεις σε χιλιάδες στρέμματα.

δημογραφικής γήρανσης³¹. Ο πληθυσμός ανά περιφερειακή ενότητα και οι διαχρονικές μεταβολές του πληθυσμού παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα (ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1) :

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1 ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Νομός ↓	1971	1981	1991	2001
ΠΚΜ	1.409.123	1.602.892	1.707.753	1.876.558
ΚΙΛΚΙΣ	84.375	81.562	81.710	86.424
ΣΕΡΡΩΝ	202.898	196.247	192.828	194.483
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	75.582	80.508	86.841	98.810
ΠΕΛΛΑΣ	126.085	132.386	136.726	143.957
ΗΜΑΘΙΑΣ	118.103	133.750	138.046	142.471
ΠΙΕΡΙΑΣ	91.728	106.859	113.502	126.412
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	710.352	871.580	971.067	1.084.001

* Οι τιμές αφορούν τον αριθμό των κατοίκων στις Περιφερειακές Ενότητες –ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ, Εθνική απογραφή, Αστικός και αγροτικός μόνιμος πληθυσμός της Ελλάδας, κατά γεωγραφικό διαμέρισμα και νομό, 2001 & ίδια επεξεργασία στοιχείων

Η πυκνότητα του πληθυσμού και οι διαχρονικές μεταβολές σε επίπεδο Περιφέρειας και σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων έχει ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2 ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗΣ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑΣ

Νομός ↓	1971	1981	1991	2001
ΠΚΜ	75	85	89,2	98
ΚΙΛΚΙΣ	33	32	32	34,3
ΣΕΡΡΩΝ	51	50	49	49,01
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	25	27	32	30,36
ΠΕΛΛΑΣ	50	53	55,2	57,44
ΗΜΑΘΙΑΣ	69	79	82	83,75

³¹ Δημογραφική γήρανση ή γήρανση του πληθυσμού είναι η αύξηση της αναλογίας των ηλικιωμένων στον πληθυσμό. (ΠΗΓΗ: <http://www.kanoutos.gr/giriatriki/dimografikigiransi/item/δημογραφική-γήρανση.html>, πρόσβαση 13-01-2012)

ΠΙΕΡΙΑΣ	61	71	77,09	83,38
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	193	237	257	294,32

* Τα παραπάνω ποσά αφορούν τον αριθμό των κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο (κάτοικου/km²) -ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ, Εθνική απογραφή , Αστικός και αγροτικός μόνιμος πληθυσμός της Ελλάδας, κατά γεωγραφικό διαμέρισμα και νομό, 2001 & ίδια επεξεργασία στοιχείων

Ο πληθυσμός του συνόλου της ΠΚΜ όπως προαναφέρθηκε είναι 1.876.558 κάτοικους, από τους οποίους οι 1.413.279 κάτοικοι αφορούν τον αστικό πληθυσμό, ενώ ο αγροτικός ανέρχεται στους 469.935 κατοίκους.

Ο διαχωρισμός του πληθυσμού σε αστικό-αγροτικό³² στις Περιφερειακές Ενότητες έχει ως εξής:

- Περιφερειακή Ενότητα Κιλκίς αστικός : 35.411 κάτοικους / αγροτικός : 53.645 κάτοικους
- Π.Ε Σερρών αστικός : 94.317 κάτοικους / αγροτικός : 106.599 κάτοικους
- Π.Ε Χαλκιδικής αστικός : 51.332 κάτοικους / αγροτικός : 55.824 κάτοικους
- Π.Ε Πέλλας αστικός : 73.282 κάτοικους / αγροτικός : 72.515 κάτοικους
- Π.Ε Ημαθίας αστικός : 90.562 κάτοικους / αγροτικός : 53.056 κάτοικους
- Π.Ε Πιερίας αστικός : 87.956 κάτοικους / αγροτικός : 41.890 κάτοικους
- Π.Ε Θεσσαλονίκης αστικός : 980.419 κάτοικους / αγροτικός : 77.406 κάτοικους.

2.3. Περιφερειακό Ακαθάριστο Προϊόν

Σε οικονομική βάση και όσον αφορά τα περιφερειακά μακροοικονομικά μεγέθη, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, με κατά κεφαλήν ΑΕΠ 15.798 Ευρώ συμμετείχε το 2007 στο ΑΕΠ της χώρας με ποσοστό 13,47% , σε αντιστοιχία με τον πληθυσμό της περιφέρειας και σε σχέση με της επικράτεια³³. Αρχικά το ΑΕΠ διαχωρίζεται ανά τομέα Παραγωγής, όπου στον πρωτογενή τομέα , στον δευτερογενή και στον τριτογενή τομέα.

³² Πηγή: ΕΣΥΕ, Εθνική απογραφή , Αστικός και αγροτικός μόνιμος πληθυσμός της Ελλάδας, κατά γεωγραφικό διαμέρισμα και νομό, 2001 και ίδια επεξεργασία στοιχείων

³³ Πηγή: ΕΣΥΕ, Εθνικοί Λογαριασμοί, Περιφερειακοί Λογαριασμοί 2002-2007 και ίδια επεξεργασία στοιχείων

Σχετικά με τα βασικά μεγέθη του ΑΕΠ σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων, η συμμετοχή τους στο ΑΕΠ της χώρας³⁴ έχει ως εξής:

- ΑΕΠ Περιφερειακής Ενότητας Κιλκίς 0,6%
- ΑΕΠ Περιφερειακής Ενότητας Σερρών 0,94%
- ΑΕΠ Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής 0,70%
- ΑΕΠ Περιφερειακής Ενότητας Πέλλας 0,83%
- ΑΕΠ Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας 0,92%
- ΑΕΠ Περιφερειακής Ενότητας Πιερίας 0,74%
- ΑΕΠ Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης 8,71%

* Τα ποσοστά είναι επί τοις εκατό (%) σε συμμετοχή στο ΑΕΠ της Ελλάδας

Αντίστοιχα το ΑΕΠ των περιφερειακών ενοτήτων, διακρίνεται βάσει του τομέα παραγωγής³⁵ ως εξής:

- ΑΕΠ Περιφερειακής Ενότητας Κιλκίς Πρωτογενής :12,20% , Δευτερογενής:34,70% και Τριτογενής :53,20%
- ΑΕΠ Π.Ε Σερρών Πρωτογενής:21,90% , Δευτερογενής :5,70% και Τριτογενής:72,40%
- ΑΕΠ Π.Ε Χαλκιδικής Πρωτογενής:14,40%, Δευτερογενής:12,80% και Τριτογενής:72,80%
- ΑΕΠ Π.Ε Πέλλας Πρωτογενής:17,70%, Δευτερογενής :21,00% και Τριτογενής:61,30%
- ΑΕΠ Π.Ε Ημαθίας Πρωτογενής :11,50%, Δευτερογενής :27,10% και Τριτογενής:61,40%
- ΑΕΠ Π.Ε Πιερίας Πρωτογενής:15,70% , Δευτερογενής :7,40% και Τριτογενής :76,90%
- ΑΕΠ Π.Ε Θεσσαλονίκης Πρωτογενής:2,40% ,Δευτερογενής:24,90% και Τριτογενής :72,70%

³⁴ Πηγή: ΕΣΥΕ, Εθνικοί Λογαριασμοί, Περιφερειακοί Λογαριασμοί 2002-2007 και ίδια επεξεργασία στοιχείων

³⁵ Πηγή: ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α, Μελέτη Ανταγωνιστικότητας Κεντρικής Μακεδονίας, 2006 και ίδια επεξεργασία στοιχείων, www.mathra.gr/files/Meleti_Antagonistikotitas_KM.pdf, πρόσβαση 16-05-2011

2.4. Απασχόληση-Ανεργία

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας κατά το 2007 ανερχόταν σε 700 χιλιάδες άτομα κατά προσέγγιση, σε ένα πληθυσμό 1,9 εκατ.

Κατοίκων. Η κατανομή του εργατικού δυναμικού, μεταξύ γυναικών και ανδρών στην Π.Κ.Μ είναι περίπου η ίδια με αυτή των στοιχείων της Ελλάδας, με τις γυναίκες να συμμετέχουν σε ποσοστό 38,2% και τους άνδρες 61,8%.

Η τομεακή σύνθεση της απασχόλησης διαρθρώνεται στους τομείς: Γεωργίας, Αλιείας, Ορυχείων, Μεταποίησης, Παροχής Ηλεκτρικού, Κατασκευές, Χονδρικού-Λιανικού εμπορίου, Ξενοδοχειακών Μονάδων, Μεταφορών, Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών, Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας, Δημόσιας Διοίκησης, Εκπαίδευσης, Υγείας, Άλλων Δραστηριοτήτων, Ιδιωτικών Νοικοκυριών και Ετερόδικων Οργανισμών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ Π.Κ.Μ

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	Απασχολούμενοι ανά Κλάδο Δραστηριότητας
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	128.818
ΑΛΙΕΙΑ	2.720
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	592
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	128.512
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	5.086
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	36.992
ΧΟΝΔΡΙΚΟ-ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ, ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ	120.463
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	40.341
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	35.384
ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	12.154
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΤΛ	37.450
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ, ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	35.147
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	50.622
ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	31.090

ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	22.019
ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΟΙΚΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	8.014
ΕΤΕΡΟΔΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ	118
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	695.522

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ, Έρευνα εργατικού δυναμικού, 2004

Στην κατά φύλλο ανάλυση της απογραφής του 2001, το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ανήλθε στις γυναίκες σε 16,7%, ενώ στους άνδρες σε 6,8%, ενώ τα ποσοστά της χώρας ήταν 15,6% και 7,0% αντίστοιχα. Το έτος 2005, το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια ανήλθε σε 11,1% και ήταν αυξημένο σε σχέση με το αντίστοιχο εθνικό που ανερχόταν στο 9,6%.

Λόγω της ύφεσης στην οποία βρίσκεται η χώρα, της έλλειψης επιχειρηματικότητας και του έντονου φαινομένου της αποβιομηχάνισης την τελευταία δεκαετία, παρατηρείται μια διασπορά της ανεργίας σε όλες τις εκπαιδευτικές κατηγορίες του εργατικού δυναμικού και υποδηλώνει δυσκολία στην αντιστοίχιση εκπαίδευσης και απασχόλησης. Το φαινόμενο παρατηρείται έντονα στις γυναίκες, όπου τα ποσοστά ανεργίας είναι υψηλότερα από αυτά των ανδρών³⁶. Τα άτομα που πλήττονται εξίσου σε μεγάλο βαθμό, είναι αυτά που έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με ποσοστό 35,9% στο σύνολο των καταγεγραμμένων ανέργων, και ακολουθούν τα άτομα με το χαμηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο με ποσοστό 15,5%. Όσον αφορά τα άτομα με μεταπτυχιακή ή ανώτατη μόρφωση, καθώς λόγω κυρίως της κρίσης η μισθολογική τους κατάταξη είναι απαγορευτική για την πρόσληψη τους, εμφανίζουν εξίσου δυσκολία στη εύρεση εργασίας³⁷. Στην Κεντρική Μακεδονία η ανεργία στην κατηγορία των ατόμων με σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανέρχεται στο 35% (13,3% για τους απόφοιτους ΑΕΙ και 21,7% για τους απόφοιτους ΑΤΕΙ). Στον αντίποδα, οι κάτοχοι μεταπτυχιακών τίτλων δεν αντιμετωπίζουν σημαντικό πρόβλημα, αφού το ποσοστό ανεργίας είναι σχετικά μικρό και στα ίδια επίπεδα με το επίπεδο ανεργίας της χώρας. Αυτό έγκειται στο γεγονός ότι υπάρχει σχετική δυνατότητα πρόσληψης για άτομα υψηλότερης

³⁶ Πηγή: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών-Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Μελέτη για την Επιχειρηματικότητα και τη Νεανική Επιχειρηματικότητα στη Π.Κ.Μ., ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2008 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΠΙΝΑΚΑΣ Χ)

³⁷ Πηγή: ΕΣΑ, Έρευνα εργατικού δυναμικού 2004

εκπαίδευσης στην περιφέρεια, η οποία συνδέεται με το σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων που κυρίως εδρεύουν στη Θεσσαλονίκη και οι οποίοι συμβάλλουν στην απορρόφηση ανθρώπινο δυναμικό με υψηλή εκπαιδευτική μόρφωση και εξειδίκευση³⁸.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2 ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΦΥΛΟ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦ.ΚΕΝΤΡ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (2004)

Μορφωτικό επίπεδο	Άνδρες	Ποσοστό επί τοις %	Γυναίκες	Ποσοστό επί τοις %
Διδακτορικό ή μετα/κος τίτλος	6.869,00	1,50%	5.196,00	1,80%
Πτυχίο Ανώτατης Σχολής	67.011,00	14,30%	69.681,00	23,60%
Πτυχίο Ανώτερης Επαγγ. Σχολής	61.926,00	13,30%	56.816,00	19,30%
Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης	163.879,00	35,10%	83.349,00	28,30%
Απολυτήριο Τρίτης Τάξης Μέσης Εκπ.	69.107,00	14,80%	26.654,00	9,00%
Απολυτήριο Δημοτικού	94.639,00	20,30%	51.409,00	17,40%
Μερικές Τάξεις Δημοτικού	2.531,00	0,50%	1.601,00	0,50%
Δεν πήγε σχολείο	1.214,00	0,30%	73,00	0,00%
Σύνολο	467.175	100,00%	294.780,00	100,00%

ΠΗΓΗ :ΕΣΥΕ, Έρευνα εργατικού δυναμικού (β' 3μήνο), 2004

2.5. Εξελίξεις τομέων παραγωγής

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ήταν γνωστό και από την αρχαιότητα ότι διαθέτει μια πολύ μεγάλη ποικιλία τόσο σε φυτικό-γεωμορφολογικό επίπεδο, όσο και σε ζωική βιοποικιλότητα. Βάσει αυτού του υπόβαθρου στον πρωτογενή τομέα παραγωγής έχει

³⁸ Πηγή: «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ 13 ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ», Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, ΑΘΗΝΑ 2009

επιδείξει ένα ευρύ φάσμα παραγωγικών δραστηριοτήτων στο χώρο της φυτικής και ζωικής παραγωγής. Το σύνολο των φυτικών και ζωικών εκμεταλλεύσεων ανερχόταν σε 115.421 το 1999, ενώ το 2005 σε 117.770 και είχε αύξηση κατά 2%³⁹. Αν και τα εδάφη είναι πλούσια, ο γεωργικός τομέας χαρακτηρίζεται από το χαμηλό εισόδημα, τη δυσμενή δημογραφική διάρθρωση, το στοιχειώδες-χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, μη ύπαρξη νέων τεχνολογιών και έλλειψη υποδομών για ευρυζωνικότητα⁴⁰ και ενημέρωση, με αποτέλεσμα τη φθίνουσα πορεία του πρωτογενή τομέα. Επιπλέον η ύπαρξη μεγάλου αριθμού μικρομεσαίων επιχειρήσεων, μεγάλων επιχειρήσεων μεταποίησης προϊόντων καθώς επίσης και ο μεγάλος αριθμός των βιοτεχνιών, έχει καταστήσει την Π.Κ.Μ σε σημαντικό κέντρο της παραγωγικής διαδικασίας του δευτερογενή τομέα. Τέλος, η ανάπτυξη και δημιουργία σύγχρονων ξενοδοχειακών μονάδων, ενοικιαζόμενων δωματίων, χώρων υπαίθριας εστίασης, το μεγάλο πλήθος μουσείων, αρχαιολογικών χώρων και οι πολυπολιτισμική δραστηριότητα των διαφόρων συλλόγων στην Π.Κ.Μ, έχουν παίξει σημαντικό ρόλο στην αναβάθμιση του τουριστικού τομέα και στην αύξηση της ζήτησης των παραγόμενων υπηρεσιών, όπως επίσης και στην αύξηση της επισκεψιμότητας σε όλους τους νομούς.

- Η ΠΚΜ έχει το μεγαλύτερο μερίδιο στην συμβολή της αγροτικής παραγωγής της χώρας. Η δενδροκομία αποτελεί σημαντικό παράγοντα στην διαμόρφωση του αγροτικού εισοδήματος με την ελαιοκαλλιέργεια και αμπελοκαλλιέργεια να έχουν τα ηνία και την παραγωγή ροδάκινου να προέρχεται σχεδόν εξολοκλήρου από την περιφέρεια⁴¹. Αντίστοιχα, τη σημαντικότερη καλλιέργεια κηπευτικών αποτελεί αυτή της τομάτας(332.074 τόνοι) και ακολουθούν τα φασολάκια, τα κρεμμύδια, τα πράσα και τα κολοκυθοανθοειδή, και επίσης η ΠΚΜ είναι πρώτη σε κατάταξη ανάμεσα στις περιφέρειες σε παραγωγή σίτου⁴². Στον τομέα της ζωικής παραγωγής οι δραστηριότητες αφορούν κατά κύριο λόγο, τη βουτροφία και την αιγοπροβατοτροφία. Η παραγωγή γάλακτος ανέρχεται στο 21,95% του συνόλου

³⁹ Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή Κτηνοτροφίας-Γεωργίας, 1999/2005

⁴⁰ Με τον όρο Ευρυζωνικότητα εννοούμε ένα προηγμένο και καινοτόμο περιβάλλον, από κοινωνική και τεχνολογική άποψη, το οποίο αποτελείται από γρήγορες συνδέσεις με το Διαδίκτυο και κατάλληλες δικτυακές υποδομές για την ανάπτυξη νέων ευρυζωνικών εφαρμογών και υπηρεσιών. Πηγή: <http://broadband.cti.gr/el/evrizonikotita/evrizonikotita.php>, πρόσβαση 18-10-2011

⁴¹ Η παραγωγή ανερχόταν σε 713.760 τόνους, 81,57% της συνολικής παραγωγής στην Ελλάδα(875.000 τόνους). Πηγή: ΕΣΥΕ, Αριθμός δέντρων και η αντίστοιχη παραγωγή τους:2004-2006, Συνοπτική στατιστική επετηρίδα, 2009 και ίδια επεξεργασία στοιχείων

⁴² Η παραγωγή σίτου κατά το 2004 ανερχόταν σε 664.364 τόνους και κάλυπτε το 31,75% της συνολικής παραγωγής στη χώρα(η παραγωγή στο σύνολο της χώρας ανερχόταν στους 2.092.000 τόνους). (Πηγή : ΕΣΥΕ, Καλλιεργούμενη έκταση και παραγωγή γεωργικών προϊόντων:2004-2006, Συνοπτική στατιστική επετηρίδα, 2009 και ίδια επεξεργασία στοιχείων)

της χώρας, με παραγόμενη ποσότητα τους 447.514 τόνους⁴³. Αντίστοιχα, στην παραγωγή στην παραγωγή κρέατος η περιφέρεια έχει τη δεύτερη θέση με 78.386 τόνους και ποσοστό 15,94%⁴⁴ επί της συνολικής παραγωγής στην ΠΚΜ.

(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1)

- Ο δευτερογενής τομέας της ΠΚΜ εμφανίζει έντονη ανάπτυξη στους κλάδους των τροφίμων, των ποτών, της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης/υπόδησης. Ο κλάδος των τροφίμων και των ποτών απέφερε κύκλο εργασιών 2,3 δις €, με τον αριθμό επιχειρήσεων του κλάδου να φθάνει τις 2.773⁴⁵. Στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας δραστηριοποιούνταν 927 επιχειρήσεις και απέφεραν 636 δις €. Ένα σημαντικό κομμάτι του δευτερογενή τομέα, όμως, αποτελεί και ο κατασκευαστικός κλάδος που κατά το έτος 2004 εμφάνιζε αύξηση και το ποσοστό συμμετοχής του στη συνολική παραγωγή της περιφέρειας ήταν 11,5%. Τέλος, ο τομέας της μεταποίησης και συγκεκριμένα ο κλάδος της ένδυσης/υπόδησης παρουσιάζει πτωτική τάση. Τα τελευταία χρόνια το φαινόμενο της αποβιομηχάνισης και η μετεγκατάσταση πολλών επιχειρήσεων σε γειτνιάζουσες χώρες, όπως η Π.Γ.Δ.Μ και η Βουλγαρία, είχε ως αποτέλεσμα τη δραματική μείωση των επιχειρήσεων της περιφέρειας⁴⁶ και του παραγόμενου προϊόντος. Είναι αναγκαίο να σημειωθεί ότι παρά τα σημάδια κάμψης στην παραγωγική διαδικασία, κατά την τελευταία δεκαετία, και στους 3 τομείς παραγωγής, η ΠΚΜ συνεχίζει να συνεισφέρει σημαντικά στην παραγωγική διαδικασία της χώρας⁴⁷. (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2)
- Ο τριτογενής τομέας αποτελεί το σημαντικότερο τομέα παραγωγής καθώς έχει τα 2/3 της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας. Οι υποδομές της Κεντρικής

⁴³ Η περιφερειακή ενότητα Θεσσαλονίκης έχει τα πρωτεία στις βιομηχανικές μονάδες και στην παραγωγή με 199.611 τόνους και ποσοστό 44,6% επί του συνόλου της περιφέρειας, ενώ ακολουθεί η Π.Ε Σερρών με 82.613 τόνους και ποσοστό 18,46% (Πηγή : ΕΣΥΕ, Παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων κατά ομάδες πεδινών-ημιορεινών και ορεινών κοινοτικών/δημοτικών διαμερισμάτων:2004-2004, Στατιστική Επετηρίδα, 2007 και ίδια επεξεργασία στοιχείων)

⁴⁴ Πηγή : Παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων κατά ομάδες πεδινών-ημιορεινών και ορεινών κοινοτικών/δημοτικών διαμερισμάτων:2004-2004, Στατιστική Επετηρίδα, 2007 και ίδια επεξεργασία στοιχείων

⁴⁵ Πηγή: «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ 13 ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ», Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, ΑΘΗΝΑ 2009

⁴⁶ Από τις 1.226 επιχειρήσεις του κλάδου κατά το έτος 1998, ο αριθμός μειώθηκε στις 733 ως το 2005. Το ποσοστό αντιστοιχεί σε μείωση 40,2%. (ΠΗΓΗ : «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ 13 ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ», Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, ΑΘΗΝΑ 2009)

⁴⁷ Το 2007 η ΠΚΜ αποτελούσε τη δεύτερη σε σειρά περιφέρεια που συνεισφέρει 13,48% του ΑΕΠ επί του συνόλου της χώρας. (ΠΗΓΗ: ΑΕΠ κατά μεγάλη γεωγραφική περιοχή, περιφέρεια και νομό:2002-2007, Εθνικοί Λογαριασμοί, Περιφερειακοί Λογαριασμοί 2002-2007 και ίδια επεξεργασία στοιχείων)

Μακεδονίας⁴⁸ έχουν ως αποτέλεσμα το μητροπολιτικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης να αποτελεί κομβικό σημείο και “πύλη” για τα βαλκάνια και την Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσο για τη μεταφορά εμπορευμάτων όσο και για τη μεταβίβαση επιβατών⁴⁹. Στον τομέα του τουρισμού παρατηρείται αύξηση στην τουριστική κίνηση τόσο σε παραθαλάσσιους όσο και σε ορεινούς προορισμούς λόγω της φυσικής ομορφιάς της ακτογραμμής, των προστατευμένων περιοχών (π.χ Εθνικός Δρυμός Ολύμπου), των φαραγγιών και των ποταμών, καθώς επίσης τα τελευταία χρόνια έχουν δημιουργηθεί αρκετές αξιόλογες υποδομές, πρότυπες ξενοδοχειακές μονάδες, υπάρχει καλύτερη οργάνωση στους αρχαιολογικούς χώρους, στα ποικίλα ιστορικά μνημεία και στα μουσεία της περιφέρειας. Ένα ακόμη στοιχείο ανάπτυξης αποτελεί και η μεγάλη συγκέντρωση πανεπιστημιακών και τεχνολογικών ιδρυμάτων, ερευνητικών κέντρων⁵⁰, μεγάλων σημαντικών οργανισμών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και ιδρυμάτων υγείας που προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες. Συνοπτικά, θα πρέπει να αναφερθεί το γεγονός ότι η ΠΚΜ κατέχει τη δεύτερη θέση, επίσης, με τη συμμετοχή της στην παραγωγική δραστηριότητα του τριτογενή τομέα της χώρας, καθώς παράγει το 14,1% . (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3)

- Βασικά χαρακτηριστικά⁵¹ ανά Περιφερειακή Ενότητα:
 1. Η Π.Ε Κιλκίς εμφανίζει ανάπτυξη στην παραγωγή δημητριακών, βάμβακος, καπνού, κηπευτικών και στον κλάδο της κτηνοτροφίας, κυρίως στην παραγωγή γάλακτος. Επίσης, υπάρχει έντονη δραστηριότητα στους κλάδους των τροφίμων, της μεταποίησης ένδυσης-υπόδησης και της εξόρυξης μετάλλων⁵². Βασικά πλεονεκτήματα της Π.Ε είναι η πρόσβαση σε βαλκανικές χώρες, οι επενδύσεις στην κτηνοτροφία, η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού λόγω των παραδοσιακών οικισμών, των ιαματικών πηγών και της ύπαρξης πρότυπου κέντρου πηλοθεραπείας-υδροθεραπείας.⁵³

⁴⁸ Το δίκτυο ΠΑΘΕ, η Εγνατία Οδός και το δεύτερο μεγαλύτερο λιμάνι και αεροδρόμιο στη χώρα, αυτά της Θεσσαλονίκης.

⁴⁹ Με τον λιμένα εξυπηρετούνται ετησίως 16.000.000 τόνοι εμπορευμάτων, 3.500 πλοία και 220.000 επιβάτες. Αντίστοιχα με τον αερολιμένα «Μακεδονία» εξυπηρετούνται 4.164 επιβάτες και το ποσοστό παρουσιάζει συνεχή αύξηση. (Πηγή : ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ 13 ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ», Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, ΑΘΗΝΑ 2009)

⁵⁰ Κατέχει το 13,2% των ερευνητικών ιδρυμάτων της χώρας

⁵¹ Πηγή: ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α, Μελέτη Ανταγωνιστικότητας Κεντρικής Μακεδονίας, 2006 και ίδια επεξεργασία στοιχείων, www.mathra.gr/files/Meleti_Antagonistikotitas_KM.pdf, πρόσβαση 16-05-2011

⁵² Πηγή: ΕΣΥΕ, Εξέλιξη των δεικτών παραγωγής της μεταποίησης:2003-2008, Στατιστική Επετηρίδα, 2008

⁵³ <http://www.pikrolimnisp.gr/>

2. Στην Π.Ε Σερρών εντοπίζεται ανάπτυξη στην παραγωγή τομάτας, καπνού, βάμβακος, δημητριακών, της κτηνοτροφίας και πτηνοτροφίας. Υπάρχει έντονη δραστηριότητα στην επεξεργασία ξύλου και παραγωγή επίπλων και στον τουριστικό τομέα. Βασικά πλεονεκτήματα της Π.Ε είναι η πρόσβαση στα βαλκάνια και σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ανεπτυγμένη ΒΙ.ΠΕ και το μεγάλο μέγεθος βιοτεχνιών και επιχειρήσεων.
3. Η Π.Ε Χαλκιδικής δραστηριοποιείται στην παραγωγή ελιάς και προϊόντων ελιάς, στα οπωρολαχανικά και στις βιοκαλλιέργειες. Εμφανίζει ανάπτυξη στον κλάδο των τροφίμων και ποτών, καθώς επίσης στον τουριστικό κλάδο (αγροτουρισμό και θρησκευτικό τουρισμό λόγω τους Αγίου Όρους). Βασικά πλεονεκτήματα της Π.Ε είναι το μήκος των παράκτιων περιοχών, ο φυσικός πλούτος, ο ορυκτός πλούτος και ο τουρισμός.
4. Στην Π.Ε Πέλλας οι δραστηριότητες στην παραγωγή εντοπίζονται κυρίως στην παραγωγή εσπεριδοειδών, καπνού και τομάτας. Υπάρχουν βιοτεχνικές μονάδες επεξεργασίας ξύλου, κατασκευής αγροτικών μηχανημάτων και εργαλείων, και εργοστάσια επεξεργασίας πλαστικού. Βασικότερα πλεονεκτήματα της Π.Ε είναι το χιονοδρομικό κέντρο του Βορρά που δίνει τη δυνατότητα ανάπτυξης του χειμερινού τουρισμού, οι καταρράκτες της Έδεσσας και το υδροηλεκτρικό φράγμα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι ιαματικές πηγές Λουτρακίου Αριδαίας, οι λίμνες Βεγορίτιδας και Άγρα με το αρδευτικό τους σύστημα, η εξόρυξη ορυκτών και ο αρχαιολογικός χώρος Πέλλας.
5. Η Π.Ε Ημαθίας εμφανίζει ανάπτυξη στην παραγωγή εσπεριδοειδών, ροδάκινου και μήλου. Υπάρχουν κλωστοϋφαντουργικές βιοτεχνίες και βιοτεχνίες επεξεργασίας μαρμάρου και ορυκτών, ενώ εμφανίζει και σημαντική δραστηριότητα στον τομέα του αγροτουρισμού και χειμερινού τουρισμού. Βασικότερα πλεονεκτήματα της Π.Ε είναι το αρδευτικό δίκτυο και οι υδάτινοι πόροι, καθώς επίσης και τα 3 χιονοδρομικά κέντρα: του Σελίου, των 3-5 πηγαδιών και του Χρυσού Ελαφιού.
6. Η Π.Ε Πιερίας δραστηριοποιείται κυρίως στην παραγωγή ακτινιδίου, καπνού βάμβακος και των γαλακτοκομικών. Υπάρχουν βιοτεχνίες επεξεργασίας και εμπορίας γουναρικών και εμφανίζει αύξηση στον τομέα του συμβατικού και χειμερινού τουρισμού. Βασικότερα πλεονεκτήματα της Π.Ε είναι η ενεργειακή και συγκοινωνιακή σύνδεση (δίκτυο φυσικού αερίου και δίκτυο ΠΑΘΕ), το

μέγεθος της ακτογραμμής, ο εθνικός δρυμός και ο ορεινός όγκος των Περίων-Ολύμπου, και ο αρχαιολογικός χώρος του Δίον και της αρχαίας Πύδνας.

7. Τέλος, στην Π.Ε Θεσσαλονίκης οι δραστηριότητες της παραγωγικής διαδικασίας αφορούν κυρίως την παραγωγή και επεξεργασία γάλακτος και την παραγωγή δημητριακών. Εμφανίζει ανάπτυξη στον κλάδο των τροφίμων, του εμπορίου και του τουρισμού. Βασικότερα πλεονεκτήματα της Π.Ε είναι τα πολιτιστικά και ιστορικά μνημεία, τα σημαντικά ερευνητικά κέντρα και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η ανεπτυγμένη ΒΙ.ΠΕ, το δεύτερο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας αυτό της «Μακεδονίας» και το λιμάνι της Θεσσαλονίκης.

2.6. Υποδομές-Ποιότητα Ζωής

Οι υποδομές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι της ανάπτυξής της, αν και βρίσκονται ακόμα σε φάση βελτίωσης. Διασχίζεται από δύο κάθετους νευραλγικούς οδικούς και σιδηροδρομικούς άξονες, του άξονα ΠΑΘΕ και την Εγνατία Οδό⁵⁴, όπου σε συνδυασμό με το δεύτερο μεγαλύτερο λιμάνι και αεροδρόμιο της χώρας, αυτό του λιμένα Θεσσαλονίκης και αεροδρόμιο «Μακεδονία», συμβάλουν στον να καταστεί η Κεντρική Μακεδονία κόμβος ανάπτυξης τόσο σε εθνικό-διαπεριφερειακό, όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο. Συγκεκριμένα, η Εγνατία Οδός, ενώνει μεγάλα βιομηχανικά κέντρα της Ε.Ε με ανατολικές χώρες. Οι Πανευρωπαϊκοί Διάδρομοι που ενώνουν τη βόρεια Ευρώπη με το Νότο, δίνουν όχι μόνο γεωστρατηγική θέση αλλά και κοινωνικοοικονομική έμφαση στο ρόλο, τόσο της μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης όσο και των Περιφερειακών Ενοτήτων που αποτελούν την περιφέρεια.

Επίσης, το βελτιωμένο σιδηροδρομικό δίκτυο, που έχει ως επίκεντρο τον κεντρικό σταθμό της Θεσσαλονίκης, έχει ως αποτέλεσμα τον εκσυγχρονισμό των μεταφορών, μέσω της μείωσης του χρόνου για κάλυψη μεγάλων αποστάσεων. Αυτό βελτιώνει την προσβασιμότητα της εμπορευματικής ροής και αυξάνει τη επισκεψιμότητα στην περιφέρεια.

⁵⁴ Ο άξονας ΠΑΘΕ είναι ο σημαντικότερος στην Ελλάδα καθώς αφορά την Πάτρα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Εύζωνοι, που είναι κομβικά σημεία για την ανάπτυξη και το εμπόριο. Η Εγνατία οδός είναι το δεύτερο μεγαλύτερο έργο και αφορά τη σύνδεση της Αλεξανδρούπολης με Ηγουμενίτσα, και καλύπτουν τη διακίνηση εμπορευμάτων και επιβατών στον ελλαδικό χώρο.

Όσον αφορά το λιμάνι της Θεσσαλονίκης, διακινεί φορτίο εμπορευμάτων που αντιστοιχεί στο 40% του Ακαθάριστου Προϊόντος της ΠΚΜ⁵⁵.

Στον τομέα της Υγείας και Πρόνοιας στην περιφέρεια έχουν καταγραφεί 10.031 κλίνες δημόσιων και ιδιωτικών θεραπευτηρίων, με αντιστοιχία 5,2 κλινών ανά 1.000 κατοίκους. Ο αριθμός των ιατρών κατά το 2005 έφθανε τους 9.881 με αντιστοιχία 5,2 ιατροί ανά 1.000 κατοίκους. Η ΠΚΜ διαθέτει 23 δημόσια νοσοκομεία, από τα οποία τα 13 βρίσκονται στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης⁵⁶.

Στην ΠΚΜ συγκεντρώνεται περίπου το 19-23% του εθνικού δυναμικού στις δύο πρώτες βαθμίδες εκπαίδευσης, ενώ είναι σημαντική η συγκέντρωση σημαντικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, η περιφέρεια διαθέτει 1.903 σχολικές μονάδες Α' βάθμιας εκπαίδευσης, 520 σχολικές μονάδες Β' βάθμιας εκπαίδευσης. Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τα Πανεπιστημιακά και Τεχνολογικά Ιδρύματα κατέχουν σημαντικό ρόλο, καθώς το έχει συμμετοχή στο εθνικό δυναμικό περίπου 30%⁵⁷.

Ένα ακόμη σημαντικό κομμάτι στις υποδομές της ΠΚΜ, αποτελεί και ο τομέας της Ενέργειας. Η περιφέρεια, εκτός των όσων έχουν αναφερθεί, αποτελεί επίσης κόμβο μεταφοράς ενέργειας. Τα υδροηλεκτρικά έργα της Δ.Ε.Η, εκτός από την ηλεκτρική ενέργεια που παρέχουν, βοηθούν επίσης στην ανάπτυξη του αγροτικού τομέα, καθώς μεγάλες αγροτικές εκτάσεις αρδεύονται από τα φράγματα των έργων⁵⁸. Επίσης, σημαντικά έργα αποτελούν: α) το δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας από βαλκανικές χώρες, όπως η ΠΓΔΜ και η Βουλγαρία, β) το δίκτυο μεταφοράς φυσικού αερίου από το Βορρά στην Ελλάδα, με σημείο εισόδου τον Προμαχώνα Σερρών και γ) η μεταφορά πετρελαίου μέσω αγωγών προς χώρες της βαλκανικής⁵⁹.

- Τα κυριότερα σημεία για την Π.Κ.Μ είναι τα εξής :
- Ύπαρξη σημαντικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ερευνητικών κέντρων που μπορούν να υποστηρίξουν με τις δραστηριότητές τους όλους τους τομείς παραγωγικής δραστηριότητας.

⁵⁵ Πηγή: Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης, <http://www.thpa.gr>, πρόσβαση 21-09-2011

⁵⁶ Πηγή: ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ 13 ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ», Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, ΑΘΗΝΑ 2009

⁵⁷ Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα είναι το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, ενώ Ανώτερα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα είναι το Αλεξάνδρειο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης και το ΤΕΙ Σερρών. Είναι σημαντικό να αναφερθεί η ύπαρξη από το 2007 του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος(ΔΙΠΑΕ), που αποτελεί το μοναδικό ξενόγλωσσο, δημόσιο ΑΕΙ στην Ελλάδα.

⁵⁸ Όπως για παράδειγμα ο υδροηλεκτρικός σταθμός της Έδεσσας που καλύπτει τις ανάγκες της Περιφερειακής Ενότητας Πέλλας κατά το ήμισυ.

⁵⁹ Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας –Θράκης 2007-2013

- Η τομεακή εξειδίκευση του πρωτογενούς τομέα στις βιολογικές και βιομηχανικές καλλιέργειες.
- Σημαντικές υποδομές του δευτερογενούς τομέα παραγωγής που καθιστά την Π.Κ.Μ ως το δεύτερο μεγαλύτερο βιομηχανικό κέντρο της χώρας.
- Το δίκτυο ΠΑΘΕ (οδικό, σιδηροδρομικό) και το ενεργειακό δίκτυο της περιφέρειας (φυσικό αέριο, ηλεκτρική ενέργεια).
- Η δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού πέραν του συμβατικού παραθαλάσσιου (ορεινό, χειμερινό, αγροτουρισμό κτλ) και ο πλούτος των φυσικών πόρων.
- Η συμβολή του αεροδρόμιου «Μακεδονία» στη τουριστική ανάπτυξη και του Λιμένος Θεσσαλονίκης στην ανάπτυξη της εμπορικής δραστηριότητας στην περιφέρεια.

2.7. Υφιστάμενες δομές δημοσίων υπηρεσιών και δομές της τοπικής αυτοδιοίκησης⁶⁰

7.1 Οι οργανισμοί εσωτερικής υπηρεσίας των περιφερειών διαμορφώνονται ως εξής:

1. Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών

- Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού
- Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
- Διεύθυνση Τεχνικών Έργων

2. Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας

- Διεύθυνση Διοίκησης
- Διεύθυνση Οικονομικού

3. Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής

- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας
- Διεύθυνση Κτηνιατρικής

-Διεύθυνση Πολιτικής Γης

4. Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης

⁶⁰ Πηγή: Ο.Ε.Υ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

-Διεύθυνση Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων

-Διεύθυνση Δια βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού

5. Γενική Διεύθυνση Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας

-Διεύθυνση Πρόληψης

-Διεύθυνση Περίθαλψης

-Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας

7.2 Για τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες:

-Δημιουργείται μία θεματική Διεύθυνση ανά περιφερειακή ενότητα που υπάγεται στην επιμέρους Γενικές Διευθύνσεις.

-Δημιουργούνται τμήματα στα πρώην επαρχία των νησιωτικών περιφερειών σε σχέση με το υπάρχον σήμερα σε αυτά ανθρώπινο δυναμικό των ΝΑ.

-Διατηρούνται τα υφιστάμενα σήμερα τμήματα σε άλλες πόλεις έξω από την έδρα της Περιφέρειας ή της Περιφερειακής Ενότητας.

-Διατηρούνται τα λειτουργούντα σήμερα γραφεία γεωργικής ανάπτυξης (ως γραφεία αγροτικής οικονομίας)

-Δίδεται η δυνατότητα στον περιφερειάρχη σύστασης κτηνιατρείων και γραφείων αλιείας

2.8.Αξιολόγηση της περιοχής με τη μέθοδο swot

1.Πλεονεκτήματα

-Σημαντικός κόμβος μεταφοράς ενέργειας (ηλεκτρική ενέργεια, βιοκαύσιμα, φυσικό αέριο)σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

-Σημαντική φυσικοί, υδάτινοι και εδαφικοί πόροι.

-Αξιόλογο πολιτισμικό και ιστορικό υπόβαθρο, καθώς επίσης και αξιόλογες τουριστικές υποδομές.

-Μητροπολιτικός χαρακτήρας της Θεσσαλονίκης με παρουσία διεθνών οργανισμών περιφερειακής συνεργασίας.

- Εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό.
- Ύπαρξη Ευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών.
- Συγκέντρωση σημαντικών οικονομικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών.
- Σημαντικές ερευνητικές και εκπαιδευτικές υποδομές σε εθνικό επίπεδο.
- Η γεωπολιτική θέση της ΠΚΜ στον ευρύτερο οικονομικό χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

2. Αδυναμίες

- Υφεση βιομηχανικής δραστηριότητας.
- Υψηλό ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας σε ευαίσθητες ομάδες.
- Καθυστέρηση της ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα ως προς την τεχνολογία, το ανθρώπινο δυναμικό και τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη.
- Χαμηλή επιχειρηματικότητα .
- Κυκλοφοριακή επιβάρυνση των αστικών κέντρων και χαμηλή εξυπηρέτηση με σύγχρονα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.
- Ανεξέλικτη αστική διάχυση στις -περί το άστυ- περιοχές με αποτέλεσμα σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις .
- Ελλείψεις σε υποδομές περιβαλλοντικής προστασίας (ΧΥΤΑ) και μειωμένη δράση σε ενέργειες πρόληψης, παρακολούθησης και προστασίας των οικολογικών πόρων (προστατευμένες περιοχές natura⁶¹ και διαχείριση υδάτων).
- Χαμηλός βαθμός απασχόλησης του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και υψηλά ποσοστά ανεργίας

3. Ευκαιρίες

- Ολοκλήρωση των νέων ενεργειακών δικτύων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

⁶¹ Το Natura 2000 (Φύση 2000) είναι ένα [πανευρωπαϊκό](http://el.wikipedia.org/wiki/Natura_2000) δίκτυο προστασίας των ειδών και των ενδιαιτημάτων τους. Το δίκτυο Natura 2000 αποτελεί ένα από τα πιο φιλόδοξα ευρωπαϊκά προγράμματα για την προστασία της φύσης και ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής της Ε.Ε. για τη διατήρηση της φύσης. Ιδρύθηκε τον Μάιο του 1992 με την υιοθέτηση της [οδηγίας των οικοτόπων](#) η οποία συμπληρώνει την [οδηγία για τα πουλιά \(79/409/ΕΟΚ\)](#) και από κοινού αποτελούν την νομική βάση του δικτύου. (Πηγή: http://el.wikipedia.org/wiki/Natura_2000, πρόσβαση 17-10-2011)

- Αυξανόμενη ζήτηση για εναλλακτικές μορφές τουρισμού.(αγροτουρισμός)
- Διαρκής τεχνολογική εξέλιξη σε ψηφιακά μέσα.
- Μεγάλης κλίμακας παρεμβάσεις σε υποδομές της Θεσσαλονίκης που της προσδίδουν Μητροπολιτικό χαρακτήρα.
- Η διεύρυνση της ΕΕ και η συνεπακόλουθη αναβάθμιση των αγορών στα Βαλκάνια.
- Άνοδος του βιοτικού επιπέδου και αυξανόμενη ζήτηση σε παγκόσμιο επίπεδο για ποιοτικότερα προϊόντα και υπηρεσίες που παράγονται στην περιφέρεια.

4. Απειλές

- Δημογραφική γήρανση και επιβάρυνση του ασφαλιστικού συστήματος.
- Ευμετάβλητη τουριστική αγορά και «σκληρός» διεθνής ανταγωνισμός των περιοχών παραθαλάσσιου και παραθεριστικού τουρισμού.
- Συνέχιση μη περιβαλλοντικά βιώσιμων πρακτικών και η μη κάλυψη ανελαστικών περιβαλλοντικών υποχρεώσεων.
- Παράνομη και ανεξέλεγκτη εισροή μεταναστών που δημιουργεί πιέσεις στην αγορά εργασίας και που ενέχει τον κίνδυνο περιθωριοποίησης της συγκεκριμένης ομάδας.
- Μετακίνηση παραγωγικών μονάδων σε όμορες χώρες και περιφέρειες που προκαλεί πιθανή αδυναμία αναδιάρθρωσης της παραγωγικής διαδικασίας.
- Αύξηση της διαρροής επιστημονικού δυναμικού υψηλού επιπέδου στο εξωτερικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ Π.Κ.Μ.

3.1. Επεξεργασία ερωτηματολογίων

Η πρωτογενής έρευνα διενεργήθηκε το α' εξάμηνο του 2011 και συνέπεσε με την εισαγωγή του Προγράμματος Καλλικράτη και της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης σε όλους τους βαθμούς της δημόσιας διοίκησης.

Βασικός στόχος της έρευνας αποτελεί η καταγραφή και διερεύνηση των απόψεων των αιρετών του Β' βαθμού αυτοδιοίκησης για το νέο αυτό μοντέλο διοίκησης, καθώς επίσης οι δυνατότητες και οι αδυναμίες που προκύπτουν από την εφαρμογή του.

Η πρωτογενής έρευνα πραγματοποιήθηκε με προσωπική συνέντευξη σε αντιπροσωπευτικό δείγμα των αιρετών και υπό τη μορφή ερωτηματολογίου που αποτελείται από 4 βασικές θεματικές ενότητες:

- Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου
- Τμήμα Β. Θεσμικό πλαίσιο αιρετής περιφέρειας
- Τμήμα Γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης
- Τμήμα Δ. Οικονομική πολιτική - Πόροι

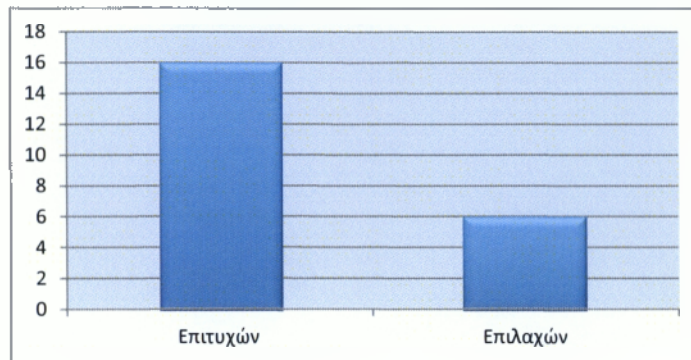
Οι ερωτήσεις είναι ανοιχτού και κλειστού τύπου. Είναι επίσης περιγραφικής απάντησης και ποσοτικής κλιμάκωσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1: Συνδυασμός ερωτώμενων (ερώτηση 1)

Συνδυασμός χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Επιτυχών	16	0,73	73%
Επιλαχών	6	0,27	27%
Σύνολο	22	1	100%

Οι περισσότεροι αιρετοί που συμμετείχαν στην έρευνα ανήκουν στον επιτυχόντα συνδυασμό .Συγκεκριμένα 16 από τους συμμετέχοντες ανήκουν στον επιτυχών συνδυασμό και 6 μόνο στον επιλαχών συνδυασμό.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1: Συνδυασμός ερωτώμενων. (ερώτηση 1)

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2 : Εκλογική ταυτότητα ερωτώμενων. (ερώτηση 1)

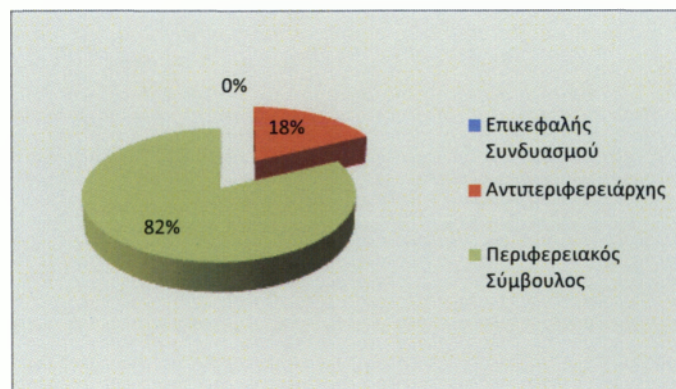
Εκλογική ταυτότητα χ_i	Συχνότητα f_i	Σχετική Συχνότητα F_i	Σχετική Συχνότητα % $F_i\%$
Επικεφαλής Συνδυασμού	0	0	0%
Αντιπεριφερειάρχης	4	0,18	18%
Περιφερειακός Σύμβουλος	18	0,82	82%
Σύνολο	22	1	100%

Η εκλογική ταυτότητα των ερωτώμενων που συμμετείχαν στην έρευνα διαμορφώνεται ως εξής:

- 4 αντιπεριφερειάρχες

-18 περιφερειακοί σύμβουλοι

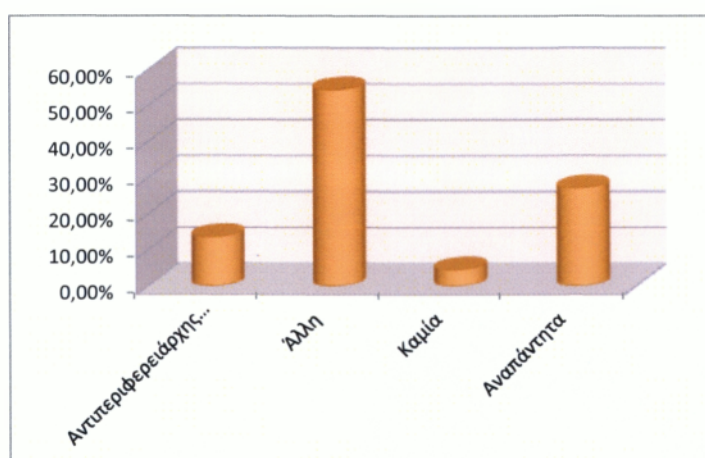
ΓΡΑΦΗΜΑ 2 : Εκλογική ταυτότητα ερωτώμενων. (ερώτηση 1)

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3 :Αναληφθείσα θέση ευθύνης ερωτώμενων.(ερώτηση 1)

Αναληφθείσα θέση χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Αντιπεριφερειάρχης (θεματικός)	3	0,136	13,6%
Άλλη	12	0,546	54,6%
Καμία	1	0,045	4,5%
Αναπάντητα	6	0,273	27,3%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 3 : Αναληφθείσα θέση ευθύνης ερωτώμενων.(ερώτηση 1)

Οι θέσεις ευθύνης που ανέλαβαν οι ερωτώμενοι που συμμετείχαν στην έρευνα είναι:

-3 από τους αιρετούς έλαβαν θέση αντιπεριφερειάρχη

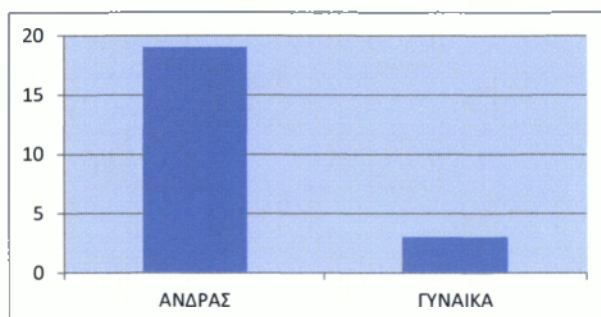
-12 από τους αιρετούς ανέλαβαν άλλη θέση ευθύνης

-1 από τους αιρετούς δεν ανέλαβε καμία θέση ευθύνης , ενώ 6 από τους συμμετέχοντες δεν έδωσαν απάντηση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Φύλο ερωτώμενων. (ερώτηση 2)

ΦΥΛΟ χι	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ fi	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ Fi	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ % Fi%
ΑΝΔΡΑΣ	19	0,86	86%
ΓΥΝΑΙΚΑ	3	0,14	14%
ΣΥΝΟΛΟ	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 4: Φύλο ερωτώμενων. (ερώτηση 2)

Παρατηρείται ότι οι περισσότεροι ερωτώμενοι που συμμετείχαν στην έρευνα είναι άντρες. Μόνο 3 από τους 22 είναι γυναίκες, γεγονός που αποδεικνύει τη μικρή συμμετοχή των γυναικών στα κοινά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενων. (ερώτηση 3)

Ηλικιακή ομάδα χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
18-25	1	0,045	4,5%
25-35	3	0,14	14%
35-45	0	0	0%
45-55	11	0,5	50%
55-65	6	0,27	27%
65-75	1	0,045	4,5%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 5: Ηλικιακή ομάδα ερωτώμενων. (ερώτηση 3)

Σύμφωνα με το αποτέλεσμα οι μισοί αιρετοί από τους συμμετέχοντες, 11 στον αριθμό, βρίσκονται ηλικιακά μεταξύ 45 με 55.

-6 είναι μεταξύ 55 με 65

-1 μεταξύ 65 με 75

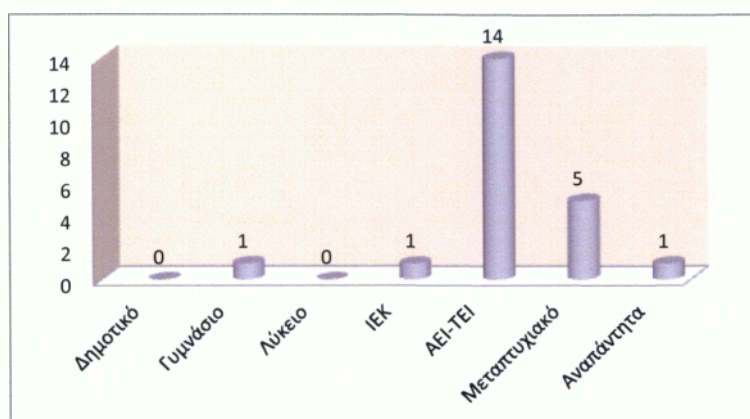
-1 μεταξύ 18 με 25

-3 μεταξύ 25 με 35,σημαντικός αριθμός του συνόλου της ενασχόλησης των νέων ανθρώπων να ασχοληθούν με τα κοινά, ενώ δεν υπάρχει καμία συμμετοχή μεταξύ 35 με 45.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Επίπεδο εκπαίδευσης ερωτώμενων. (ερώτηση 4)

Επίπεδο Εκπαίδευσης χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Δημοτικό	0	0	0%
Γυμνάσιο	1	0,045	4,5%
Λύκειο	0	0	0%
ΙΕΚ	1	0,045	4,5%
ΑΕΙ-ΤΕΙ	14	0,635	63,5%
Μεταπτυχιακό	5	0,23	23%
Αναπάντητα	1	0,045	4,5%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 6: Επίπεδο εκπαίδευσης ερωτώμενων.(ερώτηση 4)

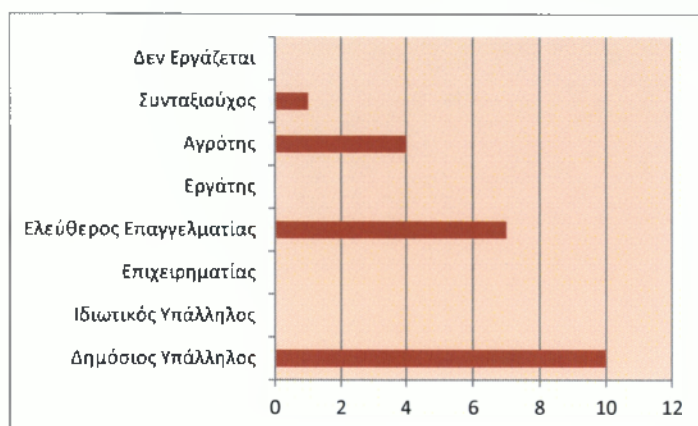

Το μορφωτικό επίπεδο των αιρετών που συμμετείχαν στην έρευνα είναι υψηλό καθώς οι 14 από τους 22 είναι απόφοιτοι ΑΕΙ-ΤΕΙ, 5 είναι κάτοχοι τίτλου μεταπτυχιακού και μόνο 1 είναι απόφοιτος γυμνασίου και 1 απόφοιτος λυκείου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Προηγούμενη απασχόληση ερωτώμενων.(ερώτηση 5)

Προηγούμενη Απασχόληση χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Δημόσιος Υπάλληλος	10	0,455	45,5%
Ιδιωτικός Υπάλληλος	0	0	0%
Επιχειρηματίας	0	0	0%
Ελεύθερος Επαγγελματίας	7	0,32	32%
Εργάτης	0	0	0%
Αγρότης	4	0,18	18%
Συνταξιούχος	1	0,045	4,5%
Δεν εργάζεται	0	0	0%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 7: Προηγούμενη απασχόληση ερωτώμενων. (ερώτηση 5)

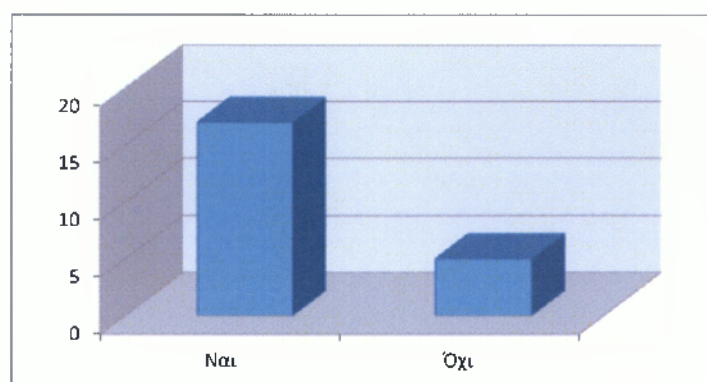

Στην πλειονότητα τους οι ερωτώμενοι απασχολούνταν πριν την εκλογή τους στον δημόσιο τομέα, 10 στον αριθμό.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης; (ερώτηση 6)

Προηγούμενη Συμμετοχή χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Ναι	17	0,77	77%
Όχι	5	0,23	23%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 8: Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης; (ερώτηση 6)

6)

17 από τους αιρετούς είχαν προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης και μόνο 5 αυτούς συμμετείχαν για πρώτη φορά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.

(ερώτηση 7)

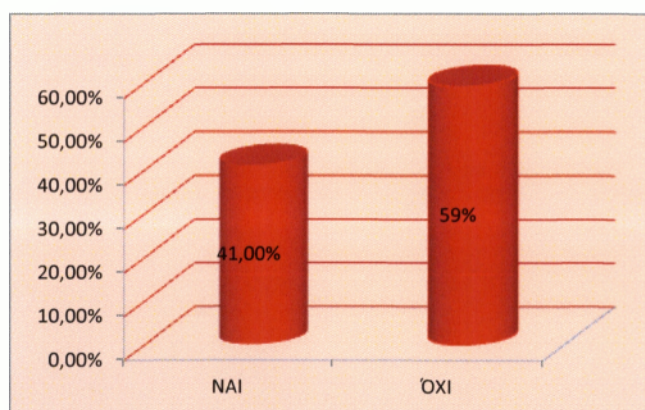
χ	ψ	ΕΤΗ							Σύνολο	
		2	4	6	8	10	12	14		16
Ι Δ Ι Ο Τ Η Τ Α	Νομάρχης		1							1
	Δήμαρχος				2		1			3
	Πρόεδρος Κοινότητας						2			2
	Νομαρχιακός Σύμβουλος		4	1	1		4		2	12
	Δημοτικός Σύμβουλος		2				2		1	5
	Κοινοτικός Σύμβουλος		2							2
	Τοπικός Σύμβουλος				1					1
	Πάρεδρος									0
	Άλλο	1					1			2
Σύνολο		1	9	1	4	0	10	0	3	28

Στον πίνακα παρουσιάζονται οι θέσεις των αιρετών σε προηγούμενη συμμετοχή τους σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων στο κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα. (ερώτηση 8)

Προηγούμενη συμμετοχή	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα %
χ_i	f_i	F_i	$F_i\%$
ΝΑΙ	9	0,41	41%
ΟΧΙ	13	0,59	59%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 9: Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων στο κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα. (ερώτηση 8)

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του πίνακα οι μισοί περίπου ερωτώμενοι είχαν προηγούμενη συμμετοχή στο κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων στο κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (ερώτηση 9).

χ \ ψ		ΕΤΗ						Σύνολο
		3	4	6	7	32	Άγνωστα Έτη	
I	Βουλευτής						1	1
	Στο ΔΣ						1	1

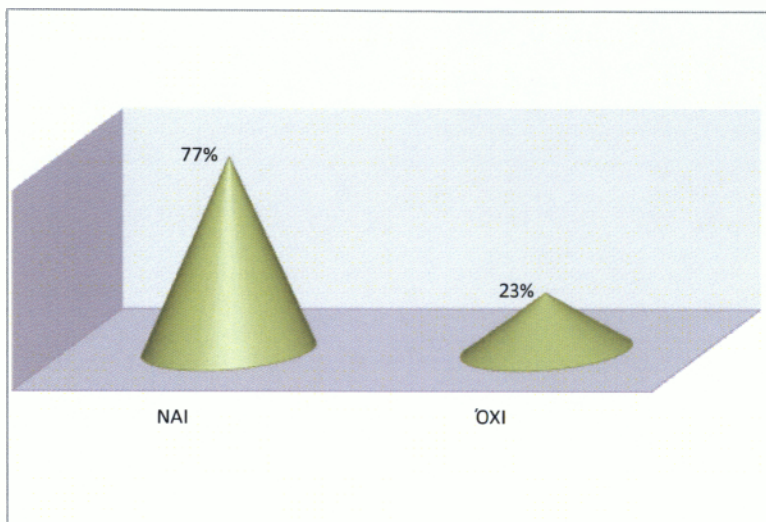
ΔΙ Ο ΤΗ ΤΑ	Οργανισμού							
	Επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας	1	1		1	1	4	
	Άλλο	1		1			2	
Σύνολο		2	1	1	1	1	2	8

Στον πίνακα παρουσιάζονται οι θέσεις που κατέλαβαν οι αιρετοί σε προηγούμενη συμμετοχή τους, στο κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στον δημόσιο τομέα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων σε τοπικά συλλογικά σχήματα: (ερώτηση 10)

Προηγούμενη Συμμετοχή χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
ΝΑΙ	17	0,77	77%
ΟΧΙ	5	0,23	23%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 10: Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή των ερωτώμενων σε τοπικά συλλογικά σχήματα; (ερώτηση 10)

Παρατηρείται πως οι περισσότεροι αιρετοί δραστηριοποιούνταν σε τοπικά συλλογικά σχήματα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (ερώτηση 11)

Χ	Ψ	ΕΤΗ												Σύνολο	
		1	2	3	4	5	6	8	10	16	18	20	25		Άγνωστα έτη
Ι Δ Ι Ο Τ Η Τ Α	Πολιτιστικός Περιβαλλοντικός σύλλογος (μέλος ΔΣ)					1			1	1			1	1	5
	Πολιτιστικός Περιβαλλοντικός σύλλογος (απλό μέλος)								1		1			2	4
	Συνεταιρισμός (μέλος ΔΣ)					1	1					1			3
	Συνεταιρισμός (απλό μέλος)														0
	Επιμελητήριο (μέλος ΔΣ)				2									1	3
	Επιμελητήριο (απλό μέλος)														0
	Επαγγελματικός σύλλογος (μέλος ΔΣ)									1				2	3
	Επαγγελματικός σύλλογος (απλό μέλος)														0
	Αθλητικός σύλλογος (μέλος ΔΣ)	1		1		2				2				1	7
	Αθλητικός σύλλογος (απλό μέλος)								1	1				1	3
Άλλο (μέλος ΔΣ)		1	1	1	2							1	2	8	
Άλλο (απλό μέλος)														0	
Σύνολο		1	1	2	3	6	1	1	5	2	1	1	2	10	36

Στον πίνακα βλέπουμε τις θέσεις τις οποίες είχαν οι αιρετοί στα τοπικά συλλογικά σχήματα στα οποία συμμετείχαν καθώς επίσης και τα έτη τα οποία δραστηριοποιούνταν στα τοπικά συλλογικά σχήματα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12: Ποιά ήταν τα κίνητρα συμμετοχής των ερωτώμενων. (ερώτηση 12)

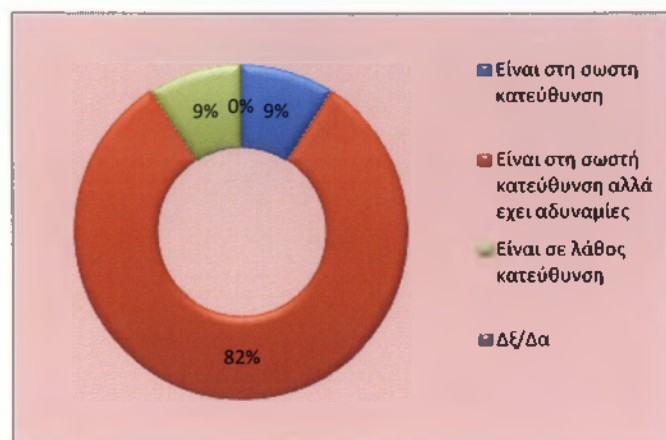
Κίνητρα	ΕΠΙΛΟΓΕΣ				Σύνολο
	1η	2η	3η	4 ^η	
Για την εκπροσώπηση των συμπολιτών και την επίλυση των προβλημάτων τους	11	5	3		19
Για τη συμβολή στην επίλυση περιφερειακών προβλημάτων και την αξιοποίηση περιφερειακών δυνατοτήτων	8	8	2		18
Για τη συμβολή από το περιφερειακό επίπεδο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της χώρας	2	6	10		18
Για λόγους προσωπικής ανέλιξης			1	4	5
Άλλο				1	1
Σύνολο	21	19	16	5	61

Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα του πίνακα ο μεγαλύτερος αριθμός των αιρετών συμμετείχε στις εκλογές για την εκπροσώπηση των συμπολιτών τους και την επίλυση των προβλημάτων τους, ενώ ένας πολύ μικρός αριθμός για λόγους προσωπικής ανέλιξης. Το γεγονός αυτό φανερώνει την θέληση των αιρετών για την ανάπτυξη της περιφέρειας αλλά και την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι το νέο θεσμό της αιρετής περιφέρειας. (ερώτηση 13)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα Fi%
Είναι στη σωστή κατεύθυνση	2	0,09	9%
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες	18	0,82	82%
Είναι σε λάθος κατεύθυνση	2	0,09	9%
Δέ/Δα	0	0	0%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 11: Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι το νέο θεσμό της αιρετής περιφέρειας. (ερώτηση 13)

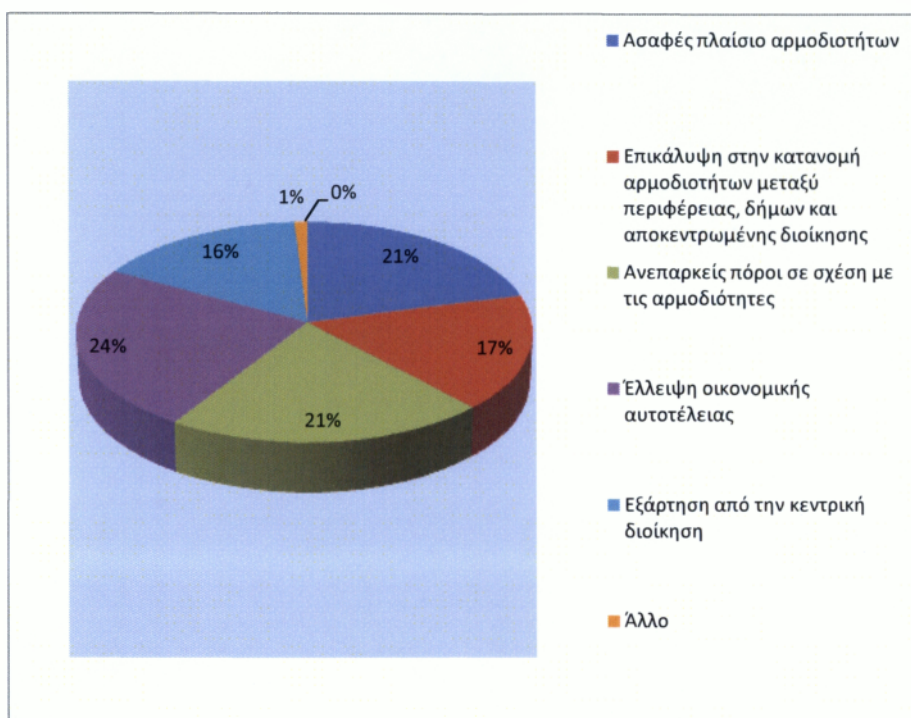

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι ο θεσμός της αιρετής περιφέρειας είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14: Ποια είναι κατά τη γνώμη των ερωτώμενων τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την αιρετή περιφέρεια. (ερώτηση 14)

Προβλήματα κι	Συχνότητα n	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Ασαφές πλαίσιο αρμοδιοτήτων	17	0,21	21%
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ περιφέρειας, δήμων και αποκεντρωμένης διοίκησης	14	0,17	17%
Ανεπαρκείς πόροι σε σχέση με τις αρμοδιότητες	17	0,21	21%
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας	19	0,24	24%
Εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση	13	0,16	16%
Άλλο	1	0,01	1%
Δξ/Δα	0	0	0%
Σύνολο	81	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 12: Ποιά είναι κατά τη γνώμη των ερωτώμενων τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την αιρετή περιφέρεια. (ερώτηση 14)

Από το αποτέλεσμα παρατηρείται ότι οι αιρετοί θεωρούν την έλλειψη της οικονομικής αυτοτέλειας ως το πιο σημαντικό πρόβλημα του θεσμικού πλαισίου, ενώ ως το λιγότερο σημαντικό θεωρούν το ασαφές πλαίσιο αρμοδιοτήτων της αιρετής περιφέρειας. Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζεται αναλυτικά η γνώμη των αιρετών για τις αδυναμίες του νέου θεσμού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15: Οι ερωτώμενοι θεωρούν ότι η αιρετή περιφέρεια όπως θεσμοθετήθηκε:(ερώτηση 15)

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Θα ενισχύσει την τοπική δημοκρατία	18	3	1	22

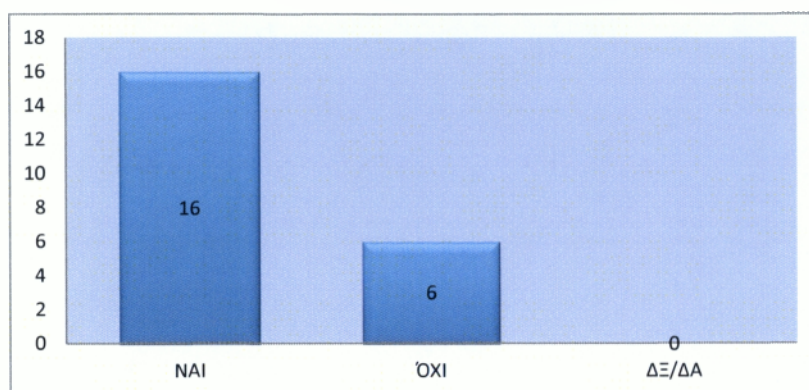
Θα συμβάλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών	11	9	1	21
Θα συμβάλει στην εξοικονόμηση πόρων	12	9	0	21
Θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων	16	4	1	21
Θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων (τοπικές ελίτ) και στην εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων & ευνοιοκρατίας	17	2	2	21
Θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά την τοπική ανάπτυξη	15	5	2	22
Θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του	14	8	0	22
Θα συμβάλει στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας	15	5	1	21
Θα συμβάλει στην επιδείνωση των περιφερειακών ανισοτήτων	14	7	0	21
Θα συμβάλει στην επίλυση των προβλημάτων κακοδιοίκησης	13	7	1	21
Θα συμβάλει στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια	15	4	2	21
Θα συμβάλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στο νέο θεσμό	17	3	1	21
Σύνολο	177	66	12	255

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι αιρετοί θεωρούν ότι η αιρετή περιφέρεια όπως θεσμοθετήθηκε θα έχει θετικά αποτελέσματα. Στον πίνακα διατυπώνονται αναλυτικά οι απόψεις των αιρετών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16: Θεωρούν οι ερωτώμενοι σωστή τη διάταξη του νομού για τον έξαρχος ορισμό των αντιπεριφερειάρχων στις περιφερειακές ενότητες, αντί της εκλογής τους:(ερώτηση 16)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
ΝΑΙ	16	0,73	73%
ΟΧΙ	6	0,27	27%
ΔΞ/ΔΑ	0	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 13: Θεωρούν οι ερωτώμενοι σωστή τη διάταξη του νόμου για τον εξαρχής ορισμό των αντιπεριφερειάρχων στις περιφερειακές ενότητες, αντί της εκλογής τους;(ερώτηση 16)

Παρατηρείται ότι οι περισσότεροι αιρετοί συμφωνούν με τη διάταξη του νόμου για τον εξαρχής ορισμό των αντιπεριφερειάρχων, ενώ μόνο 6 εξ αυτών θεωρούν ότι θα έπρεπε να εκλέγονται.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17: Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων των περιφερειών.(ερώτηση 17)

Αξιολόγηση χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Είναι σωστό	7	0,32	32%
Δεν είναι σωστό	6	0,27	27%
Δέ/Δα	4	0,18	18%
Αναπάντητα	5	0,23	23%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 14: Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων των περιφερειών. (ερώτηση 17)

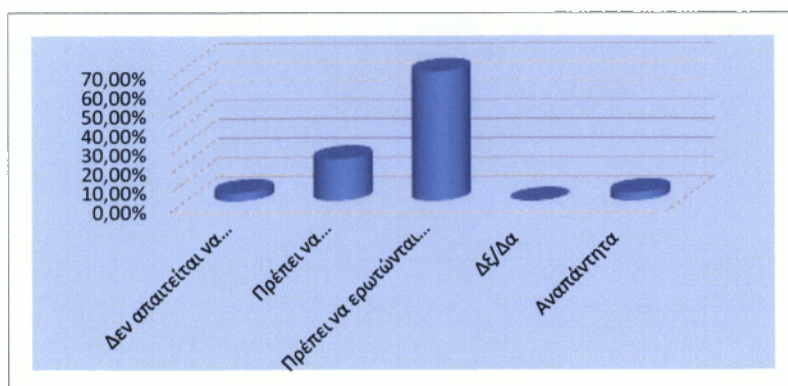

Το σύστημα εποπτείας όπως προκύπτει από τον πίνακα βρίσκει σύμφωνους 7 μόνο από τους ερωτώμενους που συμμετείχαν στην έρευνα. Οι απόψεις μεταξύ των ερωτώμενων δίστανται

ΠΙΝΑΚΑΣ 18: Θεωρούν οι ερωτώμενοι ότι οι πολίτες πρέπει να έχουν λόγο κατά τη διάρκεια της θητείας της αιρετής διοίκησης στη διαμόρφωση των πολιτικών και του περιφερειακού σχεδιασμού, ή ότι αυτοί εκφράζονται επαρκώς από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους; (ερώτηση 18)

x_i	Συχνότητα f_i	Σχετική Συχνότητα F_i	Σχετική Συχνότητα % $F_i\%$
Δεν απαιτείται να εκφράζονται άμεσα	1	0,045	4,5%
Πρέπει να εκφράζονται και άμεσα	5	0,23	23%
Πρέπει να ερωτώνται σε ορισμένες περιπτώσεις	15	0,68	68%
Δξ/Δα	0	0	0%
Αναπάντητα	1	0,045	4,5%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 15: Θεωρούν οι ερωτώμενοι ότι οι πολίτες πρέπει να έχουν λόγο κατά τη διάρκεια της θητείας της αιρετής διοίκησης στη διαμόρφωση των πολιτικών και του περιφερειακού σχεδιασμού, ή ότι αυτοί εκφράζονται επαρκώς από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους;(ερώτηση 18)

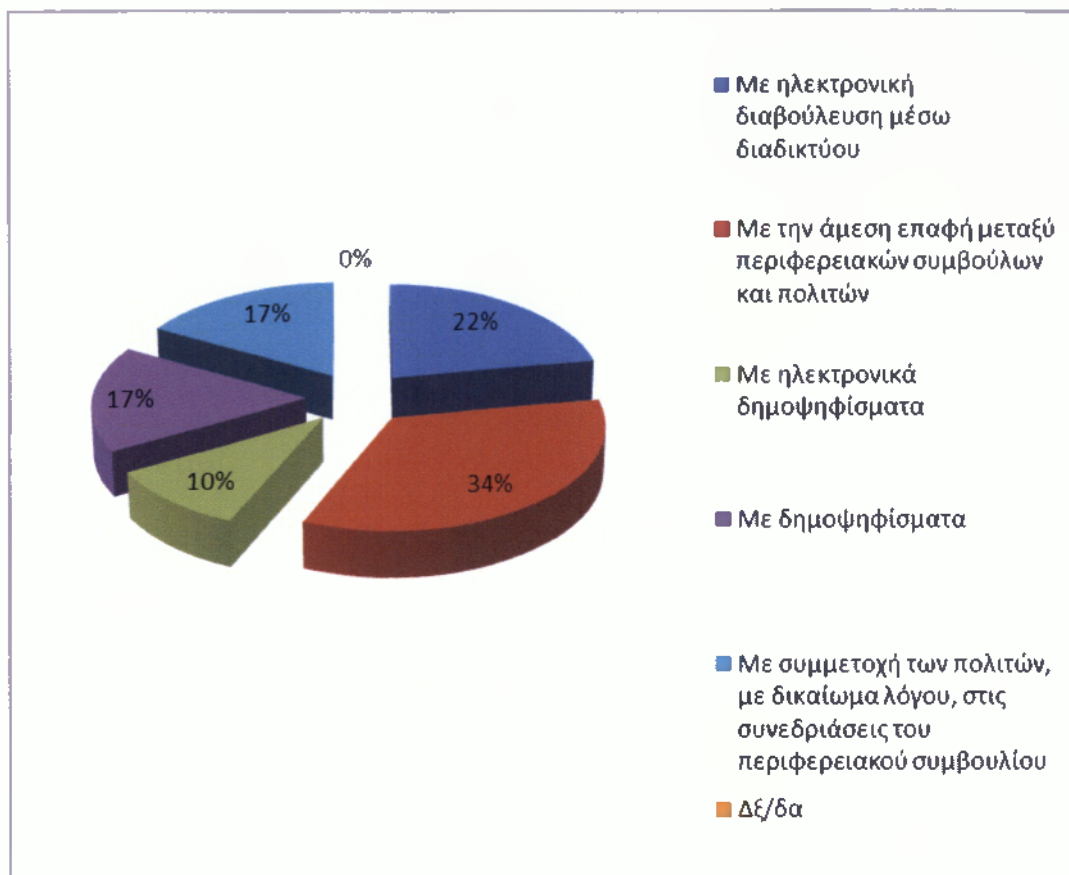

Παρατηρείται ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν πως οι πολίτες θα πρέπει να ερωτώνται σε ορισμένες περιπτώσεις για τη διαμόρφωση του πολιτικού και περιφερειακού σχεδιασμού, ενώ ένα μικρό ποσοστό θεωρεί πως θα πρέπει να εκφράζονται άμεσα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 19: Πώς πρέπει να εκφράζεται η γνώμη και να γίνεται η συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση κάποιων πολιτικών.(ερώτηση 19)

χι	Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου	11	0,22	22%
Με την άμεση επαφή μεταξύ περιφερειακών συμβούλων και πολιτών	17	0,35	35%
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	5	0,10	10%
Με δημοψηφίσματα	8	0,165	16,5%
Με συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου	8	0,165	16,5%
Δε/δα	0	0	0%
Σύνολο	49	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 16: Πως πρέπει να εκφράζεται η γνώμη και να γίνεται η συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση κάποιων πολιτικών. (ερώτηση 19)

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι πολίτες θα πρέπει να εκφράζουν τη γνώμη τους και να συμμετέχουν στη διαμόρφωση κάποιων πολιτικών με την άμεση επαφή τους με τους περιφερειακούς συμβούλους. Στον πίνακα φαίνονται αναλυτικά οι απόψεις των αιρετών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 20: Τι θεωρούν οι ερωτώμενοι ότι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης. (ερώτηση 20)

X	Ψ	ΕΠΙΛΟΓΕΣ			ΣΥΝΟΛΟ
		ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ	
T P O Π O I	Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους	21	0	0	21
	Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης	16	5	0	21
	Σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης, με δικά τους έσοδα και μικρότερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις	18	2	0	20
	Άλλο	2	0	0	2
	Δέ/δα	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ		57	7	0	64

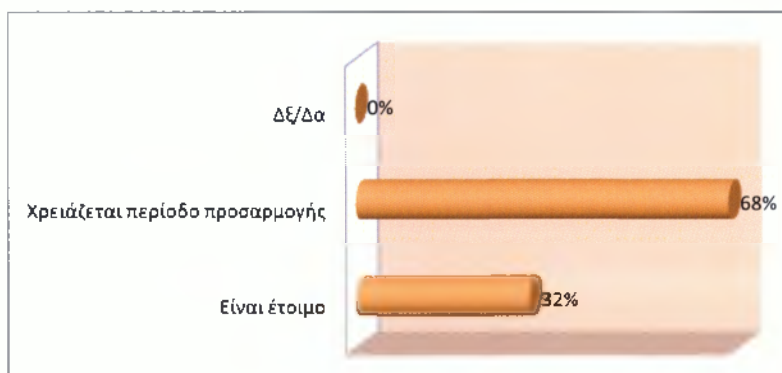
Όπως προκύπτει από τον πίνακα οι περισσότεροι ερωτώμενοι θεωρούν ότι σε ένα αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης θα πρέπει να είναι περιορισμένος ο ρόλος του κεντρικού κράτους και να περιλαμβάνει οικονομική αυτονομία στις βαθμίδες αυτοδιοίκησης. Το κράτος δηλαδή να δίνει την ευκαιρία στην αποκεντρωμένη διοίκηση να διαχειρίζεται τα τοπικά θέματα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 21: Το περιφερειακό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέου συστήματος διοίκησης η χρειάζεται περίοδο προσαρμογής κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 21)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Είναι έτοιμο	7	0,32	32%
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής	15	0,68	68%
Δέ/Δα	0	0	0%
Σύνολο	22	1	100%

Σύμφωνα με τον πίνακα το περιφερειακό συμβούλιο χρειάζεται περίοδο προσαρμογής για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέου συστήματος διοίκησης.

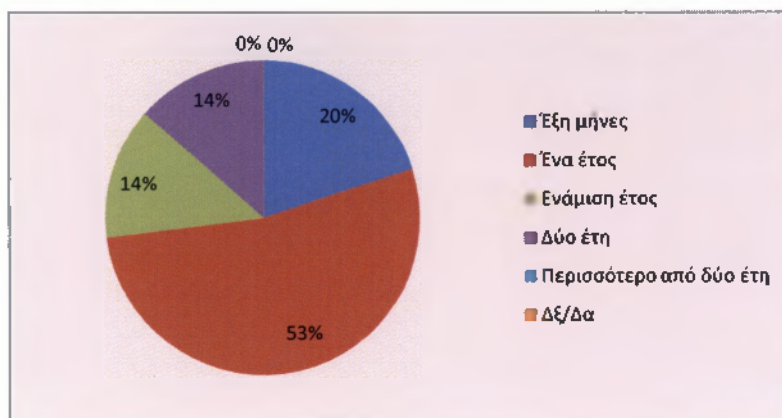
ΓΡΑΦΗΜΑ 17: Το περιφερειακό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέου συστήματος διοίκησης η χρειάζεται περίοδο προσαρμογής κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 21)

ΠΙΝΑΚΑΣ 22: Πόσο εκτιμούν οι ερωτώμενοι ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία της αιρετής περιφέρειας. (ερώτηση 22)

Χρονικό διάστημα κί	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Έξι μήνες	3	0,20	20%
Ένα έτος	8	0,53	53%
Ενάμιση έτος	2	0,135	13,5%
Δύο έτη	2	0,135	13,5%
Περισσότερο από δύο έτη	0	0	0%
ΔΕ/Δα	0	0	0%
Σύνολο	15	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 18: Πόσο εκτιμούν οι ερωτώμενοι ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία της αιρετής περιφέρειας. (ερώτηση 22)

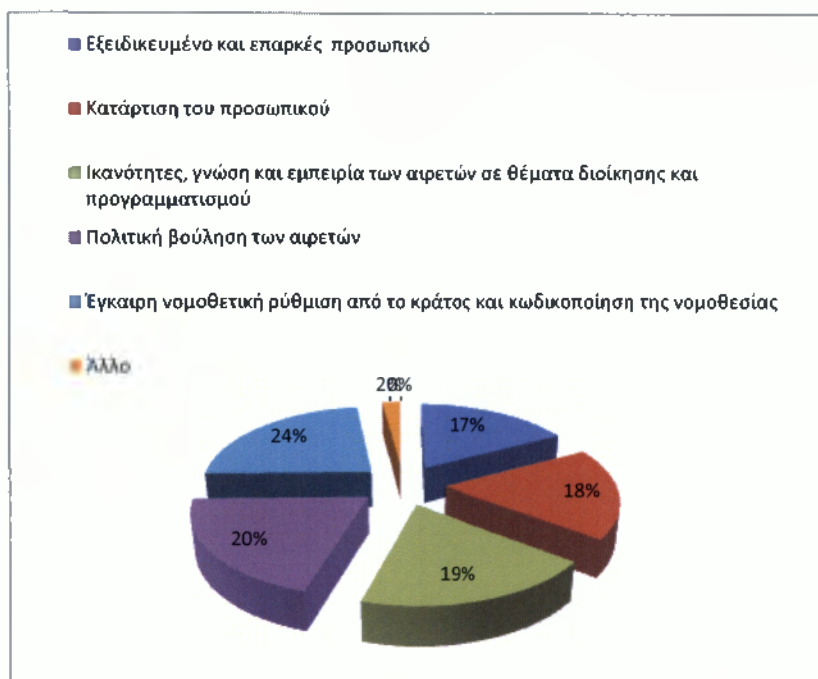

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα ο κατάλληλος χρόνος προσαρμογής κατά τους αιρετούς είναι ένα έτος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 23: Τι απαιτείται κατά τη γνώμη των ερωτώμενων για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην περιφέρεια. (ερώτηση 23)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	16	0,17	17%
Κατάρτιση του προσωπικού	17	0,18	18%
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού	18	0,19	19%
Πολιτική βούληση των αιρετών	19	0,20	20%
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος και κωδικοποίηση της νομοθεσίας	22	0,24	24%
Άλλο	2	0,02	2%
Δέ/Δα	0	0	0%
Σύνολο	94	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 19: Τι απαιτείται κατά τη γνώμη των ερωτώμενων για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην περιφέρεια. (ερώτηση 23)

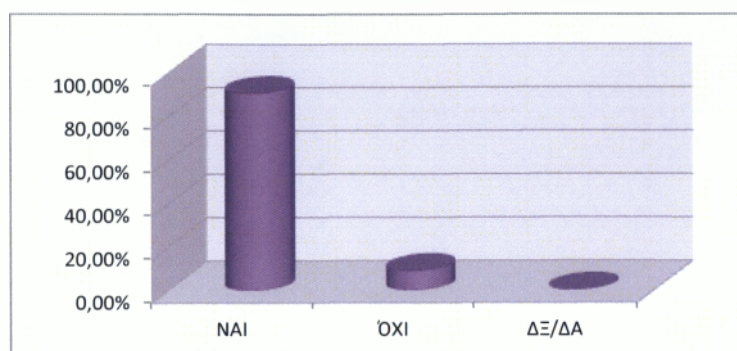

Παραπάνω βλέπουμε τις απόψεις των αιρετών που συμμετείχαν στην έρευνα σχετικά με το τι απαιτείται για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην περιφέρεια.

ΠΙΝΑΚΕΣ 24: Το αιρετό συμβούλιο της περιφέρειας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 24)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
ΝΑΙ	20	0,91	91%
ΟΧΙ	2	0,090	9%
ΔΞ/ΔΑ	0	0	0%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 20: Το αιρετό συμβούλιο της περιφέρειας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων(ερώτηση 24)

Παρατηρείται ότι 20 από τους συμμετέχοντες στην έρευνα πιστεύουν πως το αιρετό συμβούλιο της περιφέρειας δεν διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 25: Ποιά θεωρούν οι ερωτώμενοι ως κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα. (ερώτηση 25)

X \ Ψ		ΕΠΙΛΟΓΕΣ								ΣΥΝΟΛΟ
		1η	2η	3η	4η	5η	6η	7η	8η	
Z	Διαχείριση απορριμμάτων	2	2	0	6	4	3	1	0	18
	Διαχείριση υδάτινων πόρων	2	3	4	0	1	3	3	0	16
	Βασικές τεχνικές υποδομές	5	2	6	2	2	1	1	0	19
H	Βασικές κοινωνικές υποδομές	1	4	4	4	0	0	3	0	16
T	Χαμηλή επιχειρηματικότητα	2	3	3	1	2	3	1	0	15
H	Ανεργία	9	4	2	3	2	1	0	0	21

Μ Α Τ Α	Υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων	1	3	3	2	3	2	3	1	18
	Άλλο	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	Δέ/δα	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ		22	22	22	18	14	13	12	1	124

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του πίνακα το ζήτημα που θα πρέπει να αντιμετωπίσει πρώτο η περιφέρεια είναι η ανεργία. Οι απαντήσεις ποικίλουν. Στον παραπάνω πίνακα διατυπώνονται αναλυτικά οι απόψεις των αιρετών για τα πρωτεύοντα προβλήματα της περιφέρειας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 26: Ποιά περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειας θεωρούν οι ερωτώμενοι ως πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα. (ερώτηση 26)

X	Ψ	ΕΠΙΛΟΓΕΣ								Σύνολο
		1η	2η	3η	4η	5η	6η	7η	8η	
Π Ρ Ο Β Λ Η Μ Α Τ Α	Διαχείριση απορριμμάτων	11	3	3	1	1	1	0	0	20
	Διαχείριση υδάτινων πόρων	4	13	2	1	1	0	0	0	21
	Ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	5	3	7	3	0	1	0	0	19
	Λειψυδρία	6	1	2	1	1	4	1	0	16
	Απώλεια βιοποικιλότητας	0	0	4	2	4	2	0	0	12
	Ερημοποίηση	2	1	0	0	2	2	3	0	10
	Προστασία δασών	0	1	2	8	4	1	1	0	17
	Άλλο	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Δέ/δα	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Σύνολο		28	22	20	16	13	11	5	0

Το σημαντικότερο περιβαλλοντικό πρόβλημα που θα πρέπει να αντιμετωπισθεί πρώτο κατά τους αιρετούς είναι η διαχείριση των απορριμμάτων .Στον παραπάνω πίνακα φαίνονται αναλυτικά οι απαντήσεις που έδωσαν οι αιρετοί που συμμετείχαν στην έρευνα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 27:Ποιές προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το περιφερειακό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.(ερώτηση 27)

Χ	Ψ	ΕΠΙΛΟΓΕΣ							Σύνολο
		1η	2η	3η	4η	5η	6η	7η	
Π Ρ Ο Τ Ε Ρ Α Ι Ο Τ Η Σ	Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	6	1	4	4	2	1	0	18
	Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	11	2	2	3	1	0	0	19
	Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	1	5	3	0	4	0	0	13
	Κατασκευή ΧΥΤΥ	3	9	0	4	0	0	0	16
	Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	0	2	3	2	2	0	0	9
	Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	1	2	2	1	0	1	3	10
	Κατασκευή μονάδας λυτασματοποίησης	0	0	5	2	2	3	1	13
	Άλλο	0	0	0	0	0	0	0	0
Δέ/δα	0	0	0	0	0	0	0	0	
Σύνολο		22	21	19	16	11	5	4	98

Σύμφωνα με τους αιρετούς πολλά είναι τα ζητήματα που τίθενται σε προτεραιότητα για επίλυση. Στον πίνακα φαίνονται αναλυτικά οι απόψεις τους. Κατά το πλείστον η πρώτη προτεραιότητα που θα πρέπει να θέσει το Περιφερειακό συμβούλιο για τη διαχείριση των απορριμμάτων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων είναι το κλείσιμο και η αποκατάσταση των ΧΑΔΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 28: Ποιές προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το περιφερειακό συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων.(ερώτηση 28)

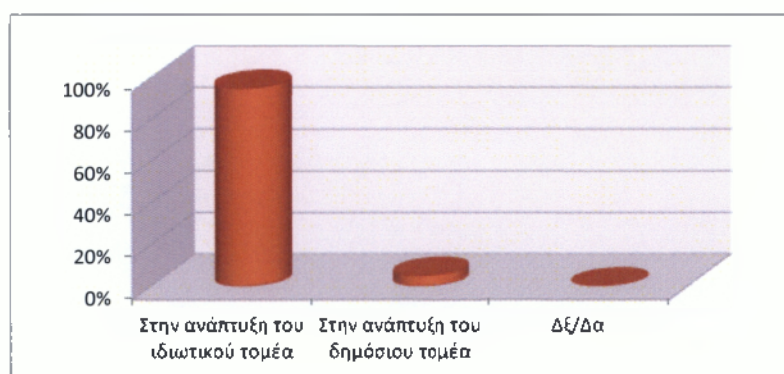
Χ	Ψ	ΕΠΙΛΟΓΕΣ							Σύνολο
		1η	2η	3η	4η	5η	6η	7η	
Π	Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	1	4	1	2	2	2	0	12
Ρ									
Ο	Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	1	1	4	4	1	0	0	11
Τ	Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	2	3	4	1	2	1	0	13
Α									
Ι	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων με φράγματα	10	2	2	0	1	1	0	16
Ρ									
Ε	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων με γεωτρήσεις	0	4	0	1	1	0	2	8
Ο	Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	3	4	2	1	0	1	1	12
Τ	Μείωση της ρύπανσης των νερών	2	2	5	5	0	0	1	15
Β	Άλλο	1	0	0	0	0	0	0	1
Τ	Δέ/δα								
Ε		0	0	0	0	0	0	0	0
Σ									
Σύνολο		20	20	18	14	7	5	4	88

Οι περισσότεροι από τους ερωτώμενους θεωρούν τα έργα αξιοποίησης των υδάτινων πόρων με φράγματα, θα πρέπει να αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων. Οι απαντήσεις ποικίλουν, όπως διατυπώνονται στον παραπάνω πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 29: Που πρέπει να δοθεί η έμφαση για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 29)

x_i	Συχνότητα f_i	Σχετική Συχνότητα f_i	Σχετική Συχνότητα F_i
Στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα	21	0,95	95%
Στην ανάπτυξη του δημόσιου τομέα	1	0,05	5%
Δξ/Δα	0	0	0%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 21: Που πρέπει να δοθεί η έμφαση για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 29)

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν πως για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, ενώ μόνο 1 από τους αιρετούς θεωρεί ότι πρέπει να δοθεί έμφαση στον δημόσιο τομέα, γεγονός που αποδεικνύει πως ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να συνδράμει αποτελεσματικά στην ανάπτυξη και οικονομική εξισορρόπηση της περιφέρειας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 30: Ποια μέτρα θεωρούν οι ερωτώμενοι σημαντικά για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στην περιφέρεια. (ερώτηση 30)

X \ Ψ		ΕΠΙΛΟΓΕΣ						Σύνολο
		1η	2η	3η	4η	5η	6η	
Μ Ε Τ Ρ Α	Τη μείωση της γραφειοκρατίας και την απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών για την προσέλκυση και υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων	19	1	0	0	0	0	20
	Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας	1	10	3	2	0	0	16
	Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	0	4	4	4	0	0	12
	Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα	0	1	7	5	0	0	13
	Άλλο	0	0	0	0	0	0	0
	Δέ/δα	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο		20	16	14	11	0	0	61

ΠΙΝΑΚΑΣ 31: Ποιά μέτρα είναι σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στην περιφέρεια κατά τη γνώμη των ερωτώμενων.(ερώτηση 31)

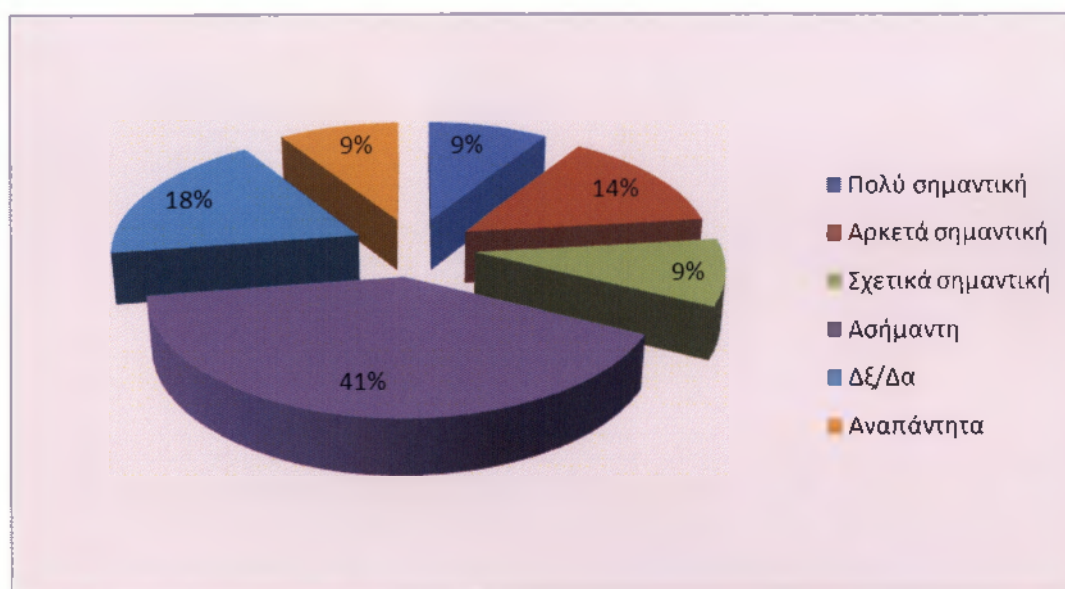
X	Ψ	ΕΠΙΛΟΓΕΣ								Σύνολο
		1η	2η	3η	4 ^η	5η	6η	7η	8η	
M E T P A	Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	12	3	0	2	0	0	0	0	17
	Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	3	6	6	2	0	0	0	0	17
	Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	3	5	2	4	1	0	0	0	15
	Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος στα αστικά κέντρα	1	3	3	0	3	2	0	0	12
	Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	0	2	1	2	1	2	2	0	10
	Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας των αστικών κέντρων	1	1	6	4	1	1	1	0	15
	Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο	0	0	1	1	6	2	3	0	13
	Άλλο	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Δε/δα	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Σύνολο		20	20	19	15	12	7	6	0	99

Σημαντικότερο μέτρο για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στην περιφέρεια για τους ερωτώμενους σύμφωνα με τα αποτελέσματα, είναι η βελτίωση των οδικών δικτύων, ενώ το λιγότερο σημαντικό είναι η βελτίωση της σήμανσης και πληροφόρησης για τους επισκέπτες, και το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο. Οι απαντήσεις διατυπώνονται στον παραπάνω πίνακα αναλυτικά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 32: Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων στην περιφέρεια μέχρι σήμερα για τη χρηματοδότηση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων.(ερώτηση 32)

χί	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Πολύ σημαντική	2	0,09	9%
Αρκετά σημαντική	3	0,14	14%
Σχετικά σημαντική	2	0,09	9%
Ασήμαντη	9	0,41	41%
Δέ/Δα	4	0,18	18%
Αναπάντητα	2	0,09	9%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 22: Πώς αξιολογούν οι ερωτώμενοι την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων στην περιφέρεια μέχρι σήμερα για τη χρηματοδότηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων. (ερώτηση 32)

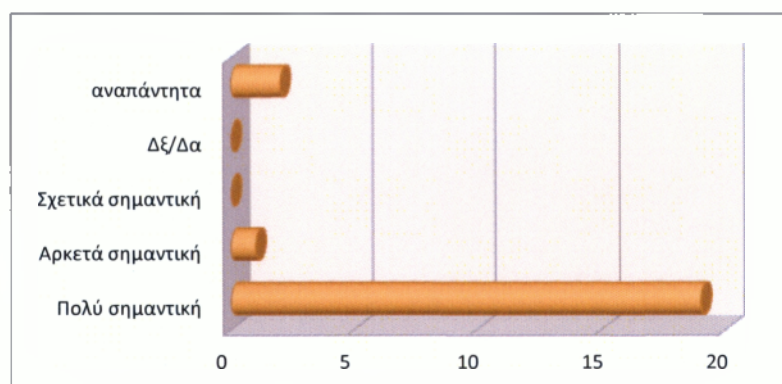

Όπως παρατηρείται από τα αποτελέσματα της έρευνας 9 από τους αιρετούς που συμμετείχαν στην έρευνα θεωρούν ασήμαντη την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων της περιφέρειας για τη χρηματοδότηση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων έως σήμερα, ενώ 2 μόνο από αυτούς τη θεωρούν πολύ σημαντική. Οι απόψεις των αιρετών δίστανται όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 33: Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη των ερωτώμενων η συνεργασία της περιφέρειας με τους δήμους και τους κοινωνικούς/επαγγελματικούς/επιστημονικούς φορείς για την επιτυχία του περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού. (ερώτηση 33)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Πολύ σημαντική	19	0,86	86%
Αρκετά σημαντική	1	0,05	5%
Σχετικά σημαντική	0	0	0%
Δέ/Δα	0	0	0%
Αναπάντητα	2	0,09	9%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 23: Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη των ερωτώμενων η συνεργασία της περιφέρειας με τους δήμους και τους κοινωνικούς/επαγγελματικούς/επιστημονικούς φορείς για την επιτυχία του περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού. (ερώτηση 33)

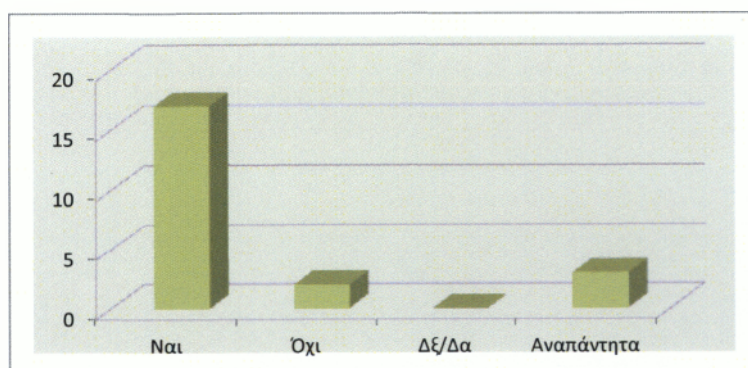

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα 19 από τους ερωτώμενους θεωρούν πολύ σημαντική τη συνεργασία της περιφέρειας με τους δήμους και τους κοινωνικούς/επαγγελματικούς/επιστημονικούς φορείς για την επιτυχία του περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 34: Η περιφέρεια θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει, κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 34)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Ναι	17	0,77	77%
Όχι	2	0,09	9%
Δξ/Δα	0	0	0%
Αναπάντητα	3	0,14	14%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 24: Η περιφέρεια θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει, κατά τη γνώμη των ερωτώμενων (ερώτηση 34)

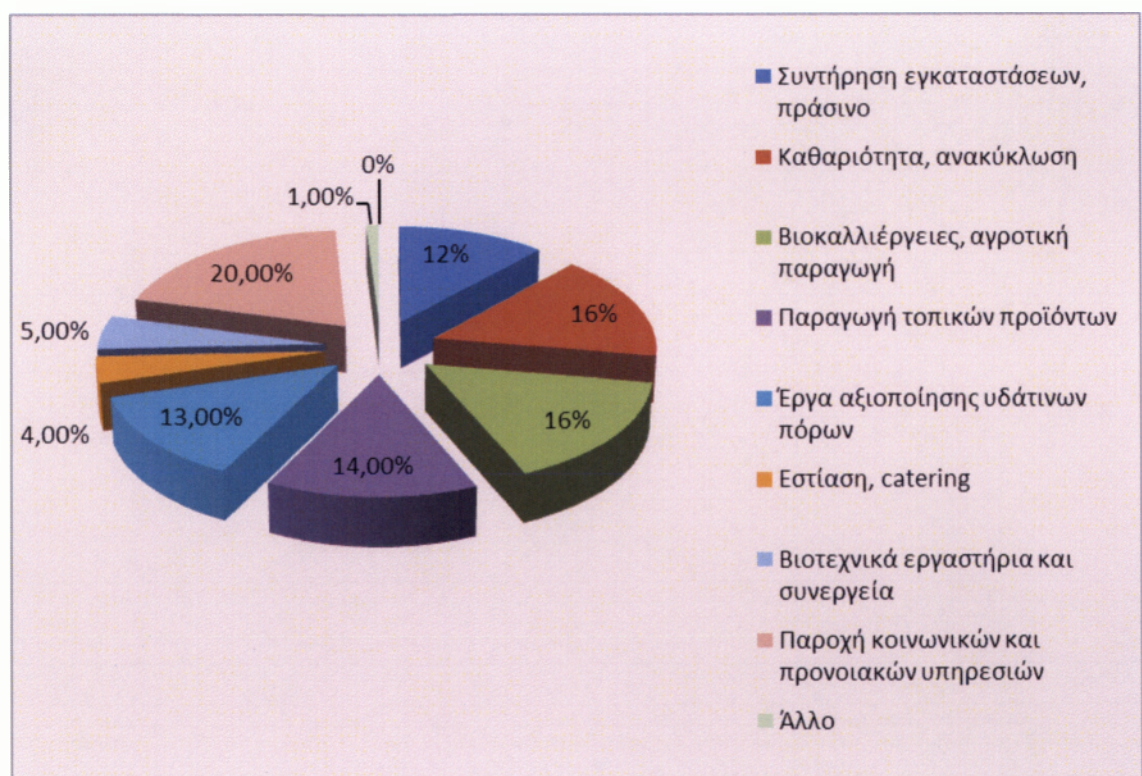

17 από τους αιρετούς πιστεύουν πως η περιφέρεια θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος για την ενίσχυση μιας επιχείρησης κοινωνικής οικονομίας, ενώ μόνο 2 διαφωνούν με αυτή την άποψη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 35: Σε ποιούς τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή της περιφέρειας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 35)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	10	0,12	12%
Καθαριότητα, ανακύκλωση	14	0,16	16%
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	13	0,16	16%
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	12	0,14	14%
Έργα αξιοποίησης υδάτινων πόρων	11	0,13	13%
Εστίαση, catering	3	0,04	4%
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	4	0,05	5%
Παροχή κοινωνικών και προνομιακών υπηρεσιών	17	0,2	20%
Άλλο	1	0,01	1%
Δε/Δα	0	0	0%
Σύνολο	85	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 25: Σε ποιούς τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή της περιφέρειας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 35)

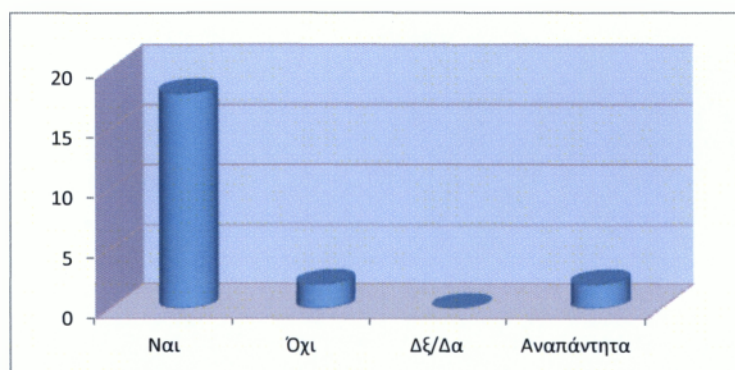
Οι περισσότεροι ερωτώμενοι θεωρούν την παροχή κοινωνικών και προνομιακών υπηρεσιών θα δραστηριοποιούνταν με τη συμμετοχή της περιφέρειας. Στον παραπάνω

πίνακα διατυπώνονται αναλυτικά οι απόψεις των αιρετών οι οποίες στην συγκεκριμένη ερώτηση ποικίλουν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 36: Θα μπορούσε η περιφέρεια να προμηθευτεί υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων; (ερώτηση 36)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Ναι	18	0,82	82%
Όχι	2	0,090	9%
Δξ/Δα	0	0	0%
Αναπάντητα	2	0,090	9%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 26: Θα μπορούσε η περιφέρεια να προμηθευτεί υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων; (ερώτηση 36)

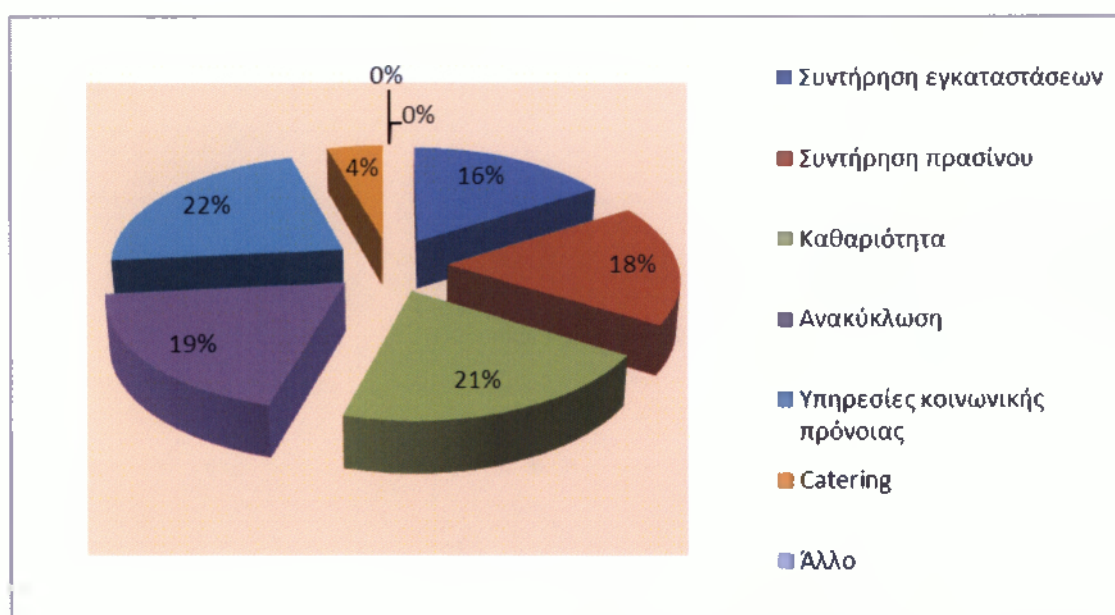

18 από τους ερωτώμενους θεωρούν πως η περιφέρεια θα μπορούσε να προμηθευτεί υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας, ενώ 2 είναι αντίθετοι με αυτή την άποψη. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει την θέληση των αιρετών για την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 37: Σε ποιους τομείς θα προμηθευόταν η περιφέρεια υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 37)

Τομείς xi	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Συντήρηση εγκαταστάσεων	11	0,16	16%
Συντήρηση πρασίνου	12	0,176	17,6%
Καθαριότητα	14	0,21	21%
Ανακύκλωση	13	0,19	19%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	15	0,22	22%
Catering	3	0,044	4,4%
Άλλο	0	0	0%
Δε/Δα	0	0	0%
Σύνολο	68	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 27: Σε ποιους τομείς θα προμηθευόταν η περιφέρεια υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 37)

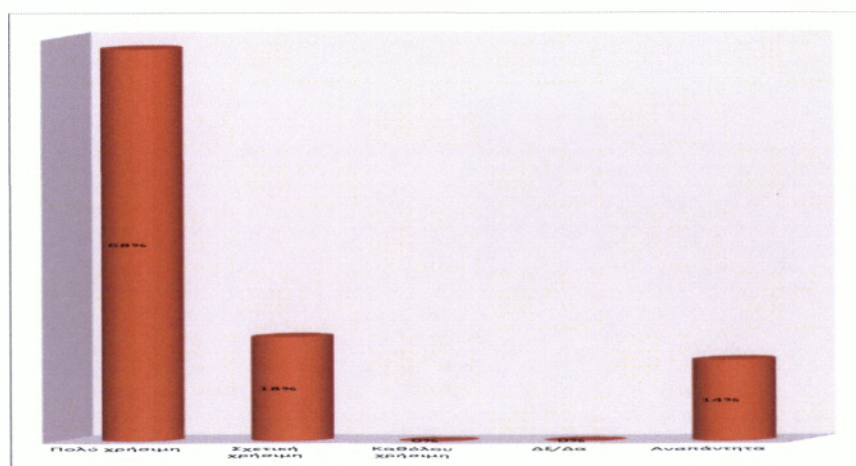

Στον παραπάνω πίνακα φαίνονται αναλυτικά οι τομείς από τους οποίους θα μπορούσε η περιφέρεια να προμηθευτεί υπηρεσίες κοινωνικής οικονομίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 38: Πώς θεωρούν την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τις περιφέρειες οι ερωτώμενοι; (ερώτηση 38)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Πολύ χρήσιμη	15	0,68	68%
Σχετική χρήσιμη	4	0,18	18%
Καθόλου χρήσιμη	0	0	0%
Δέ/δα	0	0	0%
Αναπάντητα	3	0,14	14%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 28: Πώς θεωρούν την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τις περιφέρειες οι ερωτώμενοι; (ερώτηση 38)

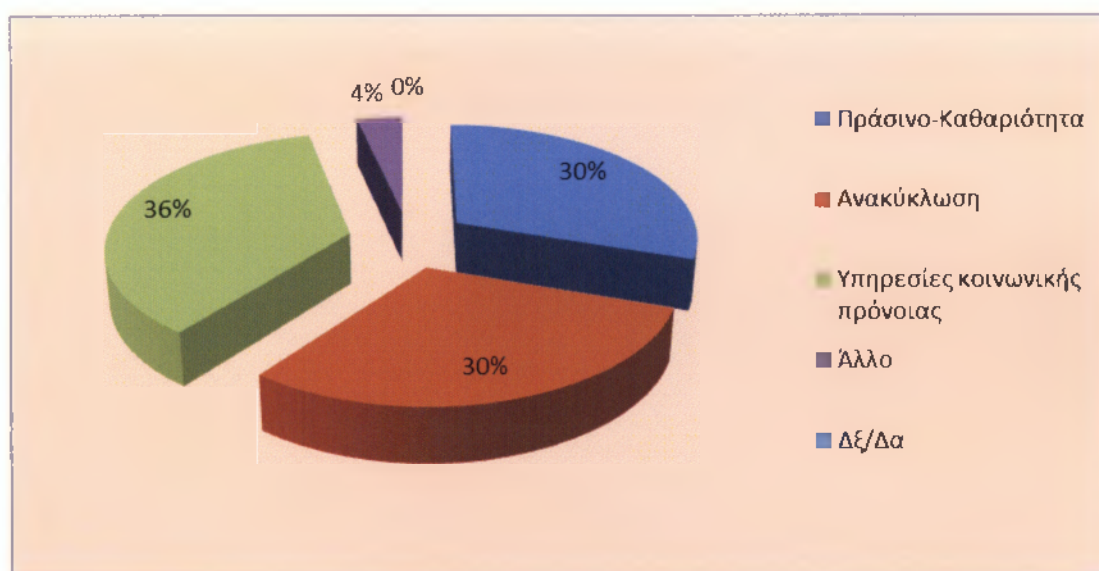

Πολύ χρήσιμη είναι για 15 από τους αιρετούς που συμμετείχαν στην έρευνα οι εθελοντικές υπηρεσίες ενώ σχετικά σημαντικές είναι για 4 από αυτούς. Συνεπώς οι εθελοντικές υπηρεσίες μπορούν να συντελέσουν στην ενίσχυση της περιφέρειας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 39: Σε ποιους τομείς θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων; (ερώτηση 39)

Τομείς χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα%
Πράσινο-Καθαριότητα	17	0,30	30%
Ανακύκλωση	17	0,30	30%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	20	0,36	36%
Άλλο	2	0,04	4%
Δε/Δα	0	0	0%
Σύνολο	56	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 29: Σε ποιους τομείς θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων; (ερώτηση 39)

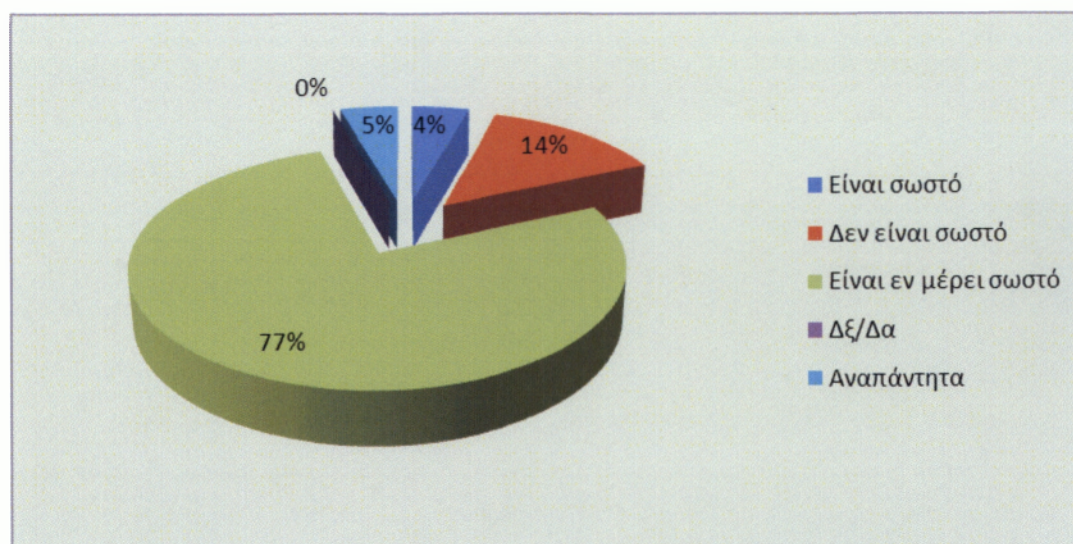

Στον παραπάνω πίνα διατυπώνονται οι απόψεις των αιρετών σχετικά με τους τομείς στους οποίους θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν εθελοντικές υπηρεσίες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 40: Πώς κρίνετε το καθεστώς χρηματοδότησης των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση και την ουσιαστική έλλειψη της δυνατότητας αυτόνομης άντλησης τοπικών εσόδων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων;(ερώτηση 40)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Είναι σωστό	1	0,045	4,5%
Δεν είναι σωστό	3	0,14	14%
Είναι εν μέρει σωστό	17	0,77	77%
Δξ/Δα	0	0	0%
Αναπάντητα	1	0,045	4,5%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 30: Πώς κρίνετε το καθεστώς χρηματοδότησης των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση και την ουσιαστική έλλειψη της δυνατότητας αυτόνομης άντλησης τοπικών εσόδων κατά τη γνώμη των ερωτώμενων;(ερώτηση 40)

17 από τους 22 αιρετούς που συμμετείχαν στην έρευνα θεωρούν εν μέρει σωστή την χρηματοδότηση της περιφέρειας από την κεντρικά διοίκηση λόγω της έλλειψης αυτόνομης άντλησης τοπικών εσόδων, ενώ 3 από αυτούς την θεωρούν λάθος και 1 μόνο βρίσκει αυτό το καθεστώς σωστό.

ΠΙΝΑΚΑΣ 41: Ποιές τοπικές πηγές εσόδων θεωρούν οι ερωτώμενοι ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων. (ερώτηση 41)

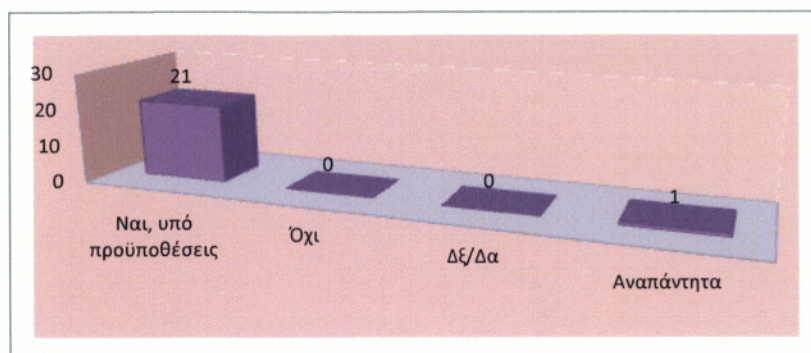
X \ Ψ		ΕΠΙΛΟΓΕΣ							Σύνολο
		1η	2η	3η	4η	5η	6η	7η	
ΠΗ Γ Ε Σ Ε Σ Ο Δ Ω Ν	Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	3	4	1	1	1	1	0	11
	Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	0	2	2	3	1	0	0	8
	Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	1	0	5	1	0	1	0	8
	Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	11	2	0	2	0	0	0	15
	Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ	1	2	5	1	1	0	0	10
	Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	0	7	2	1	1	0	0	11
	Δέ/δα	0	0	1	0	0	0	0	1
Σύνολο		16	17	16	9	4	2	0	64

Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα του πίνακα, ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας, είναι η σημαντικότερη πηγή εσόδων σύμφωνα με τη γνώμη των ερωτώμενων. Δείχνει επίσης αναλυτικά τις σημαντικότερες πηγές εσόδων όπως αυτές προέκυψαν από τις απαντήσεις των αιρετών που συμμετείχαν στην έρευνα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 42: Είναι υπέρ οι ερωτώμενοι της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αιρετής περιφέρειας. (ερώτηση 42)

χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Ναι, υπό προϋποθέσεις	21	0,95	95%
Όχι	0	0	0%
Δε/δα	0	0	0%
Αναπάντητα	1	0,05	5%
Σύνολο	22	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 31: Είναι υπέρ οι ερωτώμενοι της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αιρετής περιφέρειας. (ερώτηση 42)

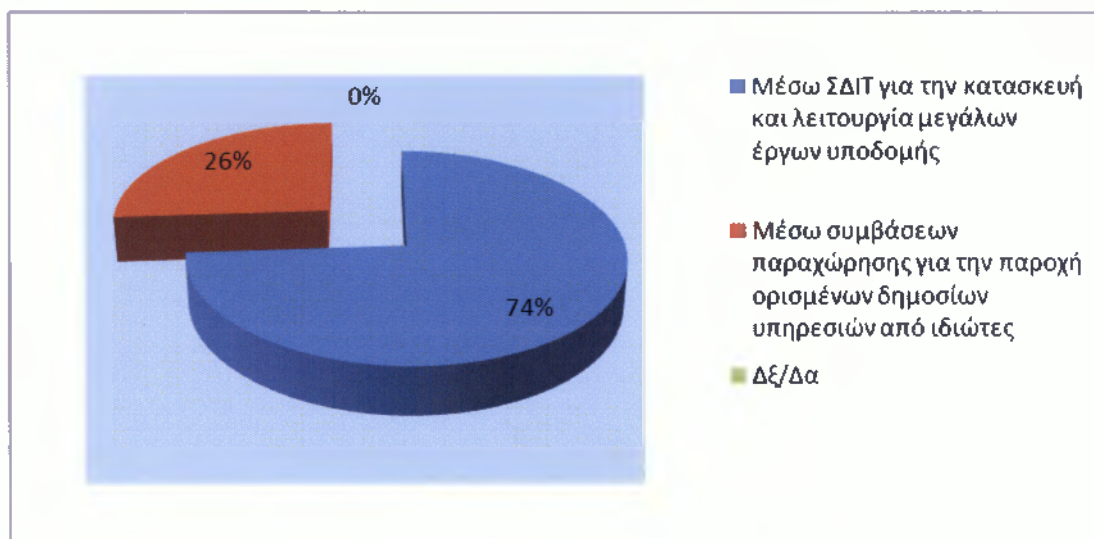

Παρατηρείται ότι όλοι οι ερωτώμενοι που συμμετείχαν στην έρευνα είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αιρετής περιφέρειας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 43: Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσαν οι ερωτώμενοι. (ερώτηση 43)

Μορφές Συνεργασίας χι	Συχνότητα fi	Σχετική Συχνότητα Fi	Σχετική Συχνότητα % Fi%
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	17	0,74	74%
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	6	0,26	26%
Δε/Δα	0	0	0%
Σύνολο	23	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 32: Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσαν οι ερωτώμενοι. (ερώτηση 43)

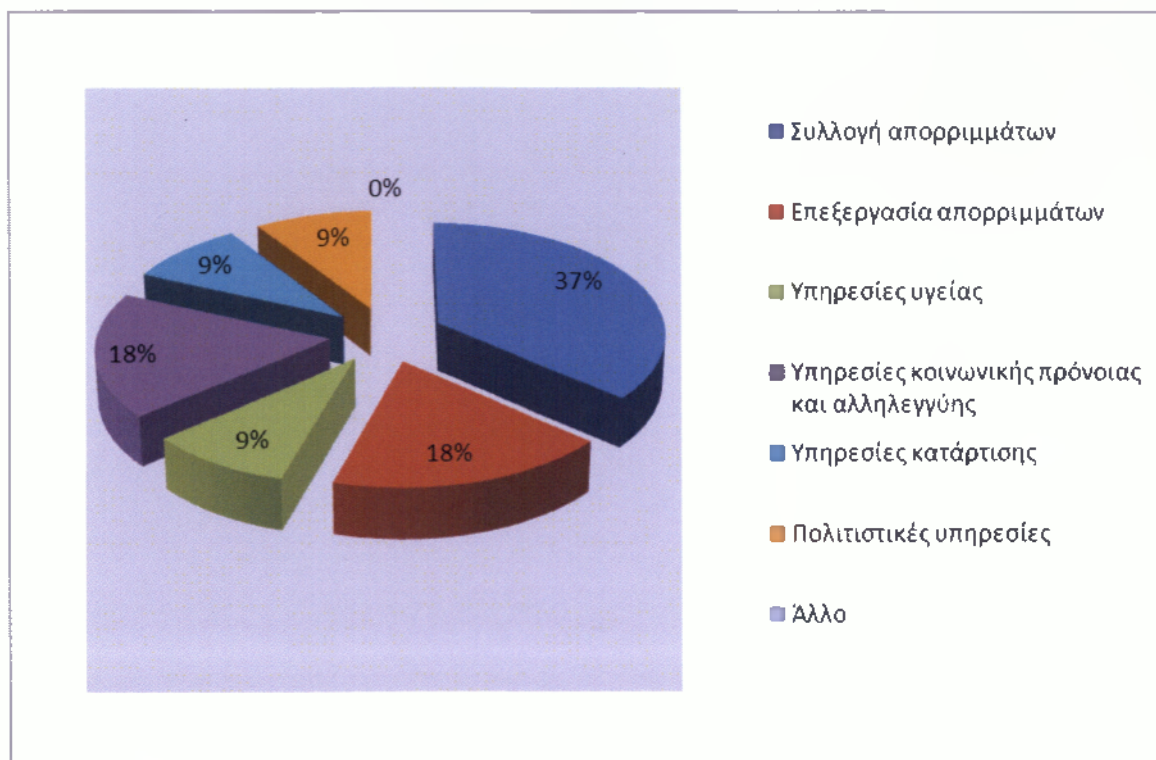

17 από τους ερωτώμενους προτείνουν τη συνεργασία μέσω ΣΔΙΤ ενώ 6 από αυτούς μέσω συμβάσεων παροχής δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 44: Ποιές υπηρεσίες θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 44)

Υπηρεσίες κ _i	Συχνότητες f _i	Σχετικές Συχνότητες F _i	Σχετικές Συχνότητες % F _i %
Συλλογή απορριμμάτων	4	0,37	37%
Επεξεργασία απορριμμάτων	2	0,18	18%
Υπηρεσίες υγείας	1	0,09	9%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	2	0,18	18%
Υπηρεσίες κατάρτισης	1	0,09	9%
Πολιτιστικές υπηρεσίες	1	0,09	9%
Άλλο	0	0	0%
Σύνολο	11	1	100%

ΓΡΑΦΗΜΑ 33 : Ποιες υπηρεσίες θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες κατά τη γνώμη των ερωτώμενων. (ερώτηση 44)

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων σύμφωνα με τα αποτελέσματα θεωρεί πως η συλλογή των απορριμμάτων μπορεί να παραχωρηθεί σε ιδιώτες.

3.2. Αποτελέσματα έρευνας

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της πρωτογενούς έρευνας που αφορά την ταυτότητα των αιρετών παρατηρείται ότι:

- Το μορφωτικό επίπεδο των αιρετών είναι αρκετά υψηλό, καθώς οι περισσότεροι κατέχουν τίτλους σπουδών ΑΕΙ-ΤΕΙ και ορισμένοι έχουν ολοκληρώσει μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών.

- Όσον αφορά την προηγούμενη απασχόληση, περίπου το 1/2 των αιρετών είχαν απασχοληθεί σε θέση δημοσίου υπαλλήλου και δεύτερη κατά σειρά έρχεται η εργασία ως ελεύθερος επαγγελματίας.
- Ως επί το πλείστον, τα αιρετά όργανα συμμετείχαν κατά το παρελθόν ως όργανα αυτοδιοίκησης, κυρίως ως νομαρχιακοί και δημαρχιακοί σύμβουλοι, ενώ ελάχιστοι εξ' αυτών συμμετείχαν σε θέσεις ευθύνης του δημοσίου τομέα ως επικεφαλείς δημόσιας υπηρεσίας.

Στην ενότητα που αφορά το θεσμικό πλαίσιο της αιρετής περιφέρειας προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Οι περισσότεροι εκ των αιρετών πιστεύουν ότι ο νέος θεσμός βρίσκεται σε σωστή κατεύθυνση αλλά με σημαντικές αδυναμίες, όχι μόνο λόγω έλλειψης οικονομικής αυτοτέλειας, αλλά και λόγω των ανεπαρκών πόρων σε σχέση με τις αρμοδιότητες που έχει κληθεί να αναλάβει η περιφέρεια.
- Οι αιρετοί θεωρούν ότι ο νέος θεσμός της περιφέρειας θα εξυπηρετήσει απόλυτα το σκοπό της δημιουργίας του και θα ενισχύσει την τοπική δημοκρατία, τη διαφάνεια, θα εξοικονομήσει πόρους, θα εξυπηρετήσει τους πολίτες, θα επιλύσει προβλήματα κακοδιοίκησης και θα αξιοποιήσει σε μεγάλο βαθμό το ανθρώπινο δυναμικό της περιφέρειας.
- Ένα μεγάλο μέρος των αιρετών οργάνων πιστεύει ότι είναι ορθός ο εξ' αρχής ορισμός των αντιπεριφερειάρχων και πως οι πολίτες πρέπει να ερωτώνται σε ορισμένες περιπτώσεις για τη διαμόρφωση των πολιτικών και του περιφερειακού σχεδιασμού με την άμεση επαφή τους με τους συμβούλους.
- Τέλος, οι αιρετοί θεωρούν ότι ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, πρέπει να περιλαμβάνει: περιορισμένο ρόλο του κράτους, επιπλέον αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης στα ίδια έσοδα και δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης.

Για την εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης στην περιφέρεια συμπεραίνουμε ότι:

- Τα 2/3 των αιρετών πιστεύουν ότι το περιφερειακό συμβούλιο χρειάζεται περίοδο προσαρμογής, ενώ μόλις το 1/3 κρίνει πως το περιφερειακό συμβούλιο είναι έτοιμο να αναλάβει το ρόλο του. Από αυτούς τους αιρετούς που θεωρούν ότι το συμβούλιο χρειάζεται προσαρμογή οι μισοί ορίζουν την περίοδο προσαρμογής στο ένα έτος, ενώ αμέσως σε σειρά προτίμησης ακολουθεί το χρονικό διάστημα των έξι μηνών.
- Σύμφωνα με τα αιρετά όργανα για την εδραίωση ενός αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού στην περιφέρεια, απαιτείται κυρίως έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος σε συνδυασμό με την κωδικοποίηση της νομοθεσίας, πολιτική βούληση των αιρετών, καθώς επίσης και ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού.
- Όσον αφορά για το αν οι αιρετοί θεωρούν ότι το περιφερειακό συμβούλιο διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού, 9 στους 10 απάντησαν θετικά.
- Οι αιρετοί θεωρούν ότι το πιο κρίσιμο ζήτημα της περιφέρειας που πρέπει να αντιμετωπισθεί κατά προτεραιότητα είναι η ανεργία. Έπειτα ακολουθούν τα ζητήματα των βασικών τεχνικών υποδομών(όπως δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, βιολογικοί καθαρισμοί και εγγειοβελτιωτικά έργα κτλ.), η υποτονικότητα των παραγωγικών επενδύσεων, η διαχείριση απορριμμάτων, η διαχείριση των υδάτινων πόρων και τέλος τα ζητήματα κοινωνικών υποδομών(όπως οι τομείς της υγείας και της κοινωνικής αλληλεγγύης, της παιδείας κτλ.) και η χαμηλή επιχειρηματικότητα.
- Στον τομέα των περιβαλλοντικών προβλημάτων θεωρείται ότι πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα η διαχείριση των υδάτινων πόρων, η διαχείριση των απορριμμάτων και η ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ενώ ακολουθούν τα προβλήματα της προστασίας των δασών και της λειψυδρίας.
- Στον τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων οι αιρετοί πιστεύουν ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στο θέμα του κλεισίματος και της αποκατάστασης των Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων, στο ζήτημα της διαλογής των απορριμμάτων στην πηγή και στην προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης. Σε

ακολουθία έρχονται τα θέματα της κατασκευής των Χώρων Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, της κατασκευής μονάδων λιπασματοποίησης και της εξεύρεσης χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης των απορριμμάτων.

- Για τον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας και του εθελοντισμού, τα αιρετά όργανα πιστεύουν ότι η Περιφέρεια θα μπορούσε να μετέχει ως έτερος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει. Η κοινωνική επιχείρηση αυτή, που θα συμμετέχει και η Περιφέρεια, θα μπορούσε να δραστηριοποιείται κυρίως στον κλάδο της παροχής κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών, ενώ ακολουθούν σε σειρά επιλογής οι κλάδοι της καθαριότητας – ανακύκλωσης, των βιολογικών καλλιεργειών και της παραγωγής τοπικών προϊόντων.
- Όσον αφορά το ερώτημα για το αν η Περιφέρεια θα μπορούσε να προμηθευτεί κοινωνικές υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας, 8 στους 10 αιρετούς απάντησαν θετικά. Οι κυριότεροι, κατά σειρά, τομείς για τους οποίους θα μπορούσε η περιφέρεια να προμηθευτεί υπηρεσίες είναι αυτοί των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, της καθαριότητας και της ανακύκλωσης.
- Τέλος, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι αιρετοί, με το ποσοστό να αγγίζει το 95%, θεωρούν ότι για να υπάρξει οικονομική ανάπτυξη στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα. Η ανάπτυξη αυτή μπορεί να γίνει μόνο ως απόρροια της δημιουργίας ενός κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος που θα προσελκύσει νέες επενδύσεις και θα δημιουργηθούν παράλληλα θέσεις εργασίας.

Τέλος, συμπερασματικά για τα θέματα της Οικονομικής Πολιτικής και τους Πόρους της περιφέρειας καταλήγουμε στα εξής:

- Για το υπάρχον καθεστώς χρηματοδότησης των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση, που δεν παρέχει τη δυνατότητα άντλησης ίδιων εσόδων στην Περιφέρεια, οι 7 στους 10 αιρετούς πιστεύουν ότι θα πρέπει να υπάρξει ένα σύστημα μικτού τύπου που θα μειώσει την κρατική επιχορήγηση και θα δώσει τη

δυνατότητα στην περιφέρεια να αντλεί ίδια έσοδα, ενώ μόλις 2 στους 10 θεωρούν πως θα πρέπει να δοθεί πλήρη αυτονομία, ως προς το σκέλος των πόρων, στην Περιφέρεια.

- Οι αιρετοί που πιστεύουν ότι είναι αναγκαία η ύπαρξη ενός μικτού συστήματος χρηματοδότησης, κρίνουν ως πιο σημαντικές πηγές εσόδων κατά σειρά τον Φ.Π.Α από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας, τα τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών και τους τοπικούς φόρους ακίνητης περιουσίας, ενώ ακολουθούν οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι εκτός του Φ.Π.Α και τέλος οι φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων και οι φόροι επί των επιχειρήσεων.
- Για το θέμα της συνεργασίας της Περιφέρειας με τον Ιδιωτικό τομέα, για την κατασκευή έργων και την παροχή υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της περιφέρειας, οι αιρετοί με ποσοστό 95% την κρίνουν αναγκαία αλλά με προϋποθέσεις. Η συνεργασία αυτή θα μπορούσε να γίνει κατά προτεραιότητα μέσω Σ.Δ.Ι.Τ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής, ενώ ακολουθούν οι συμβάσεις παραχώρησης ,για την παροχή ορισμένων δημόσιων υπηρεσιών από ιδιώτες.
- Τέλος, οι υπηρεσίες που πιστεύουν οι αιρετοί πως θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες είναι κατά σειρά προτίμησης η συλλογή απορριμμάτων με ποσοστό 37%, η επεξεργασία απορριμμάτων και οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας με ποσοστό 18%, και ακολουθούν οι υπηρεσίες υγείας, κατάρτισης και οι πολιτιστικές υπηρεσίες με ποσοστό 9%.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι γενικά αποδεκτό το γεγονός ότι ο «Καλλικράτης» αποτελεί ίσως τη μεγαλύτερη μεταρρύθμιση της χώρας, στην αυτοδιοίκηση και την αποκέντρωση. Οι φιλοδοξίες για το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνουν τη ριζική αλλαγή στο σύστημα διοικητικής οργάνωσης, τις βάσεις για τον απεγκλωβισμό από ένα μακροχρόνιο μοντέλο συγκεντρωτικού συστήματος, δίνοντας παράλληλα την ώθηση στον εκσυγχρονισμό της χώρας. Επίσης είναι εμφανές ότι ο «Καλλικράτης» όπως έχει θεσπιστεί αποτελεί τη λύση των χρόνιων προβλημάτων για την αυτοδιοίκηση, αφού αποσκοπεί στη δημιουργία μιας νέας, επιχειρησιακά ικανής και δημοκρατικά υπεύθυνης αυτοδιοίκησης δύο βαθμίδων.

Δυστυχώς όμως, με τη δημιουργία πολλών αντικινήτρων λόγω της υπάρχουσας οικονομικής ύφεσης, δεν αρκεί μόνο η αισιοδοξία για την επιτυχία του προγράμματος. Έχει παρατηρηθεί ένα ευρύ φάσμα κωλυμάτων και προβλημάτων, που θα πρέπει να επιλυθούν για να επιτευχθούν οι στόχοι του προγράμματος.

Αρχικά, είχε κριθεί αναγκαία η έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος και κωδικοποίηση της νομοθεσίας αυτής, με προϋπαρξη μιας περιόδου προσαρμογής τουλάχιστον ενός έτους, για την ενσωμάτωση της μεταρρύθμισης στο σύνολο του διοικητικού συστήματος. Επίσης αναγκαία προϋπόθεση ήταν η κατάρτιση του προσωπικού που θα στελέχωνε τα τμήματα της νέας περιφέρειας και η εκπαίδευση των αιρετών που θα τους παρείχε περαιτέρω γνώσεις σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού. Δυστυχώς, όμως δε δόθηκε καμία περίοδο προσαρμογής, οι αιρετοί με τις νέες αυξημένες υποχρεώσεις κλήθηκαν άμεσα να αντιμετωπίσουν σημαντικά προβλήματα, για τα οποία δεν υπήρχαν επαρκείς πόροι. Επιπλέον για την επιτυχία της πολύπλευρης αυτής μεταρρύθμισης προαπαιτείται και εφαρμογή του αρχικού σχεδίου, σύμφωνα με το οποίο θα πρέπει να ενισχυθεί η αποσυγκέντρωση, με την μεταφορά πολλών και σημαντικών αρμοδιοτήτων στην τοπική αυτοδιοίκηση. Στην περίπτωση όμως της Π.Κ.Μ παρατηρήθηκε σύγχυση, καθώς μέρος των αρμοδιοτήτων, κυρίως αυτές που αφορούν τον τομέα των υποδομών, δεν μεταβιβάστηκαν πλήρως από την αποκεντρωμένη διοίκηση στην αιρετή περιφέρεια και υπήρξε καθυστέρηση στην υλοποίηση έργων και στην επίλυση προβλημάτων.

Έχει παρέλθει ήδη σχεδόν ένας χρόνος από την εφαρμογή του «Καλλικράτη», και ουσιαστικά ο νέος αυτός θεσμός δεν έχει ακόμα λειτουργήσει πλήρως. Είναι γενικά αποδεκτό, ότι πρέπει η κεντρική εξουσία να μεταβιβάσει τις αρμοδιότητες τοπικού χαρακτήρα στα περιφερειακά όργανα αυτοδιοίκησης και αποκέντρωσης, να περιορίσει το

ρόλο της στην παροχή των δημοσίων αγαθών σε εθνικό επίπεδο και να ασκεί μόνο αρμοδιότητες συντονισμού και κατεύθυνσης στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες.

Επιπροσθέτως, η οικονομική υπόσταση της περιφέρειας αδυνατεί να καλύψει τις τρέχουσες ανάγκες αφού έχει έλλειψη σημαντικών πόρων. Υπό αυτές τις συνθήκες αναποτελεσματικότητας, δεν μπορεί ο μηχανισμός αυτός να θεωρείται αποδοτικός μέχρι στιγμής τουλάχιστον. Για να υπάρξουν πόροι που θα καλύψουν τις αυξημένες ανάγκες της περιφέρειας, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης, στα ίδια έσοδα και στη σχέση εξάρτησης από τις κρατικές επιχορηγήσεις. Αν και έχει παρατηρηθεί την τελευταία διετία μια έντονη αστάθεια στο φορολογικό σύστημα της Ελλάδας, λόγω της οικονομικής κρίσης και τα μέτρα λιτότητας που ζητάει η Ευρωπαϊκή Ένωση για τη μείωση των δημοσίων δαπανών, κρίνεται αναγκαία η τροποποίηση του φορολογικού συστήματος για να δοθεί δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων όχι μόνο από το κράτος, αλλά και από την περιφέρεια και τους δήμους.

Η ύπαρξη ενός μικτού συστήματος εκτός του ότι θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση της φοροδιαφυγής που πλήττει τη χώρα, θα έδινε και τη δυνατότητα στην περιφέρεια να εξασφαλίσει την ύπαρξη πόρων μέσω της είσπραξης τοπικών φόρων όπως ο φόρος ακίνητης περιουσίας, ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων, το Φ.Π.Α συναλλαγών της τοπικής οικονομίας κ.α.

Επιπλέον, όσον αφορά τη δυναμικότητα του προφίλ της περιφέρειας, έχουν παρατηρηθεί σημαντικές δυνατότητες που υπάρχουν στην περιφέρεια για εξέλιξη και ανάπτυξη σε όλους τους τομείς. Ας σημειωθεί, ότι η γεωγραφική θέση της Π.Κ.Μ που συνορεύει με χώρες της βαλκανικής, αποτελεί σημείο κλειδί για την ανάπτυξη του διαβαλκανικού και του διευρωπαϊκού εμπορίου, για τη ύπαρξη ενεργειακών δικτύων (καθιστώντας την Π.Κ.Μ σημαντική όχι μόνο σε εθνικό αλλά και διεθνές επίπεδο), αλλά και για την ανάπτυξη του τουρισμού (αγροτουρισμού, χειμερινού, πολιτιστικού, παραθαλάσσιου κτλ), καθώς συνδέεται με υπερσύγχρονα δίκτυα μεταφορών. Ο φυσικός πλούτος με ορθή εκμετάλλευση ,μπορεί εξίσου να συνεισφέρει στην ανάπτυξη του τουρισμού και του πρωτογενή τομέα.

Ο μητροπολιτικός χαρακτήρας της Θεσσαλονίκης με τις παρεμβάσεις στις υποδομές της και την εξέλιξη των ψηφιακών μέσων, δημιουργεί ένα ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται επιχειρήσεις που προσφέρουν αναβαθμισμένες υπηρεσίες και αγαθά, αλλά και επιχειρήσεις που με τη σειρά τους συντονίζουν ή θα κατευθύνουν την παραγωγική διαδικασία της περιφέρειας με στόχο την εξέλιξή.

Επιπλέον, το μέγεθος των ερευνητικών ιδρυμάτων και των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε συνάρτηση με τις δραστηριότητες των ιδρυμάτων αυτών, συμβάλλουν θετικά στην παραγωγική διαδικασία και στην ανάπτυξη και των τριών τομέων παραγωγής.

Στον αντίποδα, θα πρέπει να δοθεί έμφαση και να ληφθούν μέτρα από το κράτος, για την επίλυση των προβλημάτων που υποβαθμίζουν την αξία της περιφέρειας και εντείνουν το πρόβλημα της περιφερειακής ανισότητας. Τέτοια προβλήματα είναι η καθυστέρηση στην τεχνολογική ανάπτυξη των τομέων παραγωγής, το δυσμενές φορολογικό σύστημα της Ελλάδας και η οικονομική ύφεση που προκαλούν ύφεση στην βιομηχανική δραστηριότητα. Επιπλέον πρόβλημα αποτελεί και η μετεγκατάσταση μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων και βιοτεχνιών σε γειτνιάζουσες χώρες με ευνοϊκότερη φορολογία, γεγονός που συμβάλει στην αύξηση της ανεργίας και στη μείωση της παραγωγής σε όλους τους τομείς με αποτέλεσμα να μειώνεται και το ΑΕΠ της χώρας, στο οποίο συμμετέχει η περιφέρεια.

Στον τομέα που αφορά την αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου και την αειφόρο ανάπτυξη στην περιφέρεια θα πρέπει να επιλυθούν άμεσα σημαντικά προβλήματα όπως η χαοτική-ανεξέλεγκτη αστική δόμηση, η ανεξέλεγκτη εισροή μεταναστών, η συνέχιση μη βιώσιμων πρακτικών που επιβαρύνουν σημαντικά το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής των πολιτών, η κυκλοφοριακή επιβάρυνση των αστικών κέντρων και η έλλειψη εξυπηρέτησης από σύγχρονα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, οι ελλείψεις σε υποδομές περιβαλλοντικής προστασίας (όπως οι ΧΥΤΑ και οι Μονάδες Λιπασματοποίησης που υπάρχουν σε χώρες της Ε.Ε) και η υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων.

Ωστόσο πολλά από τα υπάρχοντα προβλήματα μπορούν να επιλυθούν με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της περιφέρειας. Για να γίνει αυτό θα πρέπει η κεντρική διοίκηση να δώσει έμφαση στην υφιστάμενη κατάσταση και έπειτα μέσω της σημαντικής μεταρρύθμισης του προγράμματος «Καλλικράτης» και των δύο βαθμών αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης, να επιτύχει την πολυπόθητη αειφόρο ανάπτυξη.

Εν κατακλείδι, είναι αναγκαίο να αναφερθούν οι βασικές προϋποθέσεις για την ύπαρξη μίας αποτελεσματικής μεταρρύθμισης. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι οι εξής:

- α) Η λειτουργία της περιφέρειας δεν θα πρέπει να επηρεάζεται από κομματικές παρεμβάσεις, η δε συνεργασία της με τα άλλα επίπεδα διακυβέρνησης να στηρίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια με στόχο να δημιουργεί προοπτικές ανάπτυξης.

β) Να αποκτήσουν όλα τα όργανα των Περιφερειών, αιρετά ή μη, περιφερειακή συνείδηση και να συμβάλουν στην εξέλιξη και στην ανάπτυξη του τόπου τους όχι μεμονωμένα, αλλά στην ανάπτυξη της περιφέρειας σαν ενιαία οντότητα.

γ) Να τεθούν οι βάσεις για μια δημοκρατική, δυνατή αιρετή περιφέρεια η οποία θα μπορεί να σχεδιάζει και να υλοποιεί πολιτικές ανάδειξης και επίλυσης των προβλημάτων και να εξασφαλίζει ποιοτικό επίπεδο διαβίωσης των πολιτών.

δ) Να καταβληθούν προσπάθειες για τη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών στην αύξηση της επιχειρηματικότητας με σκοπό τη μείωση της ανεργίας. Έχει παρατηρηθεί για το σύνολο της Π.Κ.Μ έλλειψη χωροταξικού σχεδίου για την εμπορική πολεοδομία, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σημαντικά προβλήματα στις υπάρχουσες ή μελλοντικές επιχειρήσεις. Επιπλέον, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, μέσω της δημιουργίας κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την προσέλκυση επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Τέλος, το πρόγραμμα Καλλικράτης αν και είναι αρκετά νωρίς επειδή έχει παρέλθει μόνο ένα έτος από την αρχή εφαρμογής του και χωρίς να έχει εφαρμοστεί πλήρως, γεγονός που επηρεάζει την αξιολόγησή του, έχει επιφέρει σημαντικές θετικές αλλαγές στο επίπεδο της δημόσιας διοίκησης σε θέματα διαφάνειας, αξιοποίησης ανθρώπινου δυναμικού των τμημάτων, στην επίλυση χρόνιων προβλημάτων σε θέματα τεχνικών υποδομών και περιβάλλοντος και τέλος στην απορρόφηση κοινοτικών πόρων και στην υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομών. Μόνο όμως αν εφαρμοστεί ορθά και πλήρως, μπορεί να μας δώσει την ευκαιρία μιας νέας αναπτυξιακής δυναμικής στην περιφέρεια την οποία εδώ και δεκαετίες, λόγω του συγκεντρωτισμού που επιδεικνύει το κράτος, έχουμε αφήσει στην τύχη της.

Δυστυχώς, η κρίσιμη χρονική περίοδος κατά την οποία μπήκε σε εφαρμογή ένα τόσο μεγάλο εγχείρημα δεν διευκολύνει διόλου την παρούσα κατάσταση του δημόσιου τομέα στη χώρα μας, και κατ' επέκταση στην περιφέρεια. Αν και το πρόγραμμα «Καλλικράτης» έχει σωστό σχεδιασμό, όπως έχει προαναφερθεί λόγω της οικονομικής ύφεσης και των αυξημένων ειδικών μέτρων που επιβάλλονται στην χώρα μας, δεν μπορεί να εξασφαλίσει τους αναγκαίους πόρους για την επίτευξη των στόχων του. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με τα πάρα πολύ υψηλά ποσοστά διαφθοράς που καταγράφονται στο δημόσιο τομέα της χώρας μας, με την αδυναμία του νέου εγχειρήματος της απογραφής της δημόσιας περιουσίας και τη μη ορθή αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, που έχει παρατηρηθεί την τελευταία διετία, προκαλεί δυσοίωνες προβλέψεις για τη

βιωσιμότητα της «Νέας Αρχιτεκτονικής της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία:

- Κονσόλα, Ν. (1983), *Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική*, Αθήνα, Παπαζήση
- Μπεσίλα- Βήκα, Ευρυδίκη, 2004, *Τοπική Αυτοδιοίκηση*, Τόμος Ι, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, Σάκκουλα
- Πουλή, Π. (2003), *Εισαγωγή στο Δημόσιο Δίκαιο*, Αθήνα – Κομοτηνή, Σάκκουλα
- Σωτηρέλλης, Γ.(2002), *Η Μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης*, Αθήνα, Προσκήνιο
- Τάχος, Α. (2003), *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα, Τυπωθήτω
- Φιλίππου, Δ.(1994), *Η εξέλιξη και η λειτουργία του θεσμού της Διοικητικής Αποκέντρωσης και η Διαμόρφωση του στα πλαίσια του Σύγχρονου Κράτους*, Αθήνα- Κομοτηνή, Σάκκουλα
- Χρυσικού, Τ.(1998), *Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα- Ιστορική εξέλιξη, θεσμικές προσεγγίσεις και αναφορές*, Αθήνα, Αναστασίου

Νόμοι-Διατάγματα:

- Ν. 1416/84 (ΦΕΚ Α' 18) : «Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της δημοτικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ενίσχυση της Αποκέντρωσης και την ενδυνάμωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης».
- Ν.1622/86 (ΦΕΚ Α' 92): «Τοπική Αυτοδιοίκηση – περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικός προγραμματισμός».
- Ν.2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α') «Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης»
- Ν. 2240/1994 (ΦΕΚ 153 Α') «Συμπλήρωση διατάξεων για την Ν.Α και άλλες διατάξεις».
- Ν.2503/97 (ΦΕΚ 107 Α') «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας.»
- Ν. 2647/98(ΦΕΚ 237 Α) « Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στις Περιφέρειες και την Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις»
- Ν.3463/2006 (ΦΕΚ 114 Α') «Εποπτεία των οργάνων των Δήμων και Κοινοτήτων»
- Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Μελέτες-Εκθέσεις:

- Μελέτη Ανταγωνιστικότητας Κεντρικής Μακεδονίας, Αθήνα, 2006, ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α
- «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ 13 ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ», Αθήνα, 2009, Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών
- Προγραμματική περίοδος 2007-2013, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας – Θράκης, Αθήνα, 2007, ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α

Ιστοσελίδες- Διαδίκτυο:

-Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ,(2010), Διαθέσιμο σε:

<http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-database> (Ανακτήθηκε 04 Ιουνίου,2011)

- Δημήτρης Στάθης. Ο Καλλικράτης και το μέλλον της Περιφέρειας, 13 Φεβρουαρίου 2010, Διαθέσιμο σε: <http://www.agon.gr/news/167/ARTICLE/5156> (Ανακτήθηκε 12 Απριλίου,2011,15:22)

- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Καλλικράτης, Διαθέσιμο σε:

<http://kallikratis.ypes.gr/Contents.aspx?CatId=7> , (Ανακτήθηκε 12 Απριλίου ,2011)

-Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Διαθέσιμο σε: www.nath.gr, (Ανακτήθηκε 7 Ιουλίου 2011)

-Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Διαθέσιμο σε: <http://rcm.damt.gov.gr/> (Ανακτήθηκε 11 Ιουλίου 2011)

-Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Διαθέσιμο σε:

<http://www.pepkm.gr/web/guest/home> (Ανακτήθηκε 11 Ιουλίου 2011)

-Invest In Greece Agency, Διαθέσιμο σε:

<http://www.investingreece.gov.gr/default.asp?pid=1&la=2> (Ανακτήθηκε 20 Ιουλίου 2011)

-ΕΣΠΑ 2007-13, Διαθέσιμο σε: <http://www.espa.gr/el/Pages/default.aspx> (Ανακτήθηκε 2 Αυγούστου 2011)

- Eurostat, Διαθέσιμο σε:

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/> (Ανακτήθηκε 20 Αυγούστου 2011)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Ερωτηματολόγιο για τους αιρετούς της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης

Οι απαντήσεις στον ερωτηματολόγιο είναι ΑΚΡΩΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ. Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς στατιστικής και κανένας δε θα λάβει γνώση των ατομικών σας στοιχείων, ούτε Δημόσια Αρχή ούτε ιδιώτης.

Βασικές διευκρινίσεις:

- Υπάρχουν τρεις τύποι ερωτήσεων: (α) πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, (β) πολλαπλών απαντήσεων με ιεράρχηση, (γ) μοναδικής απάντησης. Οι δύο πρώτοι τύποι ερωτήσεων προσδιορίζονται, όπου απαντώνται, με 'δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση' ή 'ιεραρχήστε', αντίστοιχα. Όλες οι άλλες ερωτήσεις για τις οποίες δεν προσδιορίζεται ο τρόπος απάντησης, ανήκουν στην τρίτη κατηγορία.
- Οι παραπάνω κανόνες δεν ισχύουν με συνέπεια για τις ερωτήσεις 1-11 ('Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου').
- Όπου ζητείται ιεράρχηση των απαντήσεων, χρησιμοποιούμε την κλίμακα: '1: το πιο σημαντικό, 2: το δεύτερο πιο σημαντικό, κλπ'.
- Σημειώστε τις απαντήσεις σας με Χ.

ΑΜ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: _____

ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ: _____

Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου

1. Στοιχεία εκλογής (α)

1.01	Περιφέρεια		
1.02	Περιφερειακή ενότητα		
1.03	Όνοματεπώνυμο		
1.04	Τηλέφωνο		
1.05	Δ/ση ηλεκτρ. ταχυδρομείου (email)		
	Συνδυασμός	1.06 Επώνυμο επικεφαλής	
		1.07 Επιτυχών [1]	
		1.08 Επιλαχών [2]	
1.09	Εκλογική ταυτότητα	Επικεφαλής συνδυασμού	(1)
		Αντιπεριφερειάρχης (σε Περιφ. ενότητα)	(2)
		Περιφερ. Σύμβουλος	(3)
1.10	Αναληφθείσα θέση ευθύνης	Αντιπεριφερειάρχης (θεματικός)	(1)
		Άλλη (προσδιορίστε) 1.11 _____	(2)
		Καμία	(3)

2. Φύλο ερωτώμενου (α)

Άρρεν		(1)
Θήλυ		(2)

3. Ηλικιακή ομάδα (α)

18-24		(1)
25-34		(2)
35-44		(3)
45-54		(4)

55-64		(5)
65+		(6)

4. Επίπεδο εκπαίδευσης (α)

Δημοτικό		(1)
Γυμνάσιο		(2)
Λύκειο		(3)
Μεταλυκειακή Εκπαίδευση (ΙΕΚ)		(4)
ΑΕΙ/ΤΕΙ		(5)
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό		(6)

5. Απασχόληση (πριν την πρόσφατη εκλογή σας ή πριν την πρώτη εκλογή σας αν είχατε επανεκλεγεί σε θέση αιρετού) (α)

Δημόσιος Υπάλληλος		(1)
Ιδιωτικός Υπάλληλος		(2)
Επιχειρηματίας		(3)
Ελεύθερος Επαγγελματίας		(4)
Εργάτης		(5)
Αγρότης		(6)
Συνταξιούχος		(7)
Δεν εργάζεται		(8)

6. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

7. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης, ως: (α)

	7.1	Κωδικοί 7.1	7.2 Έτη Συμμετοχής
Νομάρχης		(1)	
Δήμαρχος		(2)	
Πρόεδρος Κοινότητας		(3)	
Νομαρχιακός Σύμβουλος		(4)	
Δημοτικός Σύμβουλος		(5)	
Κοινοτικός Σύμβουλος		(6)	
Τοπικός Σύμβουλος		(7)	
Πάρεδρος		(8)	
Άλλο (προσδιορίστε):		(9)	

8. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (κράτος ή ΔΕΚΟ ή νομικά πρόσωπα της αυτοδιοίκησης); (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

9. Προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα, ως: (α)

	Έτη	
Βουλευτής	(1)	
Στο ΔΣ οργανισμού	(2)	
Επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας	(3)	
Άλλο (προσδιορίστε):	(4)	

10. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα; (β)

Ναι	(1)
Όχι	(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

11. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα, ως: (β)

	μέλος του ΔΣ (1)	απλό μέλος (2)	Έτη
11.1 Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος			11.1.1
11.2 Συνεταιρισμός			11.2.1
11.3 Επιμελητήριο			11.3.1
11.4 Επαγγελματικός σύλλογος (προσδιορίστε)			11.4.1
11.5 Αθλητικός σύλλογος			11.5.1
11.6 Άλλο (προσδιορίστε)			11.6.1

12. Ποια ήταν τα κίνητρα συμμετοχής σας στις περιφερειακές εκλογές; (ιεραρχήστε) (α)

12.1	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	
12.2	Για να συμβάλω στην επίλυση περιφερειακών προβλημάτων και αξιοποίηση περιφερειακών δυνατοτήτων	
12.3	Για να συμβάλω από το περιφερειακό επίπεδο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της χώρας	
12.4	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	
12.5	Άλλο 12.5.1 Προσδιορίστε:	

Τμήμα Β. Θεσμικό Πλαίσιο Αιρετής Περιφέρειας

13. Πώς αξιολογείτε το νέο θεσμό της αιρετής περιφέρειας; (α)

Είναι στη σωστή κατεύθυνση		(1)
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες		(2)
Είναι σε λάθος κατεύθυνση		(3)
Δξ/δα		(4)

14. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την αιρετή περιφέρεια; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

14.01 Ασαφές πλαίσιο αρμοδιοτήτων	
14.02 Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ περιφέρειας, δήμων και αποκεντρωμένης διοίκησης	
14.03 Ανεπαρκείς πόροι σε σχέση με τις αρμοδιότητες	
14.04 Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας	
14.05 Εξάρτηση από τη κεντρική διοίκηση (διοικητική, πολιτική, οικονομική)	
14.06 Άλλο (προσδιορίστε):	
14.07 Δξ/δα	

15. Θεωρείτε ότι η αιρετή περιφέρεια όπως θεσμοθετήθηκε: (α)

		Ναι (1)	Όχι (2)	Δξ/δα (3)
15.01	Θα ενισχύσει την τοπική δημοκρατία			
15.02	Θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών (ενίσχυση των συμμετοχικών διαδικασιών)			
15.03	Θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων (με οικονομίες κλίμακας στη χρήση των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και με τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών)			
15.04	Θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων (ειδικά όσων σχετίζονται και εξυπηρετούν οικονομικά συμφέροντα)			
15.05	Θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων (τοπικές ελίτ) και στην εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων & ευνοιοκρατίας			
15.06	Θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά την τοπική ανάπτυξη			
15.07	Θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του (καλύτερη γνώση και εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών)			
15.08	Θα συμβάλλει στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (με στόχο την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων και της τοπικής ανάπτυξης)			
15.09	Θα συμβάλλει στην επιδείνωση των περιφερειακών ανισοτήτων (λόγω έλλειψης κεντρικού σχεδιασμού και των διαφορών στις περιφερειακές δυνατότητες)			
15.10	Θα συμβάλλει στην επίλυση των προβλημάτων κακοδιοίκησης (με το θεσμό του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης που δέχεται καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων)			
15.11	Θα συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια (με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής)			

15.12	Θα συμβάλλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στο νέο θεσμό			
-------	---	--	--	--

16. Θεωρείτε σωστή τη διάταξη του νόμου για τον εξαρχής ορισμό των αντιπεριφερειάρχων στις περιφερειακές ενότητες, αντί της εκλογής τους; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

17. Πώς αξιολογείτε το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων των περιφερειών; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

18. Θεωρείτε ότι οι πολίτες πρέπει να έχουν λόγο κατά τη διάρκεια της θητείας της αιρετής διοίκησης στη διαμόρφωση των πολιτικών και του περιφερειακού σχεδιασμού, ή ότι αυτοί εκφράζονται επαρκώς από τους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους; (α)

Δεν απαιτείται να εκφράζονται άμεσα		(1)
Πρέπει να εκφράζονται και άμεσα		(2)
Πρέπει να ερωτώνται σε ορισμένες περιπτώσεις		(3)
Δξ/δα		(4)

Αν απαντήσατε (2) ή (3) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

19. Πώς νομίζετε ότι θα πρέπει να εκφράζεται η γνώμη και να γίνεται η συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση κάποιων πολιτικών; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

19.1	Με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου	
19.2	Με την άμεση επαφή μεταξύ περιφερ. συμβούλων και πολιτών	
19.3	Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	
19.4	Με δημοψηφίσματα	
19.5	Με συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου	
19.6	Δξ/δα	

20. Ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ότι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης; (α)

	(α) Ναι	(β) Όχι	(γ) Δξ/δα	
20.01 Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους [το κράτος να παρέχει μόνο τα δημόσια αγαθά εθνικής εμβέλειας (όπως άμυνα, δικαιοσύνη, θεσμικό/ρυθμιστικό πλαίσιο) και να ασκεί μόνο αρμοδιότητες συντονισμού και κατεύθυνσης στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική αλληλεγγύη, κλπ)]				(1)
20.02 Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης (κεντρικό κράτος, περιφέρειες, δήμοι)				(2)
20.03 Σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων				(3)

αυτοδιοίκησης, με δικά τους έσοδα και μικρότερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις				
20.04 Άλλο (προσδιορίστε):				(4)
20.05 Δξ/δα				(5)

Τμήμα Γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γ.1 Εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης στην περιφέρειά σας

21. Θεωρείτε ότι το περιφερειακό συμβούλιο στην περιφέρειά σας είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του νέου συστήματος διοίκησης, ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής; (α)

Είναι έτοιμο		(1)
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν απαντήσατε (2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

22. Πόσο εκτιμάτε ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος προσαρμογής μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία της αιρετής περιφέρειας; (α)

Έξι μήνες		(1)
Ένα έτος		(2)
Ενάμιση έτος		(3)
Δύο έτη		(4)
Περισσότερο από δύο έτη (προσδιορίστε):		(5)
Δξ/δα		(6)

23. Τι απαιτείται κατά τη γνώμη σας για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην περιφέρειά σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

23.1	Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	
23.2	Κατάρτιση του προσωπικού	
23.3	Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού	
23.4	Πολιτική βούληση των αιρετών	
23.5	Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος (όπου απαιτείται) και κωδικοποίηση της νομοθεσίας	
23.6	Άλλο (προσδιορίστε):	
23.7	Δξ/δα	

24. Θεωρείτε ότι το αιρετό συμβούλιο της περιφέρειάς σας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

25. Ποια θεωρείτε ως τα κρίσιμα ζητήματα της περιφέρειάς σας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα; (ιεραρχήστε) (α)

25.01	Διαχείριση απορριμμάτων	
25.02	Διαχείριση υδάτινων πόρων	
25.03	Βασικές τεχνικές υποδομές (δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, βιολογικοί καθαρισμοί, εγχειοβελτιωτικά έργα κλπ.)	
25.04	Βασικές κοινωνικές υποδομές (στους τομείς υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού)	
25.05	Χαμηλή επιχειρηματικότητα	
25.06	Ανεργία	
25.07	Υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων	
25.08	Άλλο (προσδιορίστε):	
25.09	Δξ/δα	

26. Ποια περιβαλλοντικά προβλήματα της περιφέρειάς σας θεωρείτε ότι θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα; (ιεραρχήστε) (α)

26.01	Διαχείριση απορριμμάτων	
26.02	Διαχείριση υδάτινων πόρων	
26.03	Ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	
26.04	Λειψυδρία	
26.05	Απώλεια βιοποικιλότητας	
26.06	Ερημοποίηση	
26.07	Προστασία δασών	
26.08	Άλλο (προσδιορίστε)	
26.09	Δξ/δα	

27. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Περιφερειακό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων; (ιεραρχήστε) (α)

27.01	Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	
27.02	Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	
27.03	Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	
27.04	Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ό,τι μένει μετά την επεξεργασία)	
27.05	Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	
27.06	Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	
27.07	Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	
27.08	Άλλο (προσδιορίστε):	
27.09	Δξ/δα	

28. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Περιφερειακό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων; (ιεραρχήστε) (γ)

28.01	Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	
28.02	Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	
28.03	Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	
28.04	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων με φράγματα	
28.05	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων με γεωτρήσεις	
28.06	Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	
28.07	Μείωση της ρύπανσης των νερών	
28.08	Άλλο (προσδιορίστε):	
28.09	Δξ/δα	

29. Που νομίζετε ότι πρέπει να δοθεί η έμφαση για την οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειάς σας; (α)

Στην ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα (μέσω της δημιουργίας του κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την προσέλκυση επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης)		(1)
Στην ανάπτυξη του δημόσιου τομέα (μέσω των επενδύσεων σε τεχνικές και κοινωνικές υποδομές και την παροχή κοινωνικών και άλλων υπηρεσιών προς τους πολίτες - από την περιφέρεια και τους δήμους)		(2)
Δξ/δα		(3)

30. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στην περιφέρειά σας; (ιεραρχήστε) (β)

30.01	Τη μείωση της γραφειοκρατίας και την απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών για την προσέλκυση και υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων (π.χ. με τη δημιουργία one-stop-shop στα επιμελητήρια)	
30.02	Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας (με την πιστή τήρηση της προβλεπόμενης εμπορικής νομοθεσίας)	
30.03	Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	
30.04	Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα (σαφείς και λειτουργικοί κανόνες χωροταξίας και πολεοδόμησης για τις εμπορικές δραστηριότητες)	
30.05	Άλλο (προσδιορίστε):	
30.06	Δξ/δα	

31. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στην περιφέρειά σας; (ιεραρχήστε) (γ)

31.01	Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	
31.02	Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	
31.03	Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	
31.04	Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος στα αστικά κέντρα	
31.05	Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	
31.06	Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας των αστικών κέντρων	
31.07	Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο (όπως info kiosks κλπ)	
31.08	Άλλο (προσδιορίστε):	
31.09	Δξ/δα	

32. Πώς αξιολογείτε την απορρόφηση των κοινοτικών πόρων στην περιφέρειά σας μέχρι σήμερα για τη χρηματοδότηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων; (ως προς το ύψος των κονδυλίων και ως προς την τοποθέτησή τους και τα πολλαπλασιαστικά τους οφέλη) (γ)

Πολύ σημαντική		(1)
Αρκετά σημαντική		(2)
Σχετικά σημαντική		(3)
Ασήμαντη		(4)
Δξ/δα		(5)

33. Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη σας η συνεργασία της περιφέρειας με τους δήμους και τους κοινωνικούς/επαγγελματικούς/επιστημονικούς φορείς για την επιτυχία του περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού; (γ)

Πολύ σημαντική		(1)
Αρκετά σημαντική		(2)
Σχετικά σημαντική		(3)
Δξ/δα		(4)

Γ.2 Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

34. [Η Κοινωνική Οικονομία, για την οποία ετοιμάζεται θεσμικό πλαίσιο που θα αρχίσει να εφαρμόζεται από το 2011, αποτελεί τον τρίτο τομέα της οικονομίας ανάμεσα στον ιδιωτικό τομέα και τον δημόσιο τομέα. Απευθύνεται σε ευπαθείς ομάδες (μακροχρόνια ανέργους, ΑμεΑ, νέους ανέργους, άνεργες γυναίκες κλπ) και τους επιτρέπει να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά σε κοινωφελείς δραστηριότητες και σε ένα προστατευόμενο περιβάλλον με φοροαπαλλαγές, εισφοροαπαλλαγές και δυνατότητα απευθείας ανάθεσης υπηρεσιών από δημόσιους φορείς. Με βάση τα παραπάνω:]

Θεωρείτε ότι η περιφέρειά σας θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

35. Σε ποιους τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή της περιφέρειας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

35.01	Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	
35.02	Καθαριότητα, ανακύκλωση	
35.03	Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	
35.04	Παραγωγή τοπικών προϊόντων	
35.05	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	
35.06	Εστίαση, catering	
35.07	Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	
35.08	Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι)	
35.09	Άλλο (προσδιορίστε):	
35.10	Δξ/δα	

36. Θεωρείτε ότι η περιφέρειά σας θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

37. Σε ποιους τομείς θα προμηθευόταν η περιφέρεια υπηρεσίες; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

37.01	Συντήρηση εγκαταστάσεων	
37.02	Συντήρηση πράσινου	
37.03	Καθαριότητα	
37.04	Ανακύκλωση	
37.05	Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	
37.06	Catering	
37.07	Άλλο (προσδιορίστε):	
37.08	Δξ/δα	

38. Θεωρείτε την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τις περιφέρειες; (β)

Πολύ χρήσιμη		(1)
Σχετικά χρήσιμη		(2)
Καθόλου χρήσιμη		(3)
Δξ/δα		(4)

Αν απαντήσατε (1) ή (2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

39. Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

39.01	Πράσινο - Καθαριότητα	
39.02	Ανακύκλωση	
39.03	Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	
39.04	Άλλο (προσδιορίστε):	
39.05	Δξ/δα	

Τμήμα Δ. Οικονομική πολιτική – Πόροι

40. Πώς κρίνετε το καθεστώς χρηματοδότησης των περιφερειών από την κεντρική διοίκηση και την ουσιαστική έλλειψη της δυνατότητας αυτόνομης άντλησης τοπικών εσόδων; (α)

Είναι σωστό (οι περιφέρειες θα πρέπει να χρηματοδοτούνται από το κράτος)		(1)
Δεν είναι σωστό (οι περιφέρειες θα πρέπει να βασίζονται σε δικά τους τοπικά έσοδα)		(2)
Είναι εν μέρει σωστό (είμαι υπέρ ενός μικτού συστήματος)		(3)
Δξ/δα		(4)

Αν απαντήσατε (2) ή (3) πηγαίετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίετε στη μεθεπόμενη

41. Ποιες από τις παρακάτω τοπικές πηγές εσόδων θεωρείτε ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων; (ιεραρχήστε) (β)

41.1	Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	
41.2	Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	
41.3	Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	
41.4	Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	
41.5	Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)	
41.6	Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	
41.7	Δξ/δα	

42. Είστε υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αιρετής περιφέρειας; (α)

Ναι, υπό προϋποθέσεις		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν απαντήσατε (1) πηγαίετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίετε στη μεθεπόμενη

43. Αναφέρατε τις μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσατε (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

43.1	Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	
43.2	Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	
43.3	Δξ/δα	

Αν απαντήσατε (3) πηγαίετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίετε στη μεθεπόμενη

44. Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες θεωρείτε ότι θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

44.1	Συλλογή απορριμμάτων		(1)
44.2	Επεξεργασία απορριμμάτων		(2)
44.3	Υπηρεσίες υγείας		(3)
44.4	Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης		(4)
44.5	Υπηρεσίες κατάρτισης		(5)
44.6	Πολιτιστικές υπηρεσίες		(6)

44.7	Άλλο (προσδιορίστε)		(7)
------	---------------------	--	-----

Τμήμα Ε. Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση)

Ποιο είναι το όραμά σας για την περιφέρεια κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής περιφερειακής διακυβέρνησης;

Ευχαριστούμε πολύ για τη συνεργασία σας στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΡΕΤΩΝ

ΟΝΟΜ/ΝΥΜΦΟ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΔΙΑΣΜΟΣ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧ Η ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ Σ	ΟΧΙ
ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΑΝΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ- ΡΧΗΣ	ΝΑΙ
ΔΥΟΝΥΣΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΤΣΑΜΑΣΛΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΕΦΗ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΠΑΠΠΑΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΜΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΤΖΟΛΑΣ ΜΙΧΑΛΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΑΗΔΟΝΑ ΑΘΗΝΑ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΤΖΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΘΑΝΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΚΑΓΙΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΑΝΑΤΟΛΙΤΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΚΟΥΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΚΑΛΕΣΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΠΟΡΦΥΡΙΑΔΟΥ ΑΝΘΗ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΚ Η ΣΤΥΛΙΑΝΗ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ ΓΑΒΡΙΗΛ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΤΕΡΖΑΝΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ

ΒΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΠΑΛΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΜΠΑΜΙΑΤΖΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΠΑΓΩΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΑΚ ΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΚΟΥΚΟΥΛΕΚΙΔΗ Σ ΠΑΝΤΕΛΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΦΕΣΤΕΡΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΜΙΧΟΥ-ΚΑΓΙΑΜΗ ΣΟΥΛΤΑΝΑ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛ ΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΚΟΥΚΟΥΛΕΚΙΔΗ Σ ΠΑΝΤΕΛΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Θ.	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΛΑΙΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ Κ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΚΑΘΑΡΑ ΧΕΡΙΑ ΚΑΘΑΡΕΣ ΙΔΕΕΣ,ΚΑΘΑΡΕΣ ΛΥΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΜΠΟΥΜΠΑΣ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΚΑΘΑΡΑ ΧΕΡΙΑ ΚΑΘΑΡΕΣ ΙΔΕΕΣ,ΚΑΘΑΡΕΣ ΛΥΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΞΗΡΟΥΤΥΡΗ ΑΣΗΜΙΝΑ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ- ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ- ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΚΟΥΡΑΚΗΣ ΤΑΣΟΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΚΟΥΤΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣ ΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΤΡΕΜΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ – ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ

ΓΚΟΥΝΤΕΛΟΥΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΚΙΑΚΙΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ	ΝΑΙ
ΘΩΜΑΙΔΗΣ ΠΑΥΛΟΣ	ΚΙΑΚΙΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΒΕΡΓΙΔΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΚΙΑΚΙΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΑΝΘΡΑΚΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΚΙΑΚΙΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΠΕΛΛΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΑΝΔΡΙΤΣΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΠΕΛΛΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΠΕΛΛΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ ΜΑΡΙΑ	ΠΕΛΛΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΝΟΥΣΗΚΥΡΟΥ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ	ΠΕΛΛΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΠΕΛΛΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ	ΠΕΛΛΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΜΑΥΡΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ	ΟΧΙ
ΜΑΚΡΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΤΣΙΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ	ΝΑΙ
ΚΑΛΑΙΤΖΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΜΠΑΤΣΑΡΑ ΓΕΩΡΓΙΑ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΣΑΡΗΓΓΙΑΝΙΔΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΜΟΥΡΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΜΠΑΛΤΑΤΖΙΔΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΜΩΣΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ	ΟΧΙ
ΣΦΕΛΙΝΙΩΤΗΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ	ΝΑΙ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ		ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	
ΜΑΣΛΑΡΙΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΜΠΑΣΔΑΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ	ΣΕΡΡΩΝ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΒΟΥΛΓΑΡΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΣΑΒΒΙΔΟΥ ΙΟΥΔΑΝΑ	ΣΕΡΡΩΝ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΡΑΚΙΝΤΖΗ ΤΙΜΟΘΕΑ	ΣΕΡΡΩΝ	ΛΑΙΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ Κ.Μ.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΜΠΟΥΜΠΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΚΑΘΑΡΑ ΧΕΡΙΑ.ΚΑΘΑΡΕΣ ΙΔΕΕΣ.ΚΑΘΑΡΕΣ ΛΥΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΟΧΙ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙ ΑΡΧΗΣ	ΝΑΙ
ΤΖΗΡΙΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΜΗΤΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΣΑΡΟΓΛΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΨΩΜΙΑΔΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ
ΠΑΝΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΜΠΟΛΑΡΗΣ ΜΑΡΚΟΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΝΑΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1 Συμμετοχή της ΠΚΜ στη συνολική ΑΠΑ του Α΄ Τομέα της χώρας

Έτος	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία %	Κατάταξη σε σχέση με τις 13 Περιφέρειες
2000	19,9	1 ^η
2001	20,0	1 ^η
2002	19,7	1 ^η
2003	18,6	1 ^η
2004	19,9	1 ^η
2005	20,0	1 ^η
2006	18,9	1 ^η

Πηγή : «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ 13 ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ», Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, ΑΘΗΝΑ 2009, σελ.24

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2 Συμμετοχή της ΠΚΜ στη συνολική ΑΠΑ του Β΄ Τομέα της χώρας

Έτος	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία %	Κατάταξη σε σχέση με τις 13 Περιφέρειες
2000	18,3	2 ^η
2001	17,2	2 ^η
2002	16,7	2 ^η
2003	16,7	2 ^η
2004	17,3	2 ^η
2005	17,8	2 ^η
2006	18,0	2 ^η

Πηγή : «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ 13 ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ», Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, ΑΘΗΝΑ 2009, σελ.29

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3 Συμμετοχή της ΠΚΜ στη συνολική ΑΠΑ του Γ' Τομέα της χώρας

Έτος	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία %	Κατάταξη σε σχέση με τις 13 Περιφέρειες
2000	14,7	2 ^η
2001	14,4	2 ^η
2002	14,0	2 ^η
2003	13,9	2 ^η
2004	13,9	2 ^η
2005	13,9	2 ^η
2006	13,9	2 ^η

Πηγή : «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ 13 ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ», Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, ΑΘΗΝΑ 2009, σελ.34

ΠΙΝΑΚΑΣ Χ. Πλήθος ανέργων και αντίστοιχα ποσοστά ανά νομό και φύλλο, 2007

	ΑΝΔΡΕΣ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ		ΣΥΝΟΛΟ
	ΠΛΗΘΟΣ	%	ΠΛΗΘΟΣ	%	
ΘΕΣ/ΚΗ	20.110	35,21	36.999	64,79	57.109
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	2.709	39,01	4.235	60,99	6.944
ΚΙΛΚΙΣ	845	31,51	1.837	68,49	2.682
ΠΕΛΛΑ	1.242	41,92	1.721	58,08	2.963
ΠΙΕΡΙΑ	2.442	32,36	5.105	67,64	7.547
ΣΕΡΡΕΣ	3.272	42,92	4.351	57,08	7.623
ΗΜΑΘΙΑ	1.642	38,84	2.586	61,16	4.228

Πηγή: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών-Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Μελέτη για την Επιχειρηματικότητα και τη Νεανική Επιχειρηματικότητα στη Π.Κ.Μ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2008, σελ.35